

Adroddiad Ariannol Bwrdd Ymddiriedolwyr

Amgueddfa Genedlaethol Cymru

ADRAN 1: PERFFORMIAD

Adran 1.1 Trosolwg o Berfformiad

Mae diben Amgueddfa Cymru — ysbrydoli addysg a mwynhad i bawb drwy gasgliad cenedlaethol Cymru — wedi parhau i lywio'n gwaith ar draws blwyddyn effeithiol ac uchelgeisiol arall. O raglenni dan arweiniad y gymuned i arddangosfeydd mawr, o fentrau amgylcheddol i gydweithredu byd-eang, rydym wedi cymryd camau pwysig wrth gyflawni'n hymrwymadau a pharhau i ymgorffori egwyddorion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ym mhob rhan o'n gwaith.

Ym mlwyddyn ariannol 2024–25, rhoddwyd croeso cynnes i dros 1.475 miliwn o ymwelwyr personol â'n safleoedd. Ar ben y presenoldeb corfforol, parhaodd ein presenoldeb digidol i ffynnu, gyda mwy na 2.4 miliwn o ymweliadau â'n gwefan — ar gyfartaledd rhyw 200,000 o ddefnyddwyr unigryw bob mis. Roeddem yn falch o gynnal cyfradd boddhad ymwelwyr cyson uchel o 85% fel y nodwyd trwy ein hasesiad sgôr hyrwyddwyr net blyneddol, ac rydym yn dal i gael ein cydnabod ymysg y rhestrau cenedlaethol o'r atyniadau gorau i ymwelwyr. Mae'n werth nodi mai Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru yw'r amgueddfa sydd â'r drydedd sgôr uchaf yn y Deyrnas Unedig ar TripAdvisor, gydag 89.9% o'r adolygiadau yn rhoi sgôr pum seren.¹

Rydym yn cydnabod na fyddai'r ffigurau a'r campau hyn wedi bod yn bosibl heb waith caled ac arbenigedd ein staff a'n gwirfoddolwyr a phawb sydd wedi'n cefnogi mewn cynifer o ffyrdd.

Eleni, mae ein ffocws ar gynhwysiant a chynrychiolaeth wedi siapio'n dull gweithredu ar draws y casgliadau a'r rhaglenni. Mewn projectau fel Safbwynt(iau), a gefnogwyd gan Gyngor Celfyddydau Cymru a Llywodraeth Cymru, gwelwyd artistiaid yn cyd-greu ymyriadau sy'n dod â safbwyntiau ffres, dad-drefedigaethol i'n hamgueddfeydd. Mae'r cyfraniadau hyn yn rhan o'n Siarter ar gyfer Dad-drefedigaethu'r Casgliadau, sy'n helpu'r staff gyda phecynnau cymorth, comisiynau a chanllawiau proffesiynol newydd.

Ar yr un pryd, mae mentrau dan arweiniad y gymuned wedi ffynnu — o'n project Newid Byd a gafodd ei gyd-gynllunio gydag Ymddiriedolaeth Innovate a purpleSTARS i ddigwyddiadau diwylliannol arwyddocaol fel lansio Hanes Pobl Dduon Cymru 365 yn Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru, gosod ein harddangosfa casgliadau LHDTTC+ parhaol cyntaf, Cymru... Balchder a

¹ [The Welsh museum crowned one of the best in the UK](#)

dathlu'r Flwyddyn Newydd Tsieineaidd yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau. Trwy arddangosfeydd, adnoddau i ysgolion, a digwyddiadau dathlu, rydym yn parhau i sicrhau bod ein hamgueddfeydd yn fannau cynhwysol lle gall pawb fyfrio.

Daeth dros 230,000 o blant a phobl ifanc i gysylltiad â'n hamgueddfeydd yn bersonol neu ar-lein, gyda chymorth partneriaid fel Dechrau'n Deg, y Mudiad Meithrin a Thŷ Hafan, ac mae'n rhaglen sy'n seiliedig ar sgiliau, gan gynnwys prentisiaethau mewn crefftiau mwyngloddio a gwaith gof, yn dangos yr ystod o gyfleoedd dysgu rydym yn eu cynnig. Rydym yn falch o gefnogi llwybrau addysg amgen, gyda'r Coleg Pinc yn ymestyn ei raglen ar gyfer dysgwyr niwroamrywiol a gweithio ochr yn ochr â'r Wallich i gefnogi unigolion sydd â phrofiad byw o ddigartrefedd o Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd.

Mae ein gwaith cynaliadwyedd yn parhau i dyfu o ran brys ac uchelgais. Mae gweithredu'n Cynllun Gweithredu Datgarboneiddio 2024–27 eisoes wedi arwain at lai o ddibyniaeth ar danwyddau ffosil ar draws sawl safle. Mae projectau bioamrywiaeth fel gardd GRAFT yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau, dolydd blodau gwyllt yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd a Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru, a'r Llwybr Dolydd newydd yn Amgueddfa Wlân Cymru yn cyfoethogi'r ecosystemau lleol ac yn cynnig cyfleoedd dysgu ymarferol. Ar yr un pryd, rydym yn cyfrannu at ymchwil wyddonol hanfodol, gan ddigido casgliadau gyda phartneriaid byd-eang, cynnal ymchwilyr doethurol ac ymgorffori hyfforddiant llythrennedd carbon ar draws y timau.

Mae llesiant yn edefyn craidd arall sy'n rhedeg trwy bopeth rydyn ni'n ei wneud. Mae'n project Amgueddfeydd yn Ysbrydoli Atgofion wedi'i ehangu i gynnwys rhagor o sesiynau ymarferol i bobl sy'n byw gyda dementia a'u gofalwyr, tra bo partneriaethau gyda Chanolfan Ganser Felindre a Reengage yn defnyddio ymgysylltu creadigol i helpu pobl sy'n wynebu heriau iechyd ac ynysu. Yn y cyfamser, roedd agoriad hir-ddisgwyliedig Gwesty'r Vulcan yn Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru eleni yn cynnig ffordd newydd i ymwelwyr ymgolli ac archwilio hanes y dosbarth gweithiol, hunaniaeth gymunedol, a phwysigrwydd lle. Ym mis Tachwedd 2024, caeodd Amgueddfa Lechi Cymru yn Llanberis wrth i'r paratodau ar gyfer yr ailddatblygu mawr a fydd yn gweld y safle'n datblygu'n atyniad ymwelwyr o'r radd flaenaf yn mynd rhagddo.

Rydym hefyd wedi buddsoddi'n arwyddocaol mewn trawsnewidiad digidol i ehangu mynediad a gwella'r profiad ymwelwyr drwyddi draw. Mae gweithiau celf wedi'u digido drwy Celf ar y Cyd, gyda chyfweliadau ag artistiaid, adnoddau ac arddangosfeydd yn cyrraedd cynulleidfaoedd newydd. Mae cynlluniau peilot rhithwir a realiti estynedig yn gwella'r profiadau mewn safleoedd allweddol fel Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd ac Amgueddfa Lleng Rufeinig Cymru.

Parhau i dyfu mae'n presenoldeb byd-eang. Yn arddangosfa deithiol Gwen John sydd yn yr arfaeth byddwn yn partneru â thri lleoliad rhyngwladol, tra

bo'n presenoldeb yn Wythnos Cymru yn Llundain a chytundebau diwylliannol sydd wedi'u hadnewyddu — megis gydag Llywyddiaeth Oita yn Japan — yn amlinellu'n huchelgais o osod casgliad cenedlaethol Cymru ar lwyfan bydeang. Rydym hefyd yn gweithio'n lleol i ddod â hanes hynafol yn fyw, drwy brojectau fel Caerllion Rufeinig, mewn partneriaeth â Cadw a Chyngor Dinas Casnewydd.

Yn fewnol, rydym wedi dod â'r gwasanaethau arlwygo a manwerthu yn fewnol ar draws y safleoedd er mwyn cryfhau'r arlwy ymwelwyr a'n cynaliadwyedd ariannol. Yn ystod y flwyddyn, datblygodd ein tîm Mentrau gynlluniau ar gyfer siop newydd yn Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru, wedi'u hysbrydoli gan gasgliadau'r amgueddfa, gyda dull manwerthu newydd wedi'i wreiddio mewn adrodd straeon. Mae ein cymuned ymchwil gynyddol — gan gynnwys ail garfan o Gymrodyr Ymchwil er Anrhydedd — yn dal i wella'n henw da fel lle dibynadwy ar gyfer astudio, tra bo mentrau fel *Missions and Mindsets* yn helpu i werthuso a chryfhau'n partneriaethau cymunedol.

Gyda'i gilydd, mae'r ymdrechion hyn yn adlewyrchu'r cynnydd yr ydym yn ei wneud i fod yn sefydliad sy'n esblygu'n barhaus i ateb ac adlewyrchu anghenion Cymru heddiw, gan gynllunio'n hyderus ar gyfer y dyfodol yr un pryd.

Canlyniadau Ariannol y Flwyddyn

	2024/25	2023/24
	£	£
Cyfanswm yr incwm	48,518,000	49,569,000
Cyfanswm y gwariant	(44,136,000)	(46,930,000)
Symudiadau eraill	(482,000)	52,000
Incwm net cyfunol	3,900,000	2,691,000
Cynnydd net mewn cronfeydd (ar ôl yr holl enillion a cholledion wedi'u gwireddu a heb eu gwireddu)	2,173,000	7,896,000
Cyfanswm balansau cronfeydd mewn cronfeydd anghyfyngedig a chyfyngedig cyhoeddus a phreifat ar ddiwedd y flwyddyn	177,627,000	175,454,000
Balansau cronfeydd a gedwir at ddibenion cyhoeddus anghyfyngedig ar ddiwedd y flwyddyn (heb gynnwys y gronfa bensiwn)	8,691,000	7,544,000

Cyfanswm ein hincwm net ar gyfer y flwyddyn oedd £3,900,000. Cafwyd cynnydd yn ein hincwm grant gan Lywodraeth Cymru ac mewn incwm heblaw incwm y llywodraeth.

Mae'r symudiad net mewn cronfeydd ar gyfer y flwyddyn yn cynnwys colledion actiwaraid ar y cynllun pensiwn o £3.8m (enillion o £12.5m yn 2023/24) gyda gwarged cynllun pensiwn ar y fantolen o £8.4m. Cafwyd cyfanswm enillion hefyd o £2.1m ar fynegeo ac ailbrisio tir ac adeiladau, gan arwain at gynydd net cyffredinol yn y cronfeydd o £2.2m. Yn 2023/24 roedd y colledion mynegeo ac ailbrisio ar dir ac adeiladau yn golled o gyfanswm o £7.3m.

Mae elw Mentrau AOCC Cyf bron a dyblu ers 2023/24. Prif weithgareddau'r cwmni masnachu oedd gwerthiannau yn ein siopau manwerthu, arlwyio contract ac arlwyio mewnol, parcio ceir, trwyddedu delweddu, llogi corfforaethol, gosodiadau a hawliau ffilmio. Agorodd tafarn y Vulcan yn ystod y flwyddyn, gan gyfrannu at lwyddiant y cwmni. Adroddodd y cwmni elw o £998,000 ar gyfer 2024/25 (£518,000 yn 2023/24).

Cyfanswm y cronfeydd ar 31 Mawrth 2025 oedd £177,627,000. Ceir dadansoddiad yn nodyn 19 i'r cyfrifon. Mae nodyn 19 yn dangos mai asedau sefydlog yw 88% o'r cronfeydd. Roedd y cyllid cyhoeddus anghyfyngedig, heb gynnwys diffyg y cynllun pensiwn, yn £8.7m, a £2.6m o hwnnw'n asedau sefydlog. Mae'r £6.1m o gronfeydd cyhoeddus anghyfyngedig sy'n weddill wedi'i ddyrannu i dalu diffygion mewn cyllid ac ymrwymadau yn y dyfodol. Ceir rhagor o wybodaeth yn yr adran Polisi ar Gronfeydd Wrth Gefn.

Nodau ac Amcanion

Yn ystod y flwyddyn rydym wedi ailedrych ar ein gweledigaeth o Ysbrydoli Pobl, Newid Bywydau sy'n rhan o'n Strategaeth 2030 a theimlid bod ysbrydoli addysg a mwynhad i bawb drwy gasgliadau cenedlaethol Cymru yn rhoi golwg fwy ystyrlon ar beth yw'n gweledigaeth mewn gwirionedd.

Mae Strategaeth 2030 yn dal i nodi sut rydym yn parhau yn rhan hanfodol o seilwaith diwylliannol Cymru, drwy ein casgliadau, ein rhaglenni cyhoeddus a'n partneriaethau. Fe'i datblygwyd trwy broses ymgynghori eang gyda phobl Cymru, staff, gwirfoddolwyr a rhanddeiliaid allweddol, ac mae'n cynnwys chwe Addewid a naw Galluogwr sydd gyda'i gilydd yn gosod cyfeiriad cyffredinol ar gyfer y sefydliad.

Dyma'n chwe Addewid tan 2030:

1. Cynrychioli pawb
2. Ysbrydoli creadigrwydd a dysgu am oes
3. Diogelu ac adfer natur a'r amgylchedd
4. Cefnogi lles trwy lefydd a phrofiadau sy'n ysbrydoli
5. Darganfod yr amgueddfa yn ddigidol
6. Creu cysylltiadau ar draws y byd

Er mwyn gwireddu'r addewidion uchelgeisiol hyn bydd ein cynlluniau'n cael eu cefnogi gan naw Galluogwr neu ffordd o weithio, sef:

- **Cynaliadwyedd**
- **Cynhyrchu incwm**
- **Ymchwil a gwerthuso**
- **Datblygu ein pobl**
- **Llywodraethu da, gwneud penderfyniadau ar y cyd**
- **Y Gymraeg**
- **Brand clir, cydnabyddedig**
- **Cyfleusterau sy'n addas i'r diben**
- **Gweithio diogel**

Yn sgil penodi'n Prif Weithredwr newydd ar ddiwedd 2023, fe gafod cyfleoedd eu creu i'r staff fyfyrto ar Strategaeth 2030 trwy gyfres o sesiynau personol a rhithwir a gynhaliwyd ar draws ein holl amgueddfeydd. Mae'r ddirnadaeth a gasglwyd yn ystod y sgysiau hyn wedi siapio'n uniongyrchol sut rydym yn dyrannu adnoddau ac yn helpu i gyflawni'n hymrwymyiadau strategol parhaus, gan roi'r mannau o fewn ein hamgueddfeydd a'r casgliad cenedlaethol yn gadarn wrth wraidd ein gwaith a'r dasg o'i gyflawni. Mae'r graffeg isod yn delweddu hynny.

Cawsom ein hysgogi hefyd gan y pwysau ariannol ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2023-24 i adolygu ac ailstrwythuro'n sefydliad. Roedd y cam angenrheidiol hwn yn fodd inni ailgysoni'n blaenoriaethau strategol a chryfhau'n gallu i wasanaethu pobl Cymru yn y ffordd fwyaf effeithiol a chynaliadwy.

Mae'n Strategaeth a'r addewidion ynddi yn dal wedi'u mapio i'r saith nod llesiant cenedlaethol a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. I ddangos sut mae'n cael ei rhoi ar waith rydym yn adrodd yn rheolaidd i Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol ar ein cynnydd yn erbyn nodau'r Ddeddf. Hefyd, mae'n gwaith ni ar draws y sefydliad yn cyd-fynd yn gryf â Llythyr Cylch Gwaith presennol y Llywodraeth ar gyfer Amgueddfa Cymru (2021-2026) ac yn ategu blaenoriaethau newydd Llywodraeth Cymru gan gynnwys gwireddu Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol a'r Cynllun Gweithredu LHDTTC+. Mae ein Cynllun Busnes Pum Mlynedd (2021-26) yn dangos sut y byddwn yn cyflawni'r gwaith hwn.

**Addewidion Amgueddfa Cymru hyd at 2030.
Amgueddfa Cymru – Museum Wales Commitments to 2030.**

Gyda phobl a chymunedau ledled Cymru.
With people and communities across Wales.

Cefndir Statudol ac Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

Sefydlwyd Amgueddfa Genedlaethol Cymru trwy Siarter Frenhinol ym 1907 ac mae'n parhau i fod wedi'i chofrestru fel endid cyfreithiol ac elusen o dan yr enw hwn (Rhif Siarter Frenhinol RC000369, Rhif Elusen 525774, Rhif TAW GB 783 4541 10). Erbyn hyn mae'r sefydliad yn cael ei adnabod fel Amgueddfa Cymru.

Mae Amgueddfa Cymru'n elusen gofrestredig annibynnol, sy'n cael ei chyllid craidd trwy gymorth grant gan Lywodraeth Cymru fel Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru.

Ein hamcan craidd, a nodir yn y Siarter Frenhinol, yw 'hyrwyddo addysg y cyhoedd'. Mae hyn yn golygu datblygu ein casgliadau, gofalu amdanynt, eu hastudio, a chynnal mynediad at gasgliadau er lles cymdeithas, a hynny am byth. Mae'r Siarter (1907, a ddiwygiwyd ym 1991 a 2006) yn nodi y dylid cyflawni hyn:

- (i) yn bennaf, trwy sicrhau cynrychiolaeth gynhwysfawr o wyddoniaeth, celfyddyd, diwydiant, hanes a diwylliant Cymru neu sy'n berthnasol i Gymru, a
- (ii) yn gyffredinol, trwy gasglu, cofnodi, diogelu, egluro a chyflwyno gwrthrychau a phethau a gwybodaeth gysylltiedig, boed yn gysylltiedig â Chymru ai peidio, sydd â'r bwriad o hybu gwell dealltwriaeth a hyrwyddo ymchwil.

Parhawyd i weithredu ein Cynllun a Pholisi Ymgynghori, sy'n egluro'r gwerthoedd, yr egwyddorion a'r technegau cyfranogi allweddol mewn perthynas â'n prif weithgareddau ymgynghorol.

Lleoliadau Amgueddfa Cymru

Yn ystod 2024/25 buom yn gweithredu saith o amgueddfeydd yn uniongyrchol ledled Cymru, a'n Canolfan Gasgliadau Genedlaethol:

Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd
<https://amgueddfa.cymru/caerdydd/>

Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru, Sain Ffagan, Caerdydd
<https://amgueddfa.cymru/sainffagan/>

Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru, Blaenafon, Tor-faen
<https://amgueddfa.cymru/bigpit/>

Amgueddfa Lleng Rufeinig Cymru, Caerllion, Casnewydd
<https://amgueddfa.cymru/rufeinig/>

Amgueddfa Lechi Cymru, Llanberis, Gwynedd
<https://amgueddfa.cymru/lechi/>

Amgueddfa Wlân Cymru, Dre-fach Felindre, Sir Gaerfyrddin
<https://amgueddfa.cymru/gwlan/>

Amgueddfa Genedlaethol y Glannau, Ardal Forwrol, Abertawe
<https://amgueddfa.cymru/abertawe/>

Y Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol, Nantgarw, Rhondda Cynon Taf (yn agored i'r cyhoedd trwy apwyntiad)
<https://amgueddfa.cymru/canolfan-gasgliadau/>

Ym mis Tachwedd 2024, caewyd Amgueddfa Lechi Cymru er mwyn dechrau'r broses o baratoi ar gyfer ei hailddatblygu.

Tra bo gwaith adeiladu a chadw yn digwydd yn yr Amgueddfa, rydym yn mynd â'n pobl, ein casgliadau a'n straeon ar y ffordd i leoliadau sydd wrth wraidd stori'r llechi a hynny trwy ein menter Amgueddfa ar y Lôn.
<https://amgueddfa.cymru/lechi/aillddatblygu/amgueddfa-ar-y-lon/?>

Yn ychwanegol, mae gennym drefniadau partneriaeth ffurfiol gyda sefydliadau lleol ledled Cymru gan gynnwys Awdurdod Parc Cenedlaethol

Arfordir Penfro, Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam, Cyngor Bwrdeistref Sirol Casnewydd, Cyngor Dinas a Sir Abertawe, Cyngor Celfyddydau Cymru, Llyfrgell Genedlaethol Cymru, Artes Mundi, y BBC a Cadw.

Mae gennyn ni hefyd bartneriaethau ffurfiol ar waith ar gyfer mentrau sector fel HAPUS, cynllun llesiant lechyd Cyhoeddus Cymru, DARPL, Dysgu Proffesiynol Amrywiaeth a Gwrth-hiliaeth ac Amgueddfeydd yn Ysbrydoli Atgofion, i gefnogi pobl sy'n byw gyda dementia gyda Chymdeithas Alzheimer.

Adran 1.2 Dadansoddiad o Berfformiad

Dangosyddion Perfformiad

Dangosydd Perfformiad Allweddol	Targed 2022/23	Aldro 2022/23	Targed 2023/24	Aldro 2023/24	Targed 2024/25	Aldro 2024/25
Nifer yr ymweliadau	1,000,040	1,308,628	1,460,000	1,565,551	1,400,000	1,475,181
Nifer yr ymweliadau â'r wefan	1,850,000	2,322,184	1,900,000	2,569,836	2,250,000	2,421,104
Nifer yr ymweliadau addysgol ffurfiol	90,000	214,902	110,000	287,942	180,000	230,886
Oriau gwirfoddolwyr	22,000	26,273	20,000	34,630	25,000	34,880

Yn dilyn yr ailstrwythuro ac ymgynghori mewnol helaeth ynghylch ein nodau fel amgueddfa, mae'r dulliau newydd o gasglu data yn adlewyrchu awyrgylch newydd a thryloyw yr Amgueddfa sy'n canolbwyntio ar ddata. Mae'r targedau wedi'u hail-ffurfweddu yn adlewyrchu dull casglu a mesur mwy cywir, gan nad yw'r niferoedd ymwelwyr a'r ymweliadau â gwefannau yn fwy nag alldro 2023–24 ond yn symud ymlaen ers 2022–23. Y rheswm pennaf am hyn yw ailgyflunio'r targedau yn y ffigurau, addasu at system cyfrif data ar-lein a chanolog a newid yn y tîm arweinwyr a'r gyllideb. Fe wnaed yn well na'r targed Gwirfoddoli yn sgil mwy o fentrau cydweithredu a rhaglenni.

Perfformiad yn erbyn ein Haddewidion a'n Galluogwyr

Addewid 1: Cynrychioli pawb

Mae cydweithio â chymunedau yn ein helpu i ailddychmygu'r amgueddfa fel lle i bawb — lle i fyfyrwyr, gwrandaw, creu a perthyn.

Eleni, mae ein gwaith ledled Cymru wedi parhau i esblygu diolch i bartneriaethau pwerus gydag artistiaid, cymunedau a sefydliadau creadigol. Mae'r cydweithrediaid hyn yn ein helpu i ddatblygu straeon mwy cynhwysol a chynrychioliadol trwy ein casgliadau, ein mannau a'n harddangosfeydd.

Drwy broiect *Safbwynt(iau)*, gyda chefnogaeth Cyngor Celfyddydau Cymru a Llywodraeth Cymru, rydym wedi gweithio gydag artistiaid i gyd-greu ymyriadau newydd sy'n dod â safbwyntiau dilys i'n hamgueddfeydd.

Mae digwyddiadau ac arddangosfeydd dan arweiniad y gymuned yn dal yn rhan hanfodol o'r ffordd rydyn ni'n cysylltu. Mae'r uchafbwyntiau eleni yn cynnwys project *Newid Byd* a ddatblygwyd gydag Ymddiriedolaeth Innovate a purpleSTARS i helpu unigolion ag anableddau dysgu i lunio profiadau amgueddfeydd, yn ogystal â'n presenoldeb mewn digwyddiadau fel Pride Cymru, Eisteddfod yr Urdd a chynnal dathliadau'r Flwyddyn Newydd Tsieineaidd yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau.

Nodwyd lansiad *Hanes Pobl Dduon Cymru 365* yn Sain Ffagan ac pharhawyd i ehangu'n rhaglenni LHDTTC+ trwy arddangosfeydd fel *Ein Lleisiau Ni a Cymru... Balchder*, ein harddangosfa LHDTTC+ barhaol gyntaf. Rydym hefyd wedi cyd-ddatblygu adnoddau newydd gydag ysgolion yn archwilio hanes cwiâr a Streic y Glowyr ac arddangosfeydd gyda phartneriaid gan gynnwys y Gymdeithas Tsieineaidd yng Nghymru, a grwpiau cymunedol yng nghymoedd y De ar gyfer *Streic! 84-85* ac arddangosfa *Y Cymoedd*.

Buon ni hefyd yn dathlu'n hanes diwydiannol cyfoethog drwy weithgareddau crefft ac arddangosiadau gyda theuluoedd yn yr Amgueddfa Wlân Genedlaethol ac mewn digwyddiadau fel y Sioe Frenhinol yn ogystal â chyflwyno gweithdai ar thema Rufeinig yng Ngŵyl Grefftau Cymru yn Aberteifi a chymryd rhan i nodi Diwrnod Treftadaeth y Byd ym Mlaenafon — i gyd yn canolbwyntio ar rannu gwybodaeth, creadigrwydd a llawenydd.

Rydym yn dal i ymgorffori'n trydedd iaith, iaith Arwyddion Prydain, mewn digwyddiadau a mentrau newydd, fel ein harddangosfa Mammoth newydd yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd.

Y tu ôl i'r llenni, rydym wedi bod yn cefnogi amgueddfeydd, artistiaid a churaduron cymunedol trwy fentora, comisiynau newydd, a chyllid partneriaeth. Mae'n llwyfannau digidol cynyddol, ein rhaglen fenthyciadau, a mentrau fel CELF: oriel gelf gyfoes genedlaethol Cymru yn ehangu mynediad at gasgliadau ledled Cymru ac yn ysbrydoli ffyrdd newydd o weithio.

Trwy'r ymdrech hon ar y cyd, rydym yn parhau i ddysgu sut i wneud ein hamgueddfeydd yn fwy agored, ymatebol, a chynrychioliadol o'r cymunedau amrywiol rydyn ni'n eu gwasanaethu.

Addewid 2: Dysgu a Chreu

Mae'n rhaglen dysgu ac ymgysylltu yn dal i roi cyfleoedd ysbrydoledig, amrywiol a chreadigol i ddysgwyr o bob oed.

Eleni, rydym wedi ymgysylltu â thros 230,000 o blant a phobl ifanc gan gynnig gweithgareddau personol a rhithwir ar draws ein holl amgueddfeydd.

Rydym wedi cydweithio ag ystod eang o bartneriaid, gan gynnwys Dechrau'n Deg, Tŷ Hafan, Cyngor Ffoaduriaid Cymru a'r Mudiad Meithrin, gan gyflwyno gweithgareddau rhwng cenedlaethau, sesiynau blynyddoedd cynnar, a gweithdai i'r teulu. Mae *Mini Wonders* y rhaglen blynyddoedd cynnar arloesol

mewn amgueddfeydd, gyda chefnogaeth y Gronfa Gelf a Nesta, yn dal i dyfu, gan ymgysylltu â'i hail garfan o deuluoedd erbyn hyn.

Mae dysgu digidol wedi ehangu'n arwyddocaol, gyda dysgwyr yn ymuno â'n rhaglen pedair wythnos *Ehangu Gorwelion*. Mae'n partneriaeth ag E-sgol yn ein helpu i gyrraedd hyd yn oed mwy o ddysgwyr ledled Cymru gydag ymweliadau ac adnoddau ysgol hybrid.

Lansiwyd nifer o arddangosfeydd diddorol i ysbrydoli dysgu, gan gynnwys *RNLI 200 Cymru* yn Oriel y Parc ac Amgueddfa Genedlaethol y Glannau, a hefyd *Y Cymoedd* yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, gyda chymorth elfennau o'r project partneriaeth *Ail-ddweud Stori'r Cymoedd*. Crëwyd amrywiaeth o adnoddau dysgu yn cynnwys canllaw newydd i ysgolion sy'n ymweld â Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru a'r blog i vlog 'siop y teiliwr', sy'n defnyddio amrywiaeth o ddelweddau archif i adrodd stori'r diwydiant gwlan ledled y De.

Eleni hefyd gwelwyd ffocws cryf ar sgiliau a gwirfoddoli. Cwblhaodd Prentisiaid Crefft Mwyngloddio hyfforddiant yn Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru a chawsant eu penodi'n Dywyswyr Tanddaear, gyda lleoliadau ychwanegol mewn mecaneg a gwaith gof yn Amgueddfa Lechi Cymru. Cynhaliodd Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd bedwar Lleoliad Datblygu Sgiliau i gynnig profiad gwerthfawr yn y gweithle drwy gyfrwng ein rhaglen brentisiaethau, ac mae cyfleoedd gwirfoddoli wedi ffynnu ar draws ein safleoedd — o gymorth mewn archaeoleg i glybiau garddio a chrefftau.

Mae gwirfoddolwyr yn dal wrth wraidd yr hyn yr ydym yn ei wneud, ac rydym wedi dathlu eu cyfraniadau trwy ddigwyddiadau diolch ar draws ein hamgueddfeydd. Mae ein partneriaeth â phroject Dinasoedd Anweledig y Wallich wedi galluogi unigolion sydd â phrofiad byw o ddigartrefedd ddod yn Wirfoddolwyr Crwydro hyfforddedig.

Rydym yn dal i gefnogi llwybrau dysgu amgen hefyd. Mae'r Coleg Pinc wedi cadarnhau eu bod am estyn eu rhaglen i fyfyrwyr niwroamrywiol yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, tra bo sesiynau DPP i athrawon a lleoliadau TAR yn dal i wella gwaith dysgu proffesiynol, gyda digwyddiadau mewn partneriaeth â Thîm Cwricwlwm Caerdydd yn cael eu cynnal.

O'r blynyddoedd cynnar i oedolion o ddysgwyr, mewn orielau a gerddi, ar-lein ac yn bersonol, rydym yn falch o fod yn helpu pobl ledled Cymru i ddysgu, tyfu a chreu gyda'n gilydd.

Addewid 3: Diogelu ac adfer natur a'r amgylchedd

Rydym yn ymgorffori cynaliadwyedd ar draws popeth a wnawn — o sut rydym yn cynhesu'n hadeiladau i sut rydym yn ysbrydoli ymwelwyr i gysylltu â'r byd naturiol a gofalu amdano.

Eleni, rydym wedi cymryd camau arwyddocaol i leihau'n hól troed carbon a chefnogi bioamrywiaeth ledled Cymru. Trwy gyflawni'n Cynllun Gweithredu Datgarboneiddio 2024-27, rydym yn disodli ac yn lleihau ein dibyniaeth ar danwyddau ffosil fel olew a nwy naturiol.

Ar draws ein holl safleoedd, rydym yn falch o barhau i gydymffurfio'n llawn â Rheoliadau Ailgylchu yn y Gweithle, ac i fod wedi adnewyddu'n hardystiad

Cynllun Seren, gan adlewyrchu'n safonau amgylcheddol uchel a'n hymrwymiad i gynaliadwyedd.

Mae'n mannau gwyrdd yn dal i ffynnu, gan gefnogi natur a lles. Yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd a Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru, mae plannu blodau gwyllt newydd wedi rhoi hwb i fioamrywiaeth yn ein dolydd, tra bo Amgueddfa Wlân Cymru wedi lansio *Llwybr Dolydd* i ennyn diddordeb ymwelwyr â'r ecosystem leol. Mae ein gardd GRAFT arobryn, yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau, yn dal yn ganolfan hanfodol i'r gymuned leol, gan gynnal nifer o ddigwyddiadau ar gyfer pob oedran a diwylliant. Rydym yn partneru â grwpiau ledled Cymru i'w helpu i ddysgu sgiliau newydd fel tyfu llysiau, crefftau, coginio, gwaith coed a hyd yn oed cadw gwenyn, gyda'r mêl a gesglir yn cael ei werthu yn ein siopau!

Rydym ni hefyd yn gweithio i wella dealltwriaeth o faterion amgylcheddol trwy ymchwil, addysg a phartneriaethau. Mae cynigion newydd wedi'u cyflwyno i ariannu rhaglenni ymchwil aml-flwyddyn, gyda chyllidwyr sy'n cynnwys Cymdeithas Ecolegol Prydain a Llywodraeth Singapore yn ein helpu i ddigido'n casgliad molysgiaid.

Mae ein hymagwedd gydweithredol yn parhau i ehangu'n hymgysylltiad â phrifysgolion ledled y Deyrnas Unedig. Trwy gyllid gan Gyngor Ymchwil y Celfyddydau a'r Dyniaethau, rydym wedi cefnogi ysgoloriaethau PhD o dan y Bartneriaeth Ddoethurol Gydweithredol (CDP) mewn partneriaeth â sefydliadau fel Prifysgol Caerdydd a Phrifysgol Fetropolitan Manceinion. Rydym yn rhannu canlyniadau'n hymchwil trwy sgysiau cyhoeddus, digwyddiadau cymunedol, a rhaglenni amgueddfa, yn ogystal â thrwy gyflwyniadau mewn cynadleddau a chyhoeddiadau academaidd. Mae'r mewnwelediadau hyn yn aml yn llywio ac yn cyfoethogi'n harddangosfeydd, ein hadnoddau addysgol a'n cynnwys ar-lein — yn Amgueddfa Cymru ac mewn cydweithrediad ag amgueddfeydd partner — gan helpu i ddyfnhau dealltwriaeth y cyhoedd ac ymestyn effaith ein gwaith.

Mae grymuso'r staff yn dal yn ganolog i'n taith gynaliadwyedd. Mae Hyfforddiant Llythrennedd Carbon yn dal i gael ei gyflwyno ar draws y timau, gyda modelau cyflenwi newydd yn cael eu treialu i sicrhau bod pawb yn gallu cymryd rhan.

O'n casgliadau i'n cymunedau, ein pobl a'n lleoedd, rydym yn falch o fod yn rhoi'r blaned yn gyntaf mewn ffyrdd sy'n gydweithredol, yn fesuradwy ac yn barhaol.

Addewid 4: Cefnogi lles trwy lefydd a phrofiadau sy'n ysbrydoli

Rydym yn parhau i lunio'n hamgueddfeydd fel mannau sy'n meithrin cysylltiad, dychymyg a gofal, gan gefnogi ymwelwyr a chymunedau trwy brofiadau ystyrlon.

Mae'r cynlluniau i drawsnewid Amgueddfa Lechi Cymru yn Llanberis yn borth ar gyfer Tirwedd Lechi Treftadaeth y Byd UNESCO yn y Gogledd-orllewin wedi symud ymlaen yn gyflym, diolch i gefnogaeth cyllid cyfnod datblygu Treftadaeth y Loteri Genedlaethol, Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y Deyrnas Unedig drwy Gyngor Gwynedd fel rhan o broject Llewyrch o'r Llechi, yn ogystal â chyllidwyr eraill.

Bydd y project mawr hwn yn cynnig profiadau newydd i'n hymwelwyr eu mwynhau, i gyd wedi'u llunio gan fewnbwn gan gymunedau lleol. Ar ôl wythnos o ddigwyddiadau Hwyl Fawr am y tro! ym mis Tachwedd 2024, mae gwaith i ddatblygu'r casgliad yn ofalus wedi dechrau, ac mae ein menter Amgueddfa ar y Lôn wedi'i lansio ar draws yr ardal gyfagos i adeiladu momentwm.

Yn Amgueddfa Wlân Cymru, mae'r Sied Wehyddu sydd newydd gael ei hadfer yn fodd inni greu, cynhyrchu a gwerthu gwlanen ystof unigryw Amgueddfa Cymru. Mae'r llecyn diwygiedig hwn yn helpu i gadw sgiliau traddodiadol a dod ag ymwelwyr yn nes at y broses o wneud.

Mae'n project Amgueddfeydd yn Ysbrydoli Atgofion yn parhau i gefnogi pobl sy'n byw gyda dementia, eu gofalwyr a'u teuluoedd. O weithdai ymarferol i sesiynau caffi'r cof, mae gweithgareddau yn cael eu cynnal ar draws ein hamgueddfeydd ac mewn lleoliadau gofal. Mae hyfforddiant hefyd wedi'i roi i staff a gwirfoddolwyr, ac mae adnoddau wedi'u datblygu i gefnogi ymwelwyr a gweithwyr proffesiynol treftadaeth fel ei gilydd.

Rydym yn falch o fod yn rhan o ymdrechion ehangach i fynd i'r afael ag ynysu a chefnogi lles. Roedd mentrau presgripsiynu cymdeithasol yn cynnwys rhaglen chwe wythnos gyda Chanolfan Ganser Felindre, creu celf rhwng cenedlaethau drwy broject Grŵp GLO ym Mlaenafon, a chroesawu grwpiau Reengage i Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd. Daeth digwyddiadau fel Gŵyl Caru'ch Lles Meddylol, a ariennir gan Iechyd Cyhoeddus Cymru, â miloedd o ymwelwyr i Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru a Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru ar gyfer diwrnod llawn gweithgareddau a pherfformiadau.

Mae gwella hygyrchedd yn dal i fod yn ffocws allweddol. Erbyn hyn mae'r diweddariadau i'n harddangosfeydd a'n gwaith dehongli yn cynnwys cyfieithiad Iaith Arwyddion Prydain (BSL) a SignLive. Mae hyfforddiant a chefnogaeth ar waith i sicrhau bod ein holl amgueddfeydd yn cynnig profiad croesawgar a chynhwysol.

Ac eleni, daeth un o'n projectau mwyaf hirddisgwyliedig yn fyw: agorodd Gwesty'r Vulcan yn Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru i'r cyhoedd ym mis Mai 2024. Wedi'i hadfer i'w hymddangosiad yn 1915, pan gafodd yr adeilad ei ailwampio'n fawr, mae'r tafarn poblogaidd o Gaerdydd bellach yn agored i ymwelwyr fwynhau diod, rhannu straeon, a phrofi darn pwerus o hanes y dosbarth gweithiol.

Addewid 5: Darganfod yr amgueddfa yn ddigidol

Mae profiadau digidol yn agor drysau newydd i'n casgliadau, ein harddangosfeydd a'n straeon, gan eu gwneud yn fwy hygyrch a difyr nag erioed o'r blaen i bobl ymgolli ynddyn nhw.

Eleni, mae'n gwaith i ddigido'r casgliad cenedlaethol wedi tyfu'n sylweddol, gyda miloedd o weithiau celf bellach wedi'u hychwanegu ac ar gael ar-lein drwy Celf ar y Cyd, ein llwyfan digidol a grëwyd mewn partneriaeth â Llyfrgell Genedlaethol Cymru a Chyngor Celfyddydau Cymru. Rydyn ni hefyd wedi cwblhau'r Project Digidol Celf Gyfoes, gan gomisiynu cannoedd o adnoddau

digidol newydd — o gyfweiliadau ag artistiaid i ddeunyddiau sain — i ddod â chelf gyfoes Cymru i fwy o bobl, mewn mwy o ffyrdd.

Ar draws ein safleoedd, rydym yn defnyddio cyfryngau digidol i wella'r profiad ymwelwyr. Mae'n tudalennau digwyddiadau sydd newydd eu hadnewyddu bellach yn haws i'w defnyddio a'u llywio, ac mae argaeledd tocynnau mewn amser real a dyluniad newydd yn symleiddio taith yr ymwelwyr.

Rydym ni wrthi hefyd yn datblygu dulliau trochi o ymgysylltu â'n hymwelwyr. Yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, mae'n tîm yn gweithio i adfywio'r profiad realiti estynedig o amgylch arddangosfa Mamoth sydd newydd agor, sef replica 3D sy'n defnyddio esgyrn sy'n dyddio'n ôl 14,000-14,500 o flynyddoedd pan oedd mamothiaid yn crwydro Cymru. Mae cynlluniau peilot realiti rhithwir newydd, fel ap *TellMe*, yn cael eu treialu yn Amgueddfa Lleng Rufeinig Cymru ac Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, gan gynnig dimensiwn newydd i'r ffordd yr ydym yn dysgu ac yn rhannu straeon.

O arddangosfeydd digidol i deithiau rhithwir ac apiau trochi, rydym yn parhau i siapio sut mae'n hymwelwyr yn crwydro ac yn cyrchu'n hamgueddfeydd.

Addewid 6: Creu cysylltiadau ar draws y byd

Rydym yn parhau i adeiladu perthnasoedd parhaol sy'n cysylltu'n hamgueddfeydd — a Chymru — â chymunedau a sefydliadau diwylliannol ledled y byd.

Trwy bartneriaethau rhyngwladol, cynhaliwyd arddangosfa hir-ddisgwyliedig *Drych ar yr Hunlun* gan gynnwys llun Vincent Van Gogh *Portread o'r Artist* (1887) ar fenthyg o'r Musée d'Orsay ym Mharis. Dyma'r tro cyntaf i hunanbortread o'r artist gael ei arddangos yng Nghymru a bu'n fodd inni archwilio hunanbortreadau o'n casgliad cenedlaethol.

Mae cynlluniau ar gyfer ein harddangosfa deithiol ryngwladol fawr *Gwen John*, a fydd yn cyd-fynd â 150 mlynedd ers geni'r artist, ar y gweill ac mae hyn yn cael ei ddatblygu mewn cydweithrediad â thri lleoliad partner mawreddog. Roeddem yn falch o gyflwyno'r project yn ystod ein trydedd flwyddyn yn olynol yn Wythnos Cymru yn Llundain, gan gryfhau ymwybyddiaeth o un o artistiaid mwyaf gwerthfawr Cymru.

Eleni hefyd gwelwyd momentwm ar ein project *Caerllion Rufeinig* mewn partneriaeth â Cadw a Chyngor Dinas Casnewydd. Gyda chefnogaeth ein Heiriolwyr Cymunedol Lleol, rydym yn ceisio datblygu'r dreftadaeth Rufeinig gyfoethog hon i gynulleidfaoedd ehangach.

Fel rhan o Cymru yn Japan 2025 rydym wedi adnewyddu memorandwm cyd-ddealltwriaeth gydag Amgueddfa Gelf Llywyddiaeth Oita, gan gryfhau'n cydweithrediad diwylliannol ymhellach. Rydym hefyd wedi cael y ffrainc o groesawu ystod amrywiol o ymwelwyr rhyngwladol, gan gynnwys dirprwyaethau o Gynulliad Cenedlaethol Quebec ac o Fflandrys, fel rhan o fentrau cyfnewid diwylliannol. Mae'n harddangosfeydd yn denu cynulleidfaoedd o bob cwr o'r byd gydag ymwelwyr yn teithio o mor bell i ffwrdd â Gwlad Thai, yr Unol Daleithiau ac Awstralia.

Yn y cyfamser, mae'n safleoedd wedi bod yn gefndir i gynyrchiadau teledu a ffilm mawr mewn blwyddyn sydd wedi torri'r record ar gyfer ffilmio masnachol. Croesawodd Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru nifer o

gynyrchiadau gan gynnwys 'Mr Burton', ffilm yn adrodd hanes anhygoel blynyddoedd ffurfiannol yr actor Richard Burton, 'Death Valley' cyfres ddrama gomedi newydd gan y BBC sydd wedi'i lleoli yng Nghymru, a chynhyrchiad newydd Guy Richie ar gyfer Amazon Prime sydd eto i'w ryddhau ac sy'n adrodd hanes un o ddiectifs enwocaf Prydain. Chwaraeodd tu blaen Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd ei ran hefyd wrth i raglen arall sy'n deillio o gyfres Dr Who gael ei ffilmio.

Gwireddu'n Haddewidion

Mae peth wmbreth o waith yn cael ei wneud y tu ôl i'r llenni yn Amgueddfa Cymru i sicrhau bod ein hamgueddfeydd yn dal yn ddiogel, yn gynhwysol ac yn berthnasol i bobl Cymru.

Rydym yn parhau i gysoni'n gwaith â nodau Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, gan ymgorffori arferion cynaliadwy a theg ar draws pob rhan o'n sefydliad.

Rydym wedi ailstrwythuro'n dull arlwy a manwerthu, gan ddod â'n gwasanaethau yn fewnol ar draws ein hamgueddfeydd o fis Ionawr 2025 i wella ansawdd a'r arlwy i ymwelwyr. Yn y cyfamser, rydym yn brysur yn ymchwilio ac yn paratoi ar gyfer ein siop gyntaf sydd wedi'i hysbrydoli gan gasgliadau yn Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru gan nodi cyfeiriad newydd ar gyfer manwerthu a chreu glasbrint ar gyfer mentrau yn y dyfodol ar draws ein hamgueddfeydd!

I gryfhau'n proffil ymchwil, mae'n cynllun Cymrodwr Ymchwil er Anrhydedd yn dal i dyfu, a bydd ail garfan yn ymuno â ni yn hydref 2025. Mae cymrodorion, myfyrwyr PhD a staff curadurol wrthi'n cyhoeddi, a hefyd yn cyfrannu at broiectau lefel uchel fel y cynllun Ymchwil Weithredol Gyfranogol gyda Phrifysgol Caerdydd, a cheisiadau ymchwil mawr gyda phrifysgolion ledled y Deyrnas Unedig.

Rydym yn datblygu deunyddiau dysgu dwyieithog i sicrhau bod ein rhaglenni'n hygyrch ar draws cymunedau, a hefyd yn helpu'n gweithlu i ddatblygu eu sgiliau, gan gynnwys gwersi Cymraeg. Mae'r project *Missions and Mindsets* yn ein helpu i werthuso sut rydym yn gweithio gyda phartneriaid a chymunedau i gyflawni newid ystyrlon.

O adfywio'n mannau a'n gwasanaethau i arloesi/cychwyn ymchwil ac addysg, rydym yn gweithio'n galed i barhau i fod yn sefydliad gwerthfawr a dibynadwy i bobl Cymru heddiw, ac am genedlaethau i ddod.

Codi arian

Cafwyd lefel uchel o lwyddiant wrth godi arian drwy ymddiriedolaethau a sefydliadau elusennol, loteriau a darparwyr grantiau a chefnogwyr unigol, gan godi £2.5m yn 2024/25 (£1.8m yn 2023/24). Cawsom sawl grant hefyd gan Lywodraeth Cymru a Lywodraeth y Deyrnas Unedig.

Cafwyd rhoddion arwyddocaol gan chwaraewyr Loteri Cod Post y Bobl, Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol, Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol ac eraill. Rydym hefyd yn ddiolchgar am gefnogaeth barhaus Sefydliad Paul Hamlyn tuag at ein gwaith dysgu ac ymgysylltu. Roedd y rhoddion eraill yn cynnwys rhoddion gan ymddiriedolaethau a sefydliadau, a dderbyniwyd fel

cyfraniadau at ein gwaith, projectau penodol a chaffaeliadau. Roedd y rhain yn cynnwys rhoddion gan y Gronfa Gelf, Ymddiriedolaeth Edina, Sefydliad Hodge ac Ymddiriedolaeth Elusennol Colwinston.

Parhawyd i ddatblygu a chryfhau ein cynhyrchion, ein prosesau a'n pobl sy'n cynhyrchu incwm, fel y gwelir yn y lefelau cadw uchel ymysg y cefnogwyr unigol. Mae cyfathrebu'n rheolaidd a chyflwyno digwyddiadau a phrofiadau personol, megis teithiau y tu ôl i'r llenni a sgysiau gan guraduron, wedi helpu i sicrhau cefnogwyr unigol newydd.

Yn ystod y flwyddyn, cafodd ein gwaith codi arian ei wneud yn fewnol, gan ein tîm Datblygu sy'n rhan o'r Adran Perthnasoedd a Chyllid. Rhoddwyd contract gwasanaethau i ymgynghorydd codi arian i gefnogi'n gwaith codi arian ar ailddatblygu Amgueddfa Lechi Cymru. Chafodd dim gwaith marchnata uniongyrchol ei wneud. Rydym yn dal yn aelodau o'r Rheoleiddiwr Codi Arian ac yn cadw at y cod ymarfer codi arian fel y'i nodwyd gan y Rheoleiddiwr. Ni chawsom unrhyw gwynion mewn perthynas â'n gwaith codi arian.

Buddsoddiadau cyfalaf

Yn sail i gyflawni'n gweledigaeth, mae rhaglen o waith cyfalaf yn parhau, sef rhaglen sy'n ymgorffori:

1. Gwaith cynnal a chadw hanfodol lle roedd y projectau mawr yn ystod y flwyddyn yn cynnwys cwblhau'r system HVAC yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau yn Abertawe, gwaith trydan foltedd isel ar draws sawl safle, uwchraddio lifftiau ar draws yr ystâd a gwaith mecanyddol, trydanol a phlymio yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd.
2. Projectau digidol oedd yn cynnwys rhagor o ddatblygiadau yn ein llwyfannau masnachol a buddsoddiad arwyddocaol yn seilwaith ein rhwydwaith gan gynnwys seiberddiogelwch.
3. Projectau datgarboneiddio oedd yn cynnwys buddsoddi £1m ar bympiau gwres o'r aer a ariannwyd drwy Wasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru.
4. Ailddatblygu Amgueddfa Lechi Cymru lle mae gwaith wedi mynd rhagddo i gwblhau cam 4 RIBA. Bydd y project hwn yn cymryd sawl blwyddyn i'w gwblhau.

Cafodd Amgueddfa Cymru £1.3m gan Lywodraeth Cymru tuag at y gwaith cynnal a chadw hanfodol yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yn ystod 2024/25.

Adroddiad Cynaliadwyedd

Mae'r adroddiad hwn wedi'i lunio yn unol â'r canllawiau a osodwyd gan Drysorlys Ei Fawrhydi yn y ddogfen *Public Sector Annual Reports: Sustainability Reporting Guidance*.

1. Cyflwyniad

Mae Amgueddfa Cymru yn ymdrechu i fod yn sefydliad cynaliadwy drwy ddatblygu arferion cynaliadwy wrth weithredu'n teulu o saith amgueddfa a'r Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol a thrwy ddangos arferion da mewn projectau datgarboneiddio a gweithgareddau gwella bioamrywiaeth.

Hwylusir hyn gan weithgareddau'r Pwyllgor Datblygu Cynaliadwy (SD) a'i bedwar is-bwyllgor. Mae'r Pwyllgor SD yn cynnwys cynrychiolwyr o dimau, adrannau a safleoedd ar draws y sefydliad ac mae'n cael ei gadeirio gan Arweinydd y Project Datblygu Cynaliadwy a Datgarboneiddio. Mae rôl sydd wedi'i neilltuo i gynaliadwyedd amgylcheddol yn bodoli o fewn y sefydliad ers 2021. Datganiad cenhadaeth y Pwyllgor SD yw "Arwain trwy esiampl ac ysbrydoli cenedlaethau'r presennol i gynyddu effeithiau cadarnhaol (a lleihau effeithiau negyddol) datblygu cynaliadwy ar genedlaethau'r dyfodol i'reithaf".

Mae gan y pedwar is-bwyllgor feysydd ffocws penodol ac mae aelodaeth pob is-bwyllgor yn adlewyrchu'r arbenigeddau sydd eu hangen. Yr is-bwyllgorau yw:

- Datgarboneiddio a chynhyrchu ynni adnewyddadwy
- Adfer tir a natur
- Ymgysylltu â staff a gwirfoddolwyr
- Optimeiddio gweithgareddau gweithredol

Mae'r adroddiad hwn yn manylu ar berfformiad cynaliadwyedd Amgueddfa Cymru yn 2024-25 yn unol â gofynion "HM Treasury Sustainability Reporting Guidance 2024-25" ac yn amlinellu gweithgareddau perthynol sydd wedi digwydd neu sydd wedi'u cynllunio fel enghreifftiau i ddangos arferion da.

2. Allyriadau nwyon tŷ gwydr

Mae Amgueddfa Cymru wedi ymrwymo i ddatgarboneiddio ei hystâd adeiledig, er mwyn cefnogi dyhead Llywodraeth Cymru i'r sector cyhoeddus ddod yn garbon niwtral erbyn 2030. Mae gwaith wedi bod yn mynd rhagddo i leihau'r defnydd o danwyddau ffosil ar y safleoedd trwy uwchraddio offer i fersiynau mwy effeithlon a thrwy ddisodli systemau gwresogi â dewisiadau amgen sy'n cael eu pweru gan drydan (e.e. pypiau gwres o'r aer). Dros 6 blynedd (2019/20 i 2024/25), mae'r defnydd o nwy naturiol wedi gostwng 32.6%, tra bo'r defnydd o drydan wedi aros yn gymharol gyson.

Cafwyd project arwyddocaol rhwng Ionawr a Mawrth 2025 pan gafodd wyth adeilad ar bedwar safle bympiau gwres o'r aer yn lle systemau gwresogi tanwydd ffosil (nwy naturiol, LPG ac olew). Digwyddodd y gwaith yn sgil cais

llwyddiannus am Grant Gwres Carbon Isel y Sector Cyhoeddus pan gafodd Amgueddfa Cymru grant o £1m drwy Wasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru.

O ran cynhyrchu ynni adnewyddadwy, mae paneli haul ar ddau safle — Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru a'r Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol. Gosodwyd y paneli yn 2012 a'r allbwn ym mhob safle yw 50kW. Os ceir cyllid trwy gynllun benthyciadau Salix, bwriedir uwchraddio'r paneli haul yn Big Pit yn 2025/26.

Mae'r tablau isod yn darparu gwybodaeth ariannol ac anariannol am ddefnyddio ynni, pryniannau gwrthbwysu ac allyriadau nwyon tŷ gwydr am y cyfnod adrodd o dan sylw (2024/25), y tair blynedd blaenorol, ynghyd â'r flwyddyn sylfaen (2019/20). Ceir rhai gwahaniaethau yn y gwerthoedd yn yr adroddiad eleni: mae'r rhain yn cael eu hegluro isod a'u dangos yn y tablau.

Cwmpas 1 a 2: Cymerwyd y ffigurau ar ddefnyddio nwy a thrydan o anfonebau'r safleoedd, tra cymerwyd y ffactorau ynglŷn ag allyriadau CO₂e o dablau diweddaraf y Llywodraeth. Mae allyriadau Cwmpas 1 ar gyfer 2024/25 wedi cynyddu o'u cymharu â'r blynnyddoedd blaenorol gan fod ffynonellau ychwanegol wedi'u cynnwys erbyn hyn, sef glo, pren, cerbydau fflyd a gollyngiadau nwyon oeri. Cafwyd y ffigurau hyn o gofnodion y safleoedd, darlleniadau odomedr ac adroddiadau ar ymweliadau gan contractwr arbenigol. Unwaith eto, cymerwyd ffactorau allyriadau CO₂e o dablau diweddaraf y Llywodraeth.

Cwmpas 3: Dim ond yr elfen orfodol (teithio busnes) o Cwmpas 3 sy'n cael ei adrodd. Darperir y milltiroedd a yrrwyd mewn ceir llogi gan y cyflenwr ac mae'r ffactor allyriadau CO₂e priodol wedi'i gymhwyso (o dablau diweddaraf y Llywodraeth). Mae allyriadau Cwmpas 3 ar gyfer 2024/25 wedi cynyddu o'u cymharu â'r blynnyddoedd blaenorol gan fod ffynonellau ychwanegol wedi'u cynnwys erbyn hyn, sef car preifat, tacsî, trê'n, bws, awyren. Cymerir y pellteroedd o hawliadau treuliau'r staff, fe'u darperir gan un cwmni tacsîs, ac fel arall maent wedi'u hamcangyfrif ar sail data gwariant. Cymerwyd ffactorau allyriadau CO₂e ar gyfer pob dull cludiant o dablau diweddaraf y Llywodraeth.

2.1. Gwybodaeth ariannol

	Gwariant (£'000)				
Cynwydd	Gwaelodlin 2019/20	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Nwy	214	178	269	255	315
Trydan	666	686	1,038	1,519	1,083
Gwrthbwysïadau	0	0	0	0	0
Teithiau busnes	182	54	119	135	148
Cyfanswm	1,062	918	1,426	1,909	1,546

2.2. Gwybodaeth anariannol

	Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr (tunelli cyfatebol CO ₂)				
Ffynhonnell	Gwaelodlin 2019/20	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Cwmpas 1 - nwy	1,621	1,348	1,004	943	-
Cwmpas 1 - nwy - glo a choed - cerbydau fflyd - gollyngiadau nwyon oeri	-	-	-	-	1,124
Cwmpas 2 - trydan	1,259	1,104	1,151	1,144	911
Cwmpas 3 - teithiau busnes (ceir llogi yn unig)	24	8	14	21	-
Cwmpas 3 - teithiau busnes (pob dull cludiant)	-	-	-	-	59
Cyfanswm	2,904	2,460	2,169	2,108	2094

	Defnydd Ynni (MWh)				
Cynwydd	Gwaelodlin 2019/20	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Nwy	8,771	7,335	5,493	5,160	5,424
Trydan	4,574	4,827	4,586	4,561	4,403
Cyfanswm	13,345	12,163	10,079	9,721	9,827

3. Gwastraff

Roedd cyflwyno Rheoliadau Ailgylchu yn y Gweithle yng Nghymru ym mis Ebrill 2024 yn arwydd o fwriad cryf i gynyddu cyfraddau ailgylchu ledled y wlad. Sefydlwyd grŵp gorchwyl a gorffen o fewn Amgueddfa Cymru ym mis Hydref 2023 i gynllunio a pharatoi ar gyfer y gofynion newydd. Bu hwn yn broiect llwyddiannus ac ysgogodd gyflwyno biniau priodol ar draws pob un o'r wyth safle. Arweiniodd y project hefyd at ddatblygu dull llawer mwy cadarn a chywir o fesur meintiau gwastraff, fel yr adroddwyd yn 2023/24. Adroddwyd cyfanswm tebyg, llawer llai yn 2024/25 (o'i gymharu â 2019-2023).

Mae'r tablau isod yn darparu gwybodaeth ariannol ac anariannol am reoli gwastraff ar gyfer y cyfnod adrodd dan sylw (2024/25), y tair blynedd blaenorol, ynghyd â'r flwyddyn sylfaen (2019/20).

3.1. Gwybodaeth ariannol

	Gwariant (£'000)				
Costau Gwastraff	Gwaelodlin 2019/20	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Cyfanswm	58	60	71	82	66

3.2. Gwybodaeth anariannol

	Crynswth Gwastraff Nad yw'n Beryglus (tunelli)				
Gwastraff	Gwaelodlin 2019/20	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Wedi'i ailgylchu	1,911	1,263	2,761	244	530
Wedi'i gompostio					34
Wedi'i losgi	38	27	39	117	120
Tirlenwi	1,218	846	992	64	107
Cyfanswm	3,167	2,136	3,792	425	791

	Crynswth Gwastraff ICT (tunelli)				
Gwastraff ICT	Gwaelodlin 2019/20	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Cyfanswm	0	1.002	0	1.813	0.577

	Crynswth Gwastraff Peryglus (tunelli)				
Gwastraff Peryglus	Gwaelodlin 2019/20	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Cyfanswm	0.5	0.0	0.6	2.3	0.76

4. Defnyddio adnoddau cyfyngedig

Mae symiau bach o ddŵr yn cael ei dynnu o ffynonellau naturiol ar ddau safle (llai nag 20m³ y dydd). Yn y ddau achos, nid yw'r dŵr a dynnir yn cael ei fesur, ac mae'n cael ei ddychwelyd i'r amgylchedd. Yn Amgueddfa Lechi Cymru, mae dŵr yn cael ei dynnu o Afon Hwch a'i ddefnyddio i droi'r olwyn ddŵr. Yn Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru, mae dŵr yn cael ei dynnu o Bwll Coety i oeri olwynion pen y pwll.

Mae systemau casglu dŵr glaw yn cael eu defnyddio yn Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru (y Prif Adeilad a'r Gweithdy) ac Amgueddfa Genedlaethol y Glannau. Mae defnyddio dŵr glaw i fflysio toiledau yn lleihau'r dŵr prif gyflenwad sy'n cael ei ddefnyddio o ryw 300m³ y flwyddyn.

Mae'r tablau isod yn darparu gwybodaeth ariannol ac anariannol am ddefnyddio dŵr y prif gyflenwad am y cyfnod adrodd o dan sylw (2024/25), y tair blynedd blaenorol, ynghyd â'r flwyddyn sylfaen (2019/20). Mae'r ffigurau'n dod o anfonebau'r safleoedd.

4.1. Gwybodaeth ariannol

	Gwariant (£'000)				
Cynwydd	Gwaelodlin 2019/20	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Dŵr y Prif Gyflenwad	67	61	75	92	84

4.2. Gwybodaeth anariannol

	Defnydd Dŵr y Prif Gyflenwad (m ³)				
Cynwydd	Gwaelodlin 2019/20	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Dŵr y Prif Gyflenwad	23,444	22,572	21,878	26,516	22,116

5. Gofynion adrodd eraill

5.1. Caffael cynhyrchion a gwasanaethau cynaliadwy

Mae gan Amgueddfa Cymru Bolisi Caffael Cynaliadwy sy'n anelu at roi blaenoriaeth, cyn belled ag y bo'n ymarferol, i'r cynhyrchion a'r gwasanaethau hynny sy'n achosi'r niwed lleiaf i'r amgylchedd.

Mae'r Tîm Caffael wrthi'n diweddarau ei gyfres o ddogfennau tendro i gynnwys cwestiynau sy'n ymwneud ag ymrwymiad a chynnydd y cyflenwr tuag at statws Sero Net, ac a yw eu harferion wedi ennill achrediad ISO14001, sgôr EcoVadis, ardystiad B Corp, aelodaeth SEDEX neu'r tebyg.

Bydd gofyn i ddarpar gyflenwyr hefyd ateb setiau o gwestiynau mwy pendant, yn benodol i'r categori, er enghraifft, bydd angen i gyflenwyr bwyd a diod ateb cwestiynau am darddiad eu cynhwysion (megis a oes ganddynt ardystiad Masnach Deg neu a ydynt fel arall yn defnyddio ffynonellau cyfrifol/cynaliadwy), eu pecynwaith, eu harferion gwaredu ac ailgylchu gwastraff etc. Bydd gan gwmnïau adeiladu ardystiad LEED a bydd yn ofynnol iddynt gyflwyno cynlluniau lleihau carbon gyda'u tendrau. Bydd angen i gyflenwyr ynni gynnig tariffau gwyrdd. Bydd angen i gyflenwyr offer trydanol ac electronig gyflenwi cynhyrchion sy'n effeithlon o ran ynni, a rhaid i'r cynhyrchion hynny allu cael eu hailddefnyddio neu eu hailgylchu'n helaeth.

Bydd atebion i'r holl gwestiynau hyn yn cyfrannu at eu sgoriau tendro cyffredinol a bydd yn wirioneddol effeithio ar eu gallu i ennill contractau.

5.2. Adfer natur

Mae Deddf yr Amgylchedd (Cymru) yn gofyn bod Amgueddfa Cymru yn “cynnal a gwella bioamrywiaeth” yn ei safleoedd ac yn adrodd ar y cynnydd bob tair blynedd. Bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn diwedd mis Rhagfyr 2025 i grynhoi gweithgareddau'r tair blynedd blaenorol a nodi cynlluniau ar gyfer y tair blynedd nesaf.

Mae Amgueddfa Cymru yn ffodus bod ganddi dîm mewnol o Guraduron Gwyddorau Naturiol sydd hefyd yn arbenigwyr mewn ymchwil maes mewn Botaneg a Sŵoleg. Cynhaliwyd arolygon o'r wyth safle yn 2008/9 ac eto yn 2021. Crëwyd mapiau cynefinoedd a chynhyrchwyd rhestrau rhywogaethau. Yn dilyn asesiad o fylchau yng nghanlyniadau arolygon blaenorol, mae'r Guraduron wedi llunio cynllun arolwg tair blynedd newydd ar gyfer 2025-28 gyda'r bwriad o greu Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth (BAP) gyda chamau penodol i bob safle eu cymryd.

Mae holl safleoedd Amgueddfa Cymru yn hybu ac yn cymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n gyfeillgar i beillwyr fel “Mai Di-dor”. Cynhelir llu o weithgareddau allgymorth ac addysg sy'n seiliedig ar natur drwy gydol y flwyddyn — sgysiau gan Guraduron, teithiau cerdded meddylgar, gweithgareddau gwirfoddoli mewn mannau allanol a'r digwyddiad Dathlu Natur yn Sain Ffagan. Mae'r Tîm Garddio wedi'i leoli yn Sain Ffagan ac yn y blynyddoedd diwethaf mae wedi cyflwyno dulliau sy'n gyfeillgar i'r amgylchedd fel plannu planhigion lluosflwydd yn hytrach na phlanhigion blynyddol, casglu dŵr glaw at ddyfrhau, defnyddio compost di-fawn a newid o offer sy'n cael eu pweru gan danwyddau ffosil i ddewisiadau trydan amgen.

Mae coetir Sain Ffagan yn olygfa drawiadol ond mae angen ei reoli'n ffurfiol i'w gadw'n iawn am ddegawdau i ddod. Cymeradwywyd cyllid i ddatblygu Cynllun Rheoli Coetir yn 2025/26 ac unwaith y bydd hyn ar waith, gwneir cais i'r safle ddod yn rhan o Goedwig Genedlaethol Cymru.

5.3. Addasu at Newid yn yr Hinsawdd

Mae Amgueddfa Cymru yn ymwybodol o'r effeithiau posibl y gall newid yn yr hinsawdd eu hachosi. Mae risgiau a chamau lliniaru yn cael eu holrhain yn fewnol drwy ddefnyddio meddalwedd briodol ac yn cynnwys effeithiau ar ymwelwyr, staff, eitemau yn y casgliadau ac adeiladau. Pan fydd projectau'n cael eu cynnal, mae strategaethau addasu at newid yn yr hinsawdd yn cael eu hystyried a'u hymgorffori yn ystod y cyfnod dylunio. Er enghraifft, mae project cyfredol ailddatblygu Amgueddfa Lechi Cymru wedi ystyried y tebygolrwydd cynyddol o law trymach yn y dyfodol ac mae'r gwaith dylunio wedi cynnwys rhagor o bibellau dŵr glaw, graddio'r tir allanol i hyrwyddo draenio a gosod siambrau arafu tanddaearol.

5.4.Lleihau effeithiau TGCh a Chyfryngau Digidol ar yr amgylchedd
Mae Amgueddfa Cymru wedi datblygu ac mae'n cynnal Strategaeth Digidol, Data a Thechnoleg (DDaT) sy'n nodi sut y bydd yn datblygu ei haeddfedrwydd digidol dros gyfnod o bum mlynedd (2023-2028). Mae'r Strategaeth yn cydfynd â Strategaeth Ddigidol Llywodraeth Cymru ar gyfer Cymru ac mae'n cynnwys elfennau i leihau effeithiau amgylcheddol y sefydliad o weithgareddau TGCh a Digidol.

Prisio Asedau Sefydlog

Yn ôl ein polisi cyfrifyddu ar brisio Asedau Sefydlog, rhaid i asedau eiddo gael eu hailbrisio'n broffesiynol bob pum mlynedd. Nid yw'r broses ailbrisio bob pum mlynedd hon yn berthnasol i asedau eraill, gan gynnwys asedau treftadaeth a'r rhai dan benawdau ehangach fel peiriannau, cerbydau, neu osodiadau a ffitiadau eraill. Mae'r polisi cyfrifyddu'n cynnwys darpariaeth hefyd i ddefnyddio mynegeion i addasu'r asedau hynny sydd wedi'u hailbrisio'n broffesiynol, yn y blynyddoedd rhwng yr ailbrisiadau proffesiynol bob pum mlynedd.

Y tro diwethaf i'r holl asedau sy'n gysylltiedig ag eiddo gael eu hailbrisio'n broffesiynol oedd 31 Mawrth 2021 ac eithrio Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd a ailbrisiwyd ddiwedd mis Mawrth 2024 a'r Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol yn Nantgarw a ailbrisiwyd ddiwedd mis Mawrth 2025 ar ôl i waith cynnal a chadw arwyddocaol gael ei nodi.

Nid yw Amgueddfa Cymru wedi cyfalafu asedau treftadaeth a gafwyd cyn 1 Ebrill 2001. Y rheswm am hyn yw ei bod yn anodd rhoi prisiad cadarn, rheolaidd a chynhwysfawr, fel y dangosir isod, a fyddai'n darparu prisiad ystyrlon i ddefnyddwyr y datganiadau ariannol. Er y gallai cost gwneud hynny fod yn uchel, fe fydd y polisi'n cael ei adolygu i sicrhau cysondeb yn yr ymdriniaeth ac wrth gymhwyso newidiadau at ein fframwaith ariannol a'n fframwaith rheoleiddio.

Cost Hanesyddol — er y gall fod modd neilltuo cost i eitemau a brynwyd o fewn blwyddyn ariannol, mae cost hanesyddol yn prysur mynd yn hen a diystyr, nid yn unig oherwydd symudiadau prisiau cyffredinol lle mae marchnadoedd ar gyfer eitemau tebyg yn bodoli, ond hefyd oherwydd newid yn y farn ynghylch priodoli eitemau a dilysrwydd eitemau, ymchwil ddilynol ar wrthrychau sy'n datgelu gwerth newydd, dyfodiad gwybodaeth newydd am darddiad eitem neu newidiadau mewn chwaeth.

Prisio — mae ceisio prisio asedau treftadaeth a gafwyd yn hanesyddol yn codi nifer o bryderon cysyniadol pellach. Mae prisio asedau treftadaeth yn gymhleth oherwydd natur llawer o asedau o'r fath. Anaml y cânt eu gwerthu ac yn aml mae ganddynt werth sy'n uwch na'r gwerth cynhenid oherwydd eu cysylltiad â pherson, digwyddiad neu gasgliad, cyfyngedig iawn yw nifer y prynwyr, does dim poblogaeth unffurf o asedau ar y farchnad, na gwybodaeth berffaith am yr eitemau sydd ar werth. Mewn cyferbyniad â llawer o asedau masnachol felly, anaml y ceir marchnad weithredol i ddarparu gwerthoedd

dangosol i wrthrychau tebyg. Mae hyn yn gwneud prisiadau sy'n sylweddol gywir yn amhosibl eu cyflawni yn achos llawer o asedau treftadaeth.

Yn unol â Safon Adrodd Ariannol (FRS) 30 ar asedau treftadaeth, trafodir datgeliadau yn nodyn 11 i'r cyfrifon.

Adlewyrchir ein buddiant yn yr eiddo yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau gan ein cyfran o 50% yn y cwmni cyd-fentro gyda Dinas a Sir Abertawe. Dangosir manylion y buddiant yn y cwmni cyd-fentro yn nodyn 9 i'r cyfrifon.

Perfformiad Talu'n Brydlon

Rydym yn dilyn amcanion y cod ymarfer Better Payment a gyhoeddwyd gan Drysorlys Ei Fawrhydi a'n nod yw talu anfonebau dilys o fewn 30 diwrnod ar ôl iddynt ddod i law. Wyth diwrnod calendr oedd cyfartaledd yr amser a gymerwyd i dalu anfonebau yn ystod 2024/25 (saith niwrnod yn 2022/23), sy'n cynnwys 95.36% (yn ôl nifer) o anfonebau a dalwyd o fewn 30 diwrnod (97.35% yn 2023/24). Ni wnaed taliadau llog dan Ddeddf Taliadau Hwyr o Ddyledion Masnachol (Llog) 1998 (£dim yn 2023/24).

Y Polisi ar Gronfeydd wrth Gefn

Fel corff sy'n gyfrifol am gasglu a gwarchod asedau treftadaeth, gan gynnwys tir ac adeiladau, er mwyn cyflawni ein nodau a'n hamcanion, mae'r polisi ar gronfeydd wrth gefn yn gymwys i gronfeydd arian i'w wario yn unig, ac nid i gyfanswm y cronfeydd a ddelir. Mae'n cronfeydd arian parod i'w wario yn cynnwys cronfeydd preifat a chronfeydd cyhoeddus.

Mae cronfeydd preifat yn cael eu cadw a'u nodi ar wahân yn y cyfrifon. Mae'r rhain yn cynnwys cronfeydd sy'n amodol ar gyfyngiadau a osodwyd gan roddwyr, a rhoddion a chyfraniadau anghyfyngedig sydd ar gael i'w defnyddio i hyrwyddo'n hamcanion. Ein polisi yw cynyddu'r cronfeydd hyn i'r eithaf a'u cadw ar gyfer projectau a chynlluniau cyfalaf nad oes modd derbyn cyllid craidd na chymorth grant ar eu cyfer, gan gadw o fewn unrhyw gyfyngiadau ar ddefnydd sydd yn y Cronfeydd Preifat.

Mae ein polisi ar gronfeydd wrth gefn yn parhau i fod yn ddibynnol ar yr awdurdod a roddwyd gan Lywodraeth Cymru yn ein Cytundeb Fframwaith, ac wedi'i gyfyngu ganddo, sef awdurdod a oedd yn cyfyngu'r cronfeydd wrth gefn ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2024/25 i 2% o'n cymorth grant, gydag eithriadau rhag unrhyw gyfyngiad o ran y Grant Prynu Sbesimenau ac incwm a gynhyrchwyd gennym ni.

Defnyddir elw'r is-gwmni masnachu sy'n llwyr eiddo i ni, sef Mentrau AOCC Cyfyngedig, i ddarparu cyllid ychwanegol tuag at ein nodau a'n hamcanion. Ar adegau, gall hyn olygu ail-fuddsoddi elw yn yr is-gwmni masnachu er mwyn cynyddu'r elw masnachu ymhellach.

Roeddem yn ddiolchgar am gymorth grant refeniw ychwanegol gan Lywodraeth Cymru yn 2024/25. Ochr yn ochr â Llywodraeth Cymru, rydym

yn adolygu'n sefyllfa ariannol a'n cynlluniau ar gyfer cyflawni cynaliadwyedd ariannol yn gyson. Mae'r Amgueddfa'n dal yn ddibynnol ar gyllid Llywodraeth Cymru i gyflawni'r rhan fwyaf o'n gweithgareddau.

Ar sail y gwaith hwn, mae ein cyfrifon ni wedi'u paratoi ar y sail ein bod yn fusnes hyfyw ac nid oes ansicrwydd o bwys ynglŷn â'n gallu i barhau.

Cyfanswm y cyllid ar 31 Mawrth 2025 oedd £177,627,000. Ceir dadansoddiad yn nodyn 19 i'r cyfrifon.

Polisi a Pherfformiad Buddsoddiadau

Ein hamcanion buddsoddi yw creu incwm i gefnogi ein gweithgareddau a chynyddu'r gwerth cyfalaf mewn termau real, cyn chwyddiant. Rydym yn buddsoddi Cronfeydd Preifat, a bwriedir cadw'r rhain mewn portffolio Cronfa Elusennau dewisol yn yr hirdymor a reolir yn weithredol gan ein cynghorwyr, sef Barclays. Mae ein polisi ar fuddsoddi yn derbyn cyfnewidioldeb tymor byr wrth geisio sicrhau enillion buddsoddi cadarnhaol yn dilyn effeithiau chwyddiant, ac yn cydnabod y gall gwerth cyfalaf amrywio'n sylweddol o bryd i'w gilydd. Hefyd, mae elfen sylweddol yn cael ei chadw mewn cyfrifon arian parod, i fod ar gael yn rhwydd i'w buddsoddi yn y rhaglen gyfalaf. Rydym yn ceisio osgoi buddsoddi mewn stociau anfoesegol sy'n groes i'n nodau, drwy fuddsoddi mewn cronfeydd sy'n defnyddio mesurau sgrinio i sicrhau bod cyfyngiadau moesegol yn cael eu rhoi ar fuddsoddiadau. Mae perfformiad y cronfeydd hyn yn cael ei adolygu'n gyson, a gwneir newidiadau i'r portffolio fel sy'n briodol i'r lefel dderbyniol o risg.

Cynyddodd gwerth y portffolio buddsoddiadau yn ystod y flwyddyn o £3,530,000 i £3,631,000

Mae gennym hefyd, trwy gymynroddion, fuddsoddiad ecwiti mewn 11 o gwmnïau o'r radd flaenaf. Cynyddodd gwerth y portffolio hwn yn ystod y flwyddyn o £77,000 i £81,000.

Yn ystod y flwyddyn cawsom rodd o £274,000 sydd ar hyn o bryd wedi'i fuddsoddi gyda Canada Life. Gwerth y buddsoddiad hwn oedd £275,000 ar 31 Mawrth 2025.

Gan hynny, cyfanswm gwerth y buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2025 oedd £3,987,000.

Gwarged/Rhwymedigaeth Pensiwn

Mae gennym Gynllun Pensiwn â buddion wedi'u diffinio sydd ar gael i'r holl gyflogeion parhaol. Mae'r cynllun wedi'i ategu gan Warant y Goron. Eleni, mae'r prisiadau blynyddol sydd wedi'u cynnwys ar y fantolen yn dangos gwarged o asedau'r Cynllun o'i gymharu â rhwymedigaethau'r Cynllun.

Mae'r prisiad a welir ar fantolen eleni, fel y'i cyfrifwyd o dan FRS102, yn dangos gostyngiad o £2.9m, o warged o £11.4m i warged o £8.5m. Ceir

manylion am sut y cyfrifir costau pensiwn yn y nodyn i'r cyfrifon ynghylch polisiau cyfrifyddu, ac mae'r gofynion ynglŷn â datgelu a geir yn FRS102 i'w gweld yn nodyn 18 i'r cyfrifon.

At ei gilydd, mae prisiau o dan FRS102 yn cael eu seilio ar gyflwr presennol y marchnadoedd ac felly maent yn bur anwadal o dro i dro ac nid ydynt yn briodol fel y sail ar gyfer gwneud penderfyniadau ar ariannu cynlluniau. Mae'r penderfyniadau hyn yn cael eu seilio yn hytrach ar brisiad actiwaraid llawn bob tair blynedd, gan ddilyn canllawiau'r Rheoleiddiwr Cynlluniau Pensiwn.

Cafodd prisiad actiwaraid tair blynedd diweddaraf y cynllun, hyd at 31 Mawrth 2024, ei gytuno gan Amgueddfa Cymru ar 12 Rhagfyr 2024.

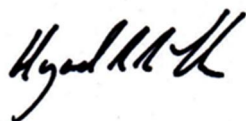
Polisi Iaith Gymraeg

Rydym wedi ymrwymo i gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg, fel y'u nodwyd gan Lywodraeth Cymru o dan adran 44 o Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Mae'r safonau a bennwyd ar gyfer Amgueddfa Cymru wedi'u pennu gan Gomisiynydd y Gymraeg ac yn ymdrin â phedwar maes, sef Cyflenwi Gwasanaethau, Llunio Polisi, Gweithredu a Chadw Cofnodion. Mae'n Hysbysiad Cydymffurfio a'n Polisi Iaith Gymraeg ar gael yn <https://amgueddfa.cymru/amdano/polisi/polisi-iaith-gymraeg/> Rydym yn llunio adroddiad blynyddol ar gydymffurfio â Safonau'r Gymraeg, a chyhoeddir adroddiad 2024/25 ar ein gwefan ym mis Medi 2025.

Rydym yn trin y Gymraeg a'r Saesneg ar sail gyfartal ac yn cydnabod pwysigrwydd darparu gwasanaeth cwbl ddwyieithog i'r cyhoedd. Mae'r Gymraeg yn rhan annatod o dreftadaeth a diwylliant Cymru, ac felly mae gan Amgueddfa Cymru ran bwysig i'w chwarae o ran hybu gwybodaeth a dealltwriaeth pobl o hanes yr iaith a diwylliant Cymru, yn ogystal â defnyddio a dathlu'r iaith yn ein gwaith. Mae ein holl arddangosfeydd a rhaglenni addysg yn cael eu cyflwyno'n ddwyieithog ac mae'n gwefan yn gwbl ddwyieithog.

Jane Richardson
Swyddog Cyfrifyddu a
Phrif Weithredwr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar
11 Rhagfyr 2025

Hywel John
Trysorydd, ar ran y Bwrdd
Ymddiriedolwyr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar
11 Rhagfyr 2025

ADRAN 2: ATEBOLRWYDD

Adran 2.1: ADRODDIAD LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

2.1.1 ADRODDIAD Y CYFARWYDDWYR

Y BWRDD YMDDIRIEDOLWYR (o 1 Ebrill 2024 ymlaen)

CADEIRYDD

Kate Eden *

IS-GADEIRYDD

Rhys Evans *

TRYSORYDD

Hywel John, FCA *

PENODWYD GAN LYWODRAETH CYMRU

Freya Stannard

Cai Wilshaw

Yr Athro John Hunt

Ameerah Mai

Owen Hathway *

David Jones

Jan Williams OBE

PENODWYD GAN AMGUEDDFA GENEDLAETHOL CYMRU

Abigail Lawrence

Richard Thomas *

Llion Iwan

Daniel Richards

Dr Emma Yhnell

*** Aelodau o'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd. O 1 Ebrill 2025 aelodau'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yw Jan Williams OBE (cadeirydd), Abigail Lawrence, Owen Hathway, Daniel Richards a David Jones**

Roedd pob Ymddiriedolwr yn aelod o'r Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad ac Adnoddau. Daeth y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad ac Adnoddau i ben ar 31 Mawrth 2025. Mae'r strwythur pwyllgorau newydd i'w weld ar dudalen 33.

AELODAU ALLANOL ANNIBYNNOL O'R PWYLLGOR ARCHWILIO, RISG A SICRWYDD

Spencer John

Richard Houdmont

CYFARWYDDIAETH (UWCH DÎM GWEITHREDOL) (o 1 Ebrill 2024 ymlaen)

Cyfarwyddwr Rhaglenni Blaenoriaeth

Philip Bushby

Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil

Kath Davies

Cyfarwyddwr Perthnasoedd a Chyllid

Nia Elias

**Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Interim
2024)**

Peter Holt (diwedd contract 31 Rhagfyr

**Cyfarwyddwr Profiad Ymwelwyr
2024)**

Janice Lane (swydd wedi'i dileu 1 Ebrill

Prif Weithredwr

Jane Richardson

Datgelir manylion trafodiadau â phartïon cysylltiedig sy'n cynnwys cyfarwyddwyr neu Ymddiriedolwyr, gan gynnwys rhoddion gan Ymddiriedolwyr, yn nodyn 24 i'r Cyfrifon.

BWRDD MENTRAU AOCC CYF (o 1 Ebrill 2024 ymlaen)

Marc Simcox
Nia Elias
Nia Williams
Yvonne Ruelle (Ysgrifennydd y Cwmni)

Fformat y Cyfrifon

Paratwir y cyfrifon o dan adran 9(4) o Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992 ar ffurf a bennir gan Lywodraeth Cymru gyda chymeradwyaeth y Trysorlys. Mae copi o'r Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gael ar gais gan y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol. Mae'r cyfrifon yn cydymffurfio â gofynion y Datganiad o Arferion Cymeradwy i Elusennau (FRS102).

Mae canlyniadau masnachu'r is-gwmni sy'n llwyr eiddo i Amgueddfa Cymru, sef Mentrau AOCC Cyfyngedig, wedi'u hymgorffori yn ffigurau cyfunol Amgueddfa Cymru. Y cwmni hwn sy'n gweithredu holl weithgareddau masnachu a gweithgareddau perthnasol Amgueddfa Cymru. Mae ein cyfran o Amgueddfa Genedlaethol y Glannau, Abertawe, sef 50%, yn rhan o'r ffigurau cyfunol hefyd. Dyma gwmni cyd-fentro, sy'n gyfyngedig trwy warant, gyda Dinas a Sir Abertawe a'i brif bwrpas oedd datblygu Amgueddfa Genedlaethol y Glannau yn Abertawe.

Archwilydd

Archwilydd Cyffredinol Cymru sy'n archwilio'r cyfrifon yn unol ag adran 9(8) o Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992. Mae manylion tâl yr archwilwyr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025 yn nodyn 7 i'r cyfrifon.

Pencadlys

Pencadlys Amgueddfa Cymru yw Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NP.

Prif Gynghorwyr

Bancwyr:	Lloyds Bank PLC, Caerdydd
Cyfreithwyr:	Geldards LLP, Caerdydd
Archwilwyr Mewnol:	TIAA Ltd, Caerdydd
Rheolwyr Buddsoddi:	Barclays, Caerdydd
Trethiant:	Deloitte LLP, Caerdydd

2.1.2 DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU'R BWRDD YMDDIRIEDOLWYR A'R PRIF WEITHREDWR

O dan adran 9(4) o Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992, mae'n ofynnol i Fwrdd Ymddiriedolwyr Amgueddfa Genedlaethol Cymru baratoi datganiad o gyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol ar ffurf ac ar sail a bennir gan Lywodraeth Cymru, gyda chydysyniad y Trysorlys. Paratwir y cyfrifon ar sail cronïadau a rhaid iddynt ddangos darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Amgueddfa Cymru a'i hadnoddau net a dderbyniwyd, ei henillion a cholledion wedi'u gwireddu a heb eu gwireddu, a'i llif arian ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i'r Ymddiriedolwyr a'r Prif Weithredwr gydymffurfio â gofynion y Datganiad o Arferion Cymeradwy i Elusennau (FRS102) a Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth, yn enwedig o ran:

- cydymffurfio â chyfarwyddyd cyfrifon Gweinidogion Cymru, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a defnyddio polisiau cyfrifyddu priodol mewn ffordd gyson
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon ar sail resymol
- datgan a yw'r safonau cyfrifyddu perthnasol wedi cael eu dilyn fel y'u nodwyd yn Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth, a datgelu ac esbonio unrhyw wyriad sylweddol yn y cyfrifon
- paratoi'r cyfrifon ar sail busnes hyfyw.

Mae Prif Swyddog Cyfrifyddu Llywodraeth Cymru wedi dynodi mai'r Prif Weithredwr yw Swyddog Cyfrifyddu Amgueddfa Genedlaethol Cymru. Mae'r Memorandwm Swyddogion Cyfrifyddu, a gyhoeddwyd gan y Trysorlys, yn disgrifio cyfrifoldebau perthnasol y Prif Weithredwr fel Swyddog Cyfrifyddu, gan gynnwys cyfrifoldeb dros briodoldeb a chysondeb y cyllid cyhoeddus y mae'n atebol amdano, a chyfrifoldeb dros gadw cofnodion priodol, diogelu asedau Amgueddfa Cymru, a pharatoi adroddiad a chyfrifon blynyddol sy'n deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy.

Datganiad ar Ddatgelu Gwybodaeth i Archwilwyr

Cyn belled ag y bo'r Swyddog Cyfrifyddu a'r Trysorydd, ar ran y Bwrdd Ymddiriedolwyr, yn ymwybodol, nid oes unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i'r archwiliad sy'n anhysbys i archwilwyr Amgueddfa Cymru, ac maent wedi cymryd yr holl gamau y dylent fod wedi'u cymryd er mwyn cael gwybod am unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i'r archwiliad, ac er mwyn sicrhau bod archwilwyr Amgueddfa Cymru yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

2.1.3 DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

1. Cwmpas y Cyfrifoldeb

Mae'r Swyddog Cyfrifyddu a'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gynnal fframwaith llywodraethu a system rheolaeth fewnol gadarn sy'n helpu i gyflawni polisiau, nodau a gweledigaeth Amgueddfa Cymru, fel y'u pennwyd gan y Bwrdd Ymddiriedolwyr, a hynny wrth ddiogelu'r cronfeydd a'r asedau cyhoeddus y mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn bersonol gyfrifol amdanynt yn unol â'r cyfrifoldebau a roddwyd iddo o dan Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru.

2. Diben y Fframwaith Llywodraethu

Mae'r fframwaith llywodraethu, sy'n cynnwys y system rheolaeth fewnol, wedi'i ddylunio i reoli lefel resymol o risg, yn hytrach na dileu pob risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion; felly, ni all ond darparu sicrwydd rhesymol yn hytrach na sicrwydd llwyr ynglŷn ag effeithiolrwydd. Mae'r fframwaith llywodraethu yn seiliedig ar broses barhaus a ddyluniwyd i nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni ein polisiau, ein nodau a'n hamcanion, i bwysu a mesur tebygolrwydd y risgiau hyn o ddigwydd a'u heffaith petaent yn digwydd, ac i'w rheoli mewn ffordd effeithlon, effeithiol a darbodus. Er mwyn ategu'r fframwaith llywodraethu, rydym yn cyflwyno Fframwaith Safonau a Llywodraethu Corfforaethol i'r Ymddiriedolwyr sy'n egluro awdurdod a phwerau'r Bwrdd Ymddiriedolwyr a'r pwerau hynny sydd wedi'u dirprwyo i bwyllgorau, cyfarwyddwyr a staff. Hefyd, mae gennym bolisi twyll a pholisi chwythu'r chwiban sy'n destun adolygiad archwilio.

Mae'r fframwaith llywodraethu wedi bod ar waith am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025, a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon, ac mae'n cyd-fynd â chanllawiau'r Trysorlys.

3. Y Fframwaith Llywodraethu

Mae ein trefniadau llywodraethu'n cydymffurfio â'r Cod Llywodraethu ar gyfer y Sector Gwirfoddol a Chymunedol a gyhoeddwyd gan y Ganolfan Lywodraethu Genedlaethol ac a gymeradwywyd gan y Comisiwn Elusennau. Mae Amgueddfa Cymru yn Endid Budd Cyhoeddus, ac mae'r Ymddiriedolwyr wedi cydymffurfio â'r ddyletswydd yn adran 2 o Ddeddf Elusennau 2011 i roi sylw dyledus i ganllawiau a gyhoeddir gan y Comisiwn Elusennau ar fudd cyhoeddus. Yn yr Adroddiad Ariannol hwn ceir adroddiad cynhwysfawr ar gyflawni budd o'r fath, fel yr amlinellir yn ein nodau a'n hamcanion.

Mae'r paragraffau canlynol yn rhoi crynodeb o'r fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y system rheolaeth fewnol sydd wedi bod ar waith yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025 a hyd at y dyddiad y

cymeradwywyd yr adroddiad a'r cyfrifon blynyddol. Disgrifir y fframwaith er mwyn adlewyrchu'r trefniadau sydd ar waith i gyflawni egwyddorion craidd llywodraethu effeithiol.

3.1 Canolbwyntio ar Ddiben Amgueddfa Cymru ac ar Ddeilliannau (Rhoi'r Dinesydd yn Gyntaf; Sicrhau Gwerth am Arian)

Trwy ein gweledigaeth ein pwrpas yw:

ysbrydoli pobl, drwy ein hamgueddfeydd a'n casgliadau, i feithrin eu hunaniaeth a'u lles, i ddarganfod, mwynhau a dysgu'n ddwyieithog, ac i ddeall lle Cymru yn y byd ehangach.

Mae'r weledigaeth hon wrth wraidd ein Strategaeth 2030, sy'n nodi sut rydym yn parhau i fod yn rhan hanfodol o seilwaith diwylliannol Cymru, drwy gyfrwng ein casgliadau, ein rhaglenni cyhoeddus a'n partneriaethau.

Mae ein perfformiad yn cael ei fonitro yn erbyn yr amcanion drwy gyfres o ddangosyddion ansoddol a meintiol, gan ddefnyddio fframwaith metrigau'r weledigaeth. Mae'r Cynllun Gweithredol a metrigau cysylltiedig y weledigaeth yn cael eu monitro gan y cyfarwyddwyr. Caiff y cynnydd ei gynnwys yn Adroddiad Monitro'r Cynllun Gweithredol bob chwarter a chyflwynir adroddiad ar y cynnydd hwn i Fforwm Arweinwyr yr Amgueddfa, y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad ac Adnoddau ac yng nghyfarfodydd chwarterol Llywodraeth Cymru. Mae'r Bwrdd Ymddiriedolwyr yn derbyn yr wybodaeth gan y rhain yn Adroddiad y Prif Weithredwr bob chwarter, sy'n crynhoi perfformiad y chwarter.

3.2 Ymddiriedolwyr a Swyddogion yn Cydweithio i Sicrhau Diben Cyffredin gyda Rolau a Swyddogaethau Clir

Y Bwrdd Ymddiriedolwyr sy'n gyfrifol am lywodraethiant, rheolaeth ariannol ac asedau'r sefydliad. Mae'r Bwrdd Ymddiriedolwyr yn cyfarfod yn rheolaidd ac yn gyhoeddus i drafod ei fusnes.

Mae aelodau o Fwrdd Ymddiriedolwyr yr Elusen yn cael eu penodi gan Lywodraeth Cymru ac Amgueddfa Cymru, yn unol â'r niferoedd a nodir yn y Siarter Frenhinol atodol ac yn unol ag egwyddorion dethol agored fel yr argymhellir gan Adolygiad Nolan. Mae'r Pwyllgor Penodiadau a Thaliadau (sy'n is-bwyllgor sefydlog o'r Bwrdd) yn cynorthwyo a chynghori ar y broses. (O 1 Ebrill 2025 bydd penodiadau'n cael eu gwneud drwy'r Pwyllgor Pobl, Adnoddau a Diwylliant). Mae pob aelod newydd a benodir yn dilyn rhaglen ymsefydlu ac yn derbyn dogfen Fframwaith Safonau a Llywodraethu Corfforaethol sy'n cynnwys llawlyfr ymddiriedolwyr yn fuan ar ôl cael ei benodi.

Mae gan Amgueddfa Cymru yr awdurdod cyfreithiol i dalu rôl y Cadeirydd o dan Adran 6(vi) o'i Siarter Frenhinol. Rhoddwyd yr awdurdod hwn gan y Comisiwn Elusennau ar 15 Mai 2018. Mae'r Cadeirydd yn cael ei dalu ar y sail ei fod yn

gweithio ddau ddiwrnod yr wythnos yn y rôl hyd at 31 Awst 2024 a thri diwrnod yr wythnos o 1 Medi 2024 tan 31 Mawrth 2025. Nid yw'r Cadeirydd yn cael unrhyw fuddion pensiwn na buddion eraill. Yn ystod 2024/25 cafodd Kate Eden £45,444 fel Cadeirydd (£20,523 yn 2023/24)

Ni chafodd aelodau eraill o'r Bwrdd Ymddiriedolwyr dâl yn ystod y flwyddyn. Cedwir manylion eu swyddi cyfarwyddwyr cwmni a'u buddiannau arwyddocaol eraill mewn Cofrestr Buddiannau, sydd ar gael i'r cyhoedd ac a gedwir yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd.

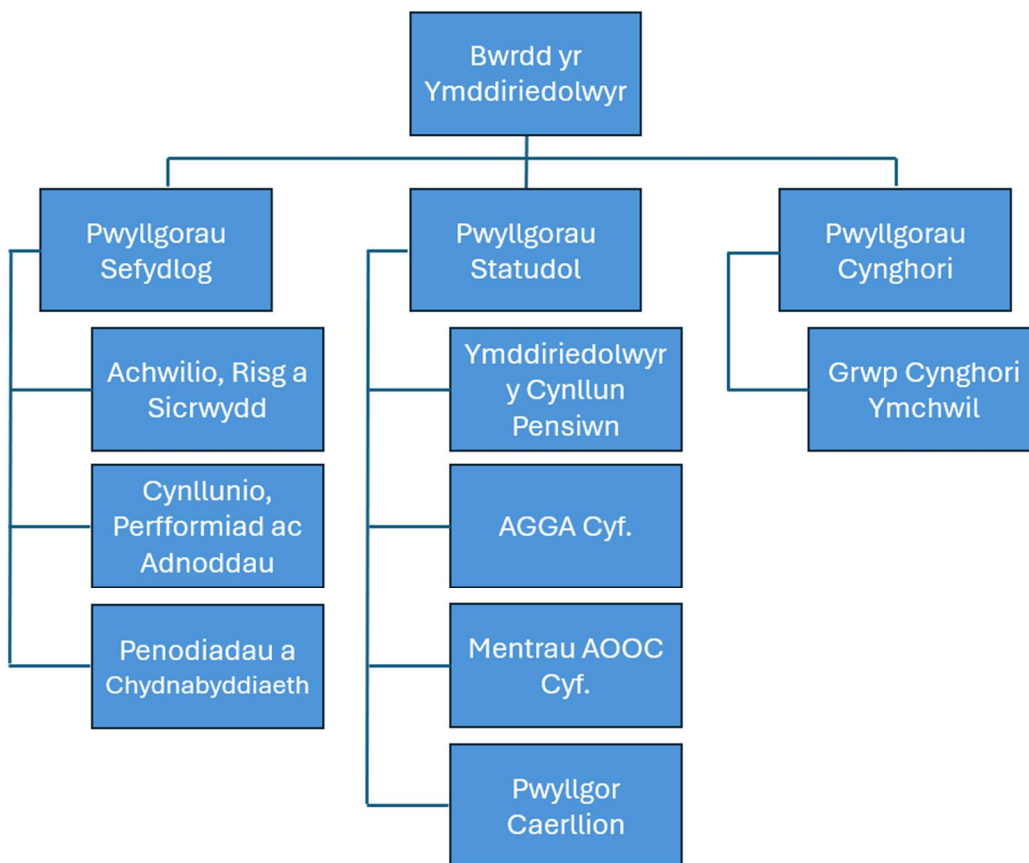
Mae rhestr o aelodau'r Bwrdd Ymddiriedolwyr gydol y flwyddyn a hyd at ddyddiad yr adroddiad hwn, gan gynnwys ymddeoliadau a phenodiadau newydd, wedi'i chynnwys yn Adroddiad y Cyfarwyddwyr yn adran 2.1.1 o'r Adroddiad hwn. Mae'r rhestr yn nodi hefyd pa ymddiriedolwyr sy'n aelodau o'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd, a bod pob Ymddiriedolwr yn aelod o'r Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad ac Adnoddau. Dangosir cofnod o bresenoldeb yng nghyfarfodydd y Bwrdd Ymddiriedolwyr isod. Cafwyd esboniadau boddhaol am bob absenoldeb.

Ymddiriedolwr	27/06/24	26/09/24	12/12/24	20/03/25	Canran presenoldeb
Kate Eden	ü	ü	ü	ü	100%
Rhys Evans	ü	Ymddiheuro	ü	ü	75%
John Hunt	ü	ü	ü	Ymddiheuro	75%
Owen Hathway	ü	Ymddiheuro	ü	ü	75%
Llion Iwan	ü	ü	ü	ü	100%
Hywel John	ü	ü	ü	ü	100%
David Aled Jones	ü	ü	ü	ü	100%
Abigail Lawrence	Ymddiheuro	ü	ü	ü	75%
Ameerah Mai	ü	ü	ü	Ymddiheuro	75%
Daniel Richards	ü	ü	ü	ü	100%
Freya Stannard	ü	ü	ü	ü	100%
Richard Thomas	ü	ü	ü	ü	100%
Jan Williams	ü	ü	ü	ü	100%
Cai Wilshaw	ü	ü	ü	ü	100%
Emma Yhnell	Ymddiheuro	ü	Ymddiheuro	ü	50%

Mae'r Bwrdd Ymddiriedolwyr yn dirprwyo rhywfaint o awdurdod i is-bwyllgorau amrywiol, yn bennaf y Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad ac

Adnoddau, sydd â chylch gwaith eang o fonitro materion ariannol, gweithredol a pherfformiad, a'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd sy'n cynnwys aelodau allanol annibynnol. Mae'r pwyllgorau hyn yn cyfarfod bob chwarter ac yn adrodd i'r Bwrdd Ymddiriedolwyr. Mae'r cylch gorchwyl yn diffinio cylch gwaith a chyfrifoldebau pob pwyllgor yn glir.

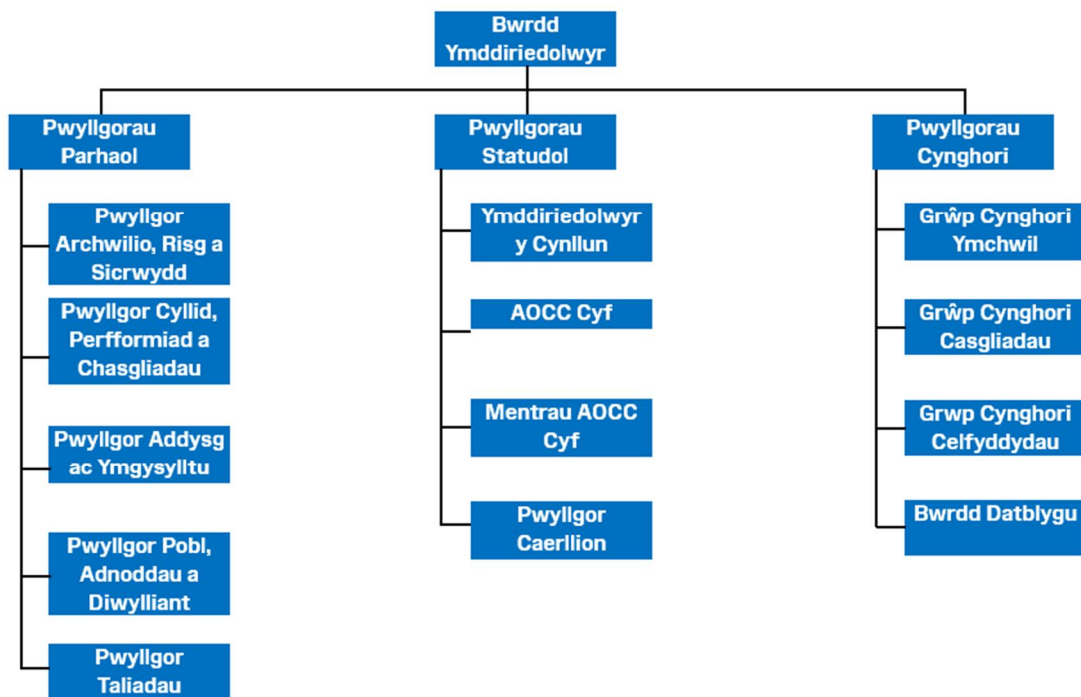
Dangosir y berthynas rhwng y Bwrdd a'i bwyllgorau isod:

Yn ystod y flwyddyn roedd dau bwyllgor oedd yn gyfyngedig o ran amser ar waith hefyd, sef Pwyllgor yr Adolygiad Teilwredig a ddaeth i ben yn ystod 2024/25 a phwyllgor Goruchwylio Llanberis a fydd yn aros yn ei le nes bod yr ailddatblygu yn Llanberis wedi'i gwblhau.

O 1 Ebrill 2025 ymlaen mae pwyllgorau newydd wedi'u cyflwyno o dan y Bwrdd Ymddiriedolwyr i wella'r llywodraethu dros yr amgueddfa ymhellach.

Dangosir y berthynas rhwng y Bwrdd a'i bwyllgorau newydd isod:

Mae rhestr o Aelodau Bwrdd Mentrau AOCC wedi'i chynnwys yn Adroddiad y Cyfarwyddwyr yn adran 2.1.1 o'r Adroddiad hwn.

Yr Uwch Dîm Gweithredol, sy'n cynnwys y cyfarwyddwyr, sy'n rheoli ac arwain ar faterion gweithredol beunyddiol, ac mae eu manylion hwy i'w gweld yn yr adroddiad hwn hefyd. Cyflogir yr holl gyfarwyddwyr o dan y Telerau ac Amodau Cyflogaeth safonol, sy'n gymwys i'r holl staff ac eithrio'r Prif Weithredwr. Caiff telerau penodi'r Prif Weithredwr eu cytuno gyda Llywodraeth Cymru.

3.3 Hyrwyddo Gwerthoedd Amgueddfa Cymru ac Arddangos Gwerthoedd Llywodraethu Da trwy Gynnal Safonau Uchel o Ymddygiad ac Ymarweddiad

Rydym yn cefnogi saith egwyddor bywyd cyhoeddus yr Arglwydd Nolan ac yn cymeradwyo Cod Moeseg Cymdeithas yr Amgueddfeydd ac ICOM (Cyngor Rhyngwladol yr Amgueddfeydd) ac yn ymroi i sicrhau bod ein holl weithwyr ac Ymddiriedolwyr yn dilyn yr egwyddorion hyn. Disgwylir i'r holl Ymddiriedolwyr gydymffurfio'n llawn â'n Cod Ymddygiad, sydd wedi'i gymeradwyo gan y Bwrdd Ymddiriedolwyr.

Mae'r staff yn dilyn proses ymsefydlu ac yn cael canllaw i'r 90 diwrnod cyntaf sy'n darparu gwybodaeth am ystod o bolisiâu, gweithdrefnau a rheoliadau, gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud â rheolaeth ariannol, iechyd a diogelwch, y Gymraeg, cydraddoldeb, a rheoli gwybodaeth. Mae'r Rheoliadau Ariannol, y polisiâu a'r gweithdrefnau ar gael ar ein mewnrwyd i bob aelod o staff. Rydym yn parhau i fuddsoddi amser ac adnoddau i gynnig cyfleoedd datblygu a hyfforddi (ffurfiol ac anffurfiol) i weithwyr. Mae gennym broses Adolygu a Datblygu Perfformiad, sy'n cyd-fynd â'r Cynllun Gweithredu, sy'n darparu

adolygiad strwythuredig i staff o'u hamcanion personol a sgysiau ystyrion gydol y flwyddyn. Adolygir eu perfformiad yn erbyn yr amcanion hynny, a cheir cyfle i nodi anghenion datblygu a dyheadau gyrfa.

Rydym yn annog gwirfoddolwyr ac yn hybu profiad gwaith a phrentisiaethau. Mae'r holl wirfoddolwyr yn dilyn rhaglen gynefino sy'n cynnwys iechyd a diogelwch perthnasol i'r rôl a'r adran y maent yn gwirfoddoli ynddi.

Rydym yn ei gwneud yn ofynnol i bob aelod o staff ymddwyn yn onest a chywir bob amser, a diogelu'r adnoddau cyhoeddus sydd dan ei ofal. Rydym yn ystyried twyll neu ladrad o unrhyw fath — faint bynnag ei werth — yn gwbl annerbyniol, ac mae'r polisïau canlynol ar waith i atal achosion o'r fath ac i ymdrin â hwy:

- § Polisi Chwythu'r Chwiban
- § Polisi Twyll a Llygredd
- § Polisïau Adnoddau Dynol ar ddisgyblu staff sy'n gysylltiedig ag achosion o'r fath.

O dan y Polisi Twyll a Llygredd, cyfrifoldeb rheolwyr llinell a chyfarwyddwyr yw sicrhau bod ganddynt system rheolaeth fewnol ddigonol yn eu meysydd cyfrifoldeb a bod dulliau rheoli'n gweithredu'n effeithiol.

Ni chodwyd cwynion newydd o dan y Polisi Chwythu'r Chwiban. Bydd ein polisïau ar Chwythu'r Chwiban a Thwyll a Llygredd yn cael eu hadolygu nesaf gan y Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd ym mis Tachwedd 2025, yn unol â'r cylch adolygu arferol o dair blynedd

Mae gennym Bolisi Cwynion a Threfn Gwyno, sy'n nodi'r trefniadau ar gyfer ymdrin â chwynion. Ymchwilir yn llawn i bob agwedd ar gwynion sy'n dod i law, a chaiff camau unioni addas eu nodi a'u gweithredu, gan gynnwys newidiadau i weithdrefnau lle y bo'n briodol.

Rydym yn ystyried diogelwch staff ac ymwelwyr o ddifrif ac mae gennym gyfres o bolisïau a gweithdrefnau ar waith i gefnogi hyn.

3.4 Gwneud Penderfyniadau Clir a Gwybodus sy'n Destun Proses Graffu a Rheoli Risg Effeithiol

Mae'r cyfrifoldeb dros wneud penderfyniadau sy'n ymwneud â'n swyddogaethau wedi'i nodi'n glir yn y Siarter Frenhinol. Mae'n disgrifio'r swyddogaethau a'r berthynas rhwng y Bwrdd Ymddiriedolwyr a Phwyllgorau'r Ymddiriedolwyr a'r gwaith o ddirprwyo swyddogaethau i swyddogion gweithredol eraill.

Bydd y Bwrdd Ymddiriedolwyr yn gwneud pob penderfyniad ar sail adroddiadau ac ystyriaeth o'r goblygiadau cyfreithiol ac ariannol a'r risgiau allweddol sy'n gysylltiedig â'r penderfyniad hwnnw. Mae cyfarfodydd y Bwrdd yn gyfarfodydd cyhoeddus ac mae'r cofnodion yn cael eu cyfieithu i'r

Gymraeg a'u cyhoeddi wedyn ar ein gwefan i sicrhau tryloywder. Mae'r Bwrdd hefyd yn cynnal sesiynau caeedig, lle caiff materion mwy cyfrinachol neu bersonol eu trafod a'u penderfynu.

3.4.1 Rheoli Risg

Cyfrifoldeb y cyfarwyddwyr a'r penaethiaid adran yw rheoli risg o ddydd i ddydd, a chaiff adolygiadau ac asesiadau risg ffurfiol eu cynnal yn rheolaidd gan y Grŵp Rheoli Risg. Mae'r Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad ac Adnoddau a'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn craffu ar yr adolygiadau hyn. Trwy fanteisio ar brofiad yr Archwilwyr Mewnol, sy'n mynychu cyfarfodydd y Grŵp Rheoli Risg, a thrwy brofiad aelodau allanol annibynnol y Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd, caiff y broses ei diwygio'n rheolaidd.

Mae'r Polisi Rheoli Risg yn egluro'r fframwaith a'r rolau a'r cyfrifoldebau mewn perthynas â rheoli risg, ynghyd â chanllawiau ar adnabod, asesu, monitro a rheoli risg. Sefydlwyd y polisi, gyda chymorth yr Archwilwyr Mewnol, gan gyfeirio'n benodol at Lyfr Oren Trysorlys Ei Fawrhydi ar reoli risg a llawlyfr Llywodraeth Cymru ar reoli risg — Hanfodion Risg.

Cafodd y polisi ei adolygu a'i ddiweddarau yn 2024, i gymryd i ystyriaeth fod meddalwedd rheoli risg newydd wedi'i mabwysiadu. Cymeradwywyd y polisi hwn yn y Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd ym mis Mehefin 2024.

Mae adolygiad Rheoli Risg cadarn yn cael ei gynnal bob chwarter gan Grŵp Rheoli Risg trawsadrannol pwrpasol sy'n adolygu cynnydd ac effeithiolrwydd rheolaethau risg strategol a mawr.

Mae'r grŵp hefyd yn adolygu Cofrestri Risg Cyfadrannol yn rheolaidd ac yn ymgysylltu â phob cyfarwyddwr a phennaeth adran ynghylch newidiadau i fygythiadau posibl, gan sicrhau bod trefniadau rheoli risg wedi bwrw gwreiddiau ar draws y sefydliad cyfan.

Mae nodi a rheoli risgiau yn eitem sefydlog ar agendâu cyfarfodydd cyfadrannol a chyfarfodydd yr Uwch Dîm Gweithredol. Cedwir Cofrestri Risg ar wahân ar gyfer yr is-gwmni masnachu, y cwmni cyd-fentro, y Cynllun Pensiwn, a phob project mawr trwy gydol ei oes. Ar ddiwedd project, caiff y Gofrestr Risg ei hasesu a chaiff pob risg sy'n parhau ei throsglwyddo i'n prif gofrestri. Mae'r cofrestri risg hyn hefyd yn cael eu hadolygu gan y Grŵp Rheoli Risg bob chwarter.

Mae'n bosibl y gofynnir i'r Grŵp ystyried risgiau posibl penodol hefyd a nodir gan y Bwrdd Ymddiriedolwyr a'r Pwyllgor Cynllunio Perfformiad ac Adnoddau a'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd. Hefyd, mae'r pwyllgorau hyn yn adolygu'r newidiadau i'r Gofrestr Risg Strategol a materion a drafodir yng nghyfarfodydd chwarterol y Grŵp, yn ogystal â chymau lliniaru a gymerir yn erbyn y risgiau mwyaf.

Mae aelodau'r Grŵp Rheoli Risg yn cynnwys y Pennaeth Archwilio Mewnol, sy'n gymorth i allu ystyried materion sy'n peri pryder mewn cyrff eraill. Mae rhaglen waith yr Archwilydd Mewnol yn croesgyfeirio'n benodol at y risgiau a nodwyd, a hefyd yn cael ei llywio gan yr Uwch Dîm Gweithredol a'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd.

Mae'r Archwilwyr Mewnol yn adolygu'n Fframwaith Rheoli Risg a Sicrwydd fel rhan o'u rhaglen archwilio dreigl.

Mae TIAA, ein harchwilwyr mewnol, wedi bod yn fodlon ar bob maes a adolygwyd yn ystod y flwyddyn. Sicrhaodd yr holl archwiliadau a gynhaliwyd asesiadau sicrwydd a oedd yn sylweddol neu'n rhesymol briodol.

Mae'r Fframwaith Rheoli a Sicrhau Risg yn dal ar waith.

Mae'r prif risgiau ar y Gofrestr Risg Strategol yn cynnwys seiberddiogelwch, y dagfa gwaith cynnal a chadw, diogelwch ffisegol, llesiant y staff a thanau mawr. Ychwanegwyd risg strategol newydd at y gofrestr i gwmpasu'r gwaith ailddatblygu mawr yr ydym yn ei wneud yn Amgueddfa Lechi Cymru yn Llanberis. Mae camau lliniaru ar waith, ac mae'r risgiau hyn yn cael eu hadolygu'n rheolaidd gan yr Archwilwyr Mewnol, y Grŵp Rheoli Risg a'r Bwrdd Ymddiriedolwyr.

3.4.2 Diogelwch a Rheolaeth Gwybodaeth

Mae gennym weithdrefnau diogelu gwybodaeth ar waith i sicrhau cyfrinachedd, cywirdeb ac argaeledd gwybodaeth sy'n cael ei chadw a'i phrosesu gennym, ac i sicrhau ein bod yn cydymffurfio â Deddf Diogelu Data 2018 a Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Yn eu plith mae'r canlynol:

- § Sicrwydd trwy ennill ardystiad Cyber Essentials Plus.**
- § Polisi Diogelwch Gwybodaeth**
- § Polisi Deallusrwydd Artiffisial**
- § Cynllun Ymateb i Ddigwyddiadau Seiber**
- § Dosbarthiadau Data wedi'u cyhoeddi, yn unol â Safonau'r Llywodraeth**
- § Hyfforddiant gorfodol ynglŷn â'r GDPR ac Ymwybyddiaeth Seiber— a gynhelir ar ein llwyfan Twf.**
- § Cynnal ein cydymffurfiaeth statudol â'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Ddeddf Diogelu Data ac adrodd ar y gydymffurfiaeth honno**
- § Mae'r Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad ac Adnoddau a'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn derbyn adroddiadau ar drefniadau trin data.**

§ Y grwpiau rheoli digidol, sy'n goruchwyllo gwybodaeth a seiberddiogelwch

Rydyn ni hefyd yn aelod o Hyb Amddiffyn Seiber Gweithredol y Ganolfan Seiberddiogelwch Genedlaethol (NCSC). Mae'r Hyb Amddiffyn Seiber Gweithredol yn helpu i amddiffyn ein gwasanaethau critigol rhag ymosodiadau seiber. Mae'r rhain yn cynnwys:

- § Gwiriad Gwe — sy'n helpu i adnabod a thrwsio materion diogelwch cyffredin sy'n effeithio ar ein gwefannau a'n parthau rhyngrwyd.**
- § Gwiriad Post — atal parthau ebost rhag cael eu cam-drin a rhoi safonau diogelwch ebost ar waith**
- § Rhybudd Cynnar — hysbysiadau ynglŷn â gweithgarwch maleisus i helpu i ymchwilio i ymosodiadau ar ein rhwydwaith yn gyflym.**

Yn dilyn gwelliannau yn yr atebion monitro Seiberddiogelwch, rydym hefyd wedi rhoi Microsoft 365 Cloud Security ar waith.

Mae'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn cael adroddiad blynyddol mewn perthynas â chydymffurfio â'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Ddeddf Diogelu Data.

Ni fu unrhyw ddigwyddiadau data personol yn 2024/25 a oedd yn golygu bod gofyn hysbysu Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO). Mae nifer y mân ddigwyddiadau wedi gostwng o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Mae'r flwyddyn wedi gweld cynnydd yn nifer y ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a gawsom, o 27 yn 2023/24 i 31 yn 2024/25. Mae llawer o'r ceisiadau yn ymwneud â'n casgliadau a'n harddangosfeydd, caffael a chydraddoldeb.

3.5 Datblygu Capasiti a Gallu'r Ymddiriedolwyr a'r Swyddogion i Fod yn Effeithiol

Llywodraeth Cymru neu Amgueddfa Cymru sy'n penodi'r ymddiriedolwyr. Darperir cynllun cynefino ffurfiol i'r Ymddiriedolwyr ar ôl eu penodi. Rhoddir hyfforddiant a datblygiad pellach yn ôl yr angen.

Mae'r Cadeirydd yn cynnal adolygiadau bob blwyddyn gyda phob ymddiriedolwr a bydd gofynion datblygu yn cael eu nodi fel y bo'n briodol.

Mae'r system rheoli ariannol yn seiliedig ar fframwaith o wybodaeth reoli reolaidd, rheoliadau, polisiau a gweithdrefnau, a system ddirprwyo ac atebolrwydd. Caiff hwn ei lywio gan ein Dogfen Fframwaith, yr arferion gorau, Canllawiau'r Comisiwn Elusennau a Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru. Mae'n cynnwys:

- § pennu cyllidebau cytbwys bob blwyddyn, a'r rheiny'n cael eu cymeradwyo gan y Bwrdd
- § rhagfynegi a monitro cyllidebau, gydag adroddiadau ariannol rheolaidd sy'n nodi'r gwariant gwirioneddol a'r rhagolygon gwariant yn erbyn cyllidebau
- § cynlluniau gwariant cyfalaf wedi'u diffinio'n glir
- § disgyblaethau rheoli projectau ffurfiol
- § ymgynghoriadau rheolaidd a chynnwys yr Archwilwyr Mewnol trwy gydol y broses o ddatblygu neu gyflwyno newidiadau i systemau
- § cysylltiad agos ag archwilwyr allanol
- § gofyn am gyngor arbenigol lle y bo'n briodol
- § adroddiadau rheolaidd i'r Bwrdd Ymddiriedolwyr, is-bwyllgorau a Llywodraeth Cymru
- § adolygiadau rheoli cyson.

4. Adolygu Effeithiolrwydd

Mae gan y Swyddog Cyfrifyddu gyfrifoldeb dros adolygu effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y system reolaeth fewnol a threfniadau chwythu'r chwiban. Mae gwaith yr archwilwyr mewnol ac allanol, cynghorwyr proffesiynol eraill a'r Uwch Dîm Gweithredol, sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheoli mewnol, yn llywio'r gwaith o adolygu effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu. Mae sylwadau gan yr archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli ac mewn adroddiadau eraill yn llywio'r adolygiad hefyd.

Hysbyswyd y Swyddog Cyfrifyddu am effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu gan yr Ymddiriedolwyr, y Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd, y cyfarwyddwyr a'r Adolygiad Teilwredig, sydd wedi helpu i ddatblygu cynlluniau i fynd i'r afael â materion a sicrhau gwelliannau parhaus. Darperir rhagor o wybodaeth am y cynlluniau hyn yn adran 5 isod ynghylch Materion Llywodraethu ac adran 6 ynghylch Gwelliannau ar gyfer y Dyfodol

Rydym wedi sefydlu'r prosesau canlynol i ategu'r fframwaith rheoli risg er mwyn cynnal fframwaith llywodraethu effeithiol a system rheolaeth fewnol effeithiol:

- § Rheoliadau, polisiau a gweithdrefnau gweinyddol ariannol manwl, gan gynnwys didoli dyletswyddau a gwahanol lefelau o awdurdod dirprwyedig; systemau cyllidebu cynhwysfawr; a chanllawiau rheoli buddsoddiadau cyfalaf wedi'u diffinio'n glir sy'n cael eu monitro.
- § Prosesau rheoli mewnol megis monitro ac adrodd am berfformiad, cyfarfodydd adrannol a briffiau cyfarwyddwyr.
- § Mae'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn ystyried cwmpas y rhaglen archwilio mewnol ac yn derbyn adroddiadau gan yr

archwilwyr mewnol ac allanol. Mae'r Pwyllgor yn cyfarfod bob chwarter ac mae'r Bwrdd Ymddiriedolwyr yn ystyried cofnodion y cyfarfod a hefyd adroddiad gan y Cadeirydd.

- § Adroddiadau rheolaidd gan yr Archwilydd Mewnol, gan gynnwys ei farn annibynnol ar ba mor ddigonol ac effeithiol yw'r systemau rheolaeth fewnol, ynghyd ag argymhellion ar gyfer gwella.
- § Mae Archwilio Cymru, ein harchwilydd allanol, yn darparu adroddiad Llythyr Rheoli sy'n crynhoi'r gwaith a wnaed mewn perthynas â'r datganiadau ariannol. Mae'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn adolygu hwn ac yn cyflwyno adroddiad i'r Bwrdd Ymddiriedolwyr.
- § Mae ffynonellau sicrwydd eraill yn cael eu hystyried, gan gynnwys adroddiadau gan y Comisiwn Elusennau, Arolygwyr y Dreth Dirlenwi, yr Arolygiaeth Diogelwch Mwyngloddiau, a Buddsoddwyr mewn Pobl
- § Mae'r gwaith ar argymhellion yr Adolygiad Teilwredig bellach wedi'i gwblhau a chyhoeddwyd adroddiad i'r Comisiwn Elusennau ym mis Mawrth 2025. Ymatebodd y Comisiwn Elusennau ym mis Ebrill 2025 eu bod yn fodlon â'r gwaith y mae Amgueddfa Cymru wedi'i wneud i fynd i'r afael ag argymhellion yr Adolygiad Teilwredig a bod y mater bellach wedi'i gau o'u safbwynt nhw.

5. Materion Llywodraethu

Mae ein system reolaeth fewnol wedi'i chynllunio i reoli, yn hytrach na dileu, risgiau i gyflawni nodau ac amcanion Amgueddfa Cymru; gan hynny, dim ond sicrwydd rhesymol yn hytrach na sicrwydd absoliwt o effeithiolrwydd y gall ei ddarparu. Mae wedi'i seilio ar broses sydd wedi'i bwriadu i nodi'r prif risgiau, i werthuso natur a maint y risgiau, a'u rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn ddarbodus. Yn ystod y flwyddyn rydym wedi ymgymryd â nifer o gamau penodol a fydd yn cryfhau'n fframwaith rheoli mewnol ac yn helpu i reoli'n risgiau mawr a chynhenid.

Ym mis Rhagfyr 2024 ar ôl i lwydni gael ei weld yn y Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol yn Nantgarw, comisiynwyd gwerthusiad allanol o'n rheolaethau a'n prosesau ynghylch gofal, storio a rheoli'r Casgliad Cenedlaethol ar draws nifer o'n safleoedd. Yn yr adroddiad ar yr Adolygiad o'r Casgliadau nodwyd nifer o gryfderau yn ein trefniadau gweithredol presennol ac amlygwyd hefyd gyfres o heriau sy'n deillio o faterion capasiti sy'n bodoli ers tro byd, yr arferion rheoli cyfredol, a meysydd i wella o ran cydlynu cynlluniau a strategaethau'r sefydliad cyfan i hwyluso gofal a rheolaeth fwy effeithiol ar y casgliadau. Rydym bellach yn gweithredu'r argymhellion defnyddiol er mwyn adeiladu ar y trefniadau rheoli presennol sydd gennym ar waith dros y Casgliad Cenedlaethol.

Yn sgil archwiliad Iechyd a Diogelwch fel rhan o'r drefn yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, nodwyd rhai prosesau ac arferion a ddefnyddir yn ein labordai a allai beri pryder. Comisiynwyd arolygiad iechyd a diogelwch cynhwysfawr ar draws y gwahanol labordai a gweithdai yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd. Er bod meysydd unigol yn dangos meysydd lle roedd yr arferion yn dda, nodwyd nifer o feysydd i'w gwella er mwyn sicrhau bod gennym ymagwedd gyson a chyffredinol at reoli iechyd a diogelwch. Bydd y cynllun gweithredu rydym wrthi bellach yn ei roi ar waith yn arwain at welliannau yn ein rheolaeth gemegol a'n cydymffurfiaeth â Gofal am Sylweddau sy'n Niweidiol i Iechyd, trefniadau rheoli gwastraff a diogelwch tân.

Ni chafwyd unrhyw faterion rheoli arwyddocaol eraill yn ystod y flwyddyn.

6. Materion allweddol a'r ymagwedd at y flwyddyn nesaf

Yn ystod y flwyddyn cwblhaodd Amgueddfa Cymru ein gwaith cadarn a chynhwysfawr gyda'r Adolygiad Teilwredig a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2023. Ym mis Ebrill 2025, ymatebodd y Comisiwn Elusennau i'n hadroddiad terfynol yn nodi gwaith manwl a thrwyadl y mae Amgueddfa Cymru wedi'i wneud i weithredu 77 o argymhellion yr Adolygiad Teilwredig. Mae'r Comisiwn Elusennau o'r farn bellach fod yr adolygiad wedi'i gau.

Ym mis Chwefror 2025 caewyd yr Amgueddfa Genedlaethol yng Nghaerdydd ar frys ddwy waith. Roedd y cyntaf, ar ddydd Sadwrn 1 Chwefror, yn ymwneud â methiant seilwaith mecanyddol, trydanol a phlymio yn yr adeilad oedd yn golygu bod rhaid inni wacáu'r adeilad i sicrhau diogelwch parhaus ein staff a'n hymwelwyr. Yr ail dro i'r adeilad gael ei gau a'i wacáu oedd dydd Sul 2 Chwefror gan nad oedd ein gwaith dros nos wedi llwyddo i ddod o hyd i union ardal y nam ac na allem warantu diogelwch ein staff a'n hymwelwyr. Nid oedd yr adeilad wedi agor yn y bore ond roedd staff a chydweithwyr o amryw o sefydliadau wrthi'n paratoi ar gyfer y diwrnod. Rydym yn ddiolchgar am y ffordd broffesiynol yr aeth ein staff ati i wacáu'r adeilad, gan sicrhau diogelwch y staff a'r ymwelwyr yn ystod y broses hon a gafodd ei rheoli yn unol â'n cynlluniau a'n gweithdrefnau argyfwng. Arhosodd Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd ar gau tan ddydd Iau 6 Chwefror, pryd yr oedd y nam wedi'i ganfod ac roedd rhan o'r gwifrau yn yr is-islawr wedi'i disodli. Rydym yn ddiolchgar am gefnogaeth pobl Cymru a'r pryderon a godwyd ganddynt pan gaewyd yr amgueddfa.

Ym mis Tachwedd 2024 caewyd Amgueddfa Lechi Cymru yn Llanberis er mwyn galluogi gwaith ailddatblygu cynhwysfawr i ddechrau. Yn ystod y flwyddyn sefydlodd Amgueddfa Cymru Fwrdd Goruchwyllo Mewnol, dan gadeiryddiaeth un o'r ymddiriedolwyr ac yn adrodd i'r Bwrdd, i oruchwyllo'r project mawr hwn sy'n werth £24 miliwn a chraffu arno'n annibynnol. Mae'r Bwrdd Goruchwyllo yn cefnogi'r gweithdrefnau mewnol cadarn sydd ar waith

i reoli'r broses o gyflawni'r project mawr hwn yn llwyddiannus ac mae'n cyfarfod bob chwarter.

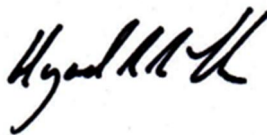
Yn ystod y flwyddyn dechreuodd Amgueddfa Cymru ar y gwaith cynllunio manwl a'r paratoi angenrheidiol ar gyfer ailddatblygiad mawr yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd. Rydym yn ddiolchgar i Lywodraeth Cymru am y cyllid y maent wedi'i ddarparu er mwyn i'r gwaith galluogi hwn gael dechrau. Mae trefniadau llywodraethu mewnol cadarn wedi'u rhoi ar waith i oruchwyllo'r gwaith cynllunio hwn a sicrhau dechrau llwyddiannus i'r project.

7. Ardystio'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Dros y flwyddyn sy'n dod, rydym yn bwriadu cymryd camau i fynd i'r afael â'r materion uchod er mwyn gwella ymhellach ar ein trefniadau llywodraethu. Rydym yn fodlon y bydd y camau hyn yn mynd i'r afael â'r angen am welliannau a byddwn yn monitro sut maen nhw'n cael eu rhoi ar waith a'u gweithredu fel rhan o'n hadolygiad nesaf.

Jane Richardson
Swyddog Cyfrifyddu a Phrif
Weithredwr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar
11 Rhagfyr 2025

Hywel John
Trysorydd, ar ran y Bwrdd
Ymddiriedolwyr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar
11 Rhagfyr 2025

Adran 2.2 Adroddiad ar Daliadau Cydnabyddiaeth a Staff

Cyfle Cyfartal

Rydym yn amlinellu'n hymrwymiad i gydraddoldeb yn ein cynllun Cydraddoldeb Strategol a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2025 ynghyd â'n Cynllun Gweithredu Ehangu Ymgysylltiad:

[https://amgueddfa.cymru/nodau/gweledigaeth-ymrwymiadau-](https://amgueddfa.cymru/nodau/gweledigaeth-ymrwymiadau-agwerthoedd/ymchwil-ehangu-ymgysylltiad/)

[agwerthoedd/ymchwil-ehangu-ymgysylltiad/](https://amgueddfa.cymru/nodau/gweledigaeth-ymrwymiadau-agwerthoedd/ymchwil-ehangu-ymgysylltiad/). Mae'r dogfennau hyn yn amlinellu'n blaenoriaethau ar gyfer sicrhau cydraddoldeb a chynhwysiant i staff ac ymwelwyr.

Mae gennym amrywiaeth o bolisiâu sy'n cefnogi ein cydymffurfiaeth â Deddf Cydraddoldeb 2010, sy'n rhoi Dyletswydd Gyffredinol statudol ar bob sefydliad yn y sector cyhoeddus i roi sylw dyledus i'r angen i ddileu gwahaniaethu anghyfreithlon ac aflonyddu ac i hyrwyddo cyfleoedd cyfartal rhwng dynion a menywod mewn cyflogaeth ac wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd.

Rydym wedi ymrwymo i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau, hiliaeth yn benodol, a dod yn sefydliad gwirioneddol Gwrth-hiliol. Rydyn ni wedi dechrau rhoi hyfforddiant Gwrth-Hiliaeth ac wedi cynnwys adran yn ein Hyfforddiant Rhagoriaeth mewn Gofal Ymwelwyr am anabledau cudd a helpu ymwelwyr sydd ag anghenion mynediad.

Y bwlch cyflog canolrifol rhwng y rhywiau a adroddwyd yn fwyaf diweddar oedd sero ar gyfer 2023/24 (sero 2022/23). Y bwlch cyflog cymedrig rhwng y rhywiau (y gwahaniaeth rhwng cyflog dynion a menywod fesul awr) oedd 1.59% ar gyfer 2023/24 (1.58% ar gyfer 2022/23). Rydym wedi gweld mwy o fenywod yn cael eu recriwtio yn y trydydd chwarterl a'r chwarterl uchaf sydd wedi dylanwadu'n gadarnhaol ar y data sy'n deillio o hynny yn y ddwy flynedd diwethaf. Cyflawnwyd hyn drwy ein gwaith recriwtio i wella cronfa amrywiol o ymgeiswyr, a newidiadau yn ein systemau i ddileu dynodwyr ac o bosibl dileu unrhyw ragfarn. Rydym wedi nodi nifer o gamau a fydd yn lleihau'r bwlch cyflog ymhellach, gan gynnwys camau sy'n ymwneud â chyflog, polisi, recriwtio, dysgu a datblygu, gweithio hyblyg, a chasglu data.

Polisiâu ar gyfer Gweithwyr Cyflogedig Anabl

Rydym yn dal i ddefnyddio'n cynllun gwarantu cyfweliad i ymgeiswyr anabl ac ymgeiswyr o leiafrifoedd yn y broses recriwtio. Yn ystod y flwyddyn, cofnodwyd bod cynifer â 30% o'r ymgeiswyr yn nodi bod ganddyn nhw anabledd ar gyfer rolau penodol. Bydd unrhyw ymgeisydd anabl sy'n bodloni'r gofynion angenrheidiol ar gyfer y swydd yn cael eu gwahodd yn awtomatig i gyfweliad.

Mae gennym bolisiau ar waith i gefnogi gweithwyr cyflogedig anabl i wneud cais am addasiadau rhesymol yn y gweithle. Os bydd unrhyw nodwedd ffisegol yn y gweithle yn rhoi aelod anabl o staff dan anfantais sylweddol o gymharu â phobl nad ydynt yn anabl, gellir gwneud cais er mwyn rhoi camau ar waith i atal hyn. Gellir gwneud trefniadau sy'n cynnwys, er enghraifft, newidiadau i batrymau gwaith, cynnwys neu ddyluniad y swydd, lleoliad a math y dodrefn a chyfarpar neu feddalwedd TG arbenigol. Rydym wedi gwneud addasiadau rhesymol yn ein prosesau cyf-weld ac wedi darparu cwestiynau cyfweliad ymlaen llaw i ymgeiswyr sy'n niwroamrywiol.

Rydym hefyd wedi canolbwyntio ar hyfforddiant yn iaith Arwyddion Prydain (BSL) i'r staff i helpu i gefnogi BSL fel ein trydedd iaith.

Mae ein Polisi Hyfforddi a Datblygu ar gael i bob aelod o'r staff beth bynnag yw ei nodweddion gwarchodedig. Gellir gwneud addasiadau rhesymol hefyd i ddileu rhwystrau ar gyfer cymryd rhan yn ein rhaglenni dysgu a datblygu, ac mae'n System Rheoli Addysg newydd, Twf, wedi symud y gwaith hwn ymlaen yn fawr.

Ymgynghori â'r Staff

Rydym yn parhau i gydymffurfio â Rheoliadau Gwybodaeth ac Ymgynghori 2005, gan ymgynghori â'n hundebau cydnabyddedig ac yn uniongyrchol â'r staff, ar newidiadau mawr yn y sefydliad, y polisiau a'r cynlluniau at y dyfodol. Cynhelir cyfarfodydd Fforwm y Staff rhwng rheolwyr a chynrychiolwyr undebau llafur cydnabyddedig i drafod materion o bwys ac mae'r cofnodion a'r camau yn cael eu cymryd gan y tîm Adnoddau Dynol. Mae'r Fforwm Iechyd a Diogelwch hefyd yn cynnwys cynrychiolwyr o'r undebau llafur a rheolwyr.

Mae cynrychiolwyr o'r undebau a gydnabyddir gennym yn mynychu cyfarfodydd rheolaidd i adolygu polisiau ac i gynllunio polisiau staff newydd. Ategir y gofyniad cyfreithiol i ymgynghori gan amrywiol ddulliau, gan gynnwys briffiadau gan y Cyfarwyddwyr, cyfarfodydd staff, cyfarfodydd adrannol, gweithgorau, cyfathrebiadau dros yr ebost a'r fewnrwyd, a dulliau anffurfiol o gyfathrebu fel y bo'n briodol. Mae croeso hefyd i gynrychiolwyr o'r undebau llafur a'r staff ddod i gyfarfodydd y Bwrdd Ymddiriedolwyr, sy'n agored i'r cyhoedd ac sy'n cael eu hysbysebu ar ein gwefan.

Rydym wedi parhau i weithio mewn partneriaeth â staff ac undebau llafur ar newidiadau i'r sefydliad, gan gynnwys ein gwaith ynghylch Buddsoddwyr mewn Pobl, newidiadau i strwythurau adrannau a diwygiadau i bolisiau.

Mae sesiynau briffio staff cyson yn cael eu cynnal gan y cyfarwyddwyr, gyda chymorth recordiadau o'r cyfarfodydd a chyfathrebu cyson â'r staff gan y Prif Weithredwr drwy'r ebost.

Hyfforddiant Staff

Rydym yn parhau i fuddsoddi amser ac adnoddau i gynnig cyfleoedd datblygu a hyfforddi, ffurfiol ac anffurfiol, i'r gweithwyr.

Rydym wedi cydnabod bod sgiliau arwain yn hollbwysig i gyflawni'n nodau ar gyfer y dyfodol yn llwyddiannus ac felly rydym wedi darparu rhaglen o hyfforddiant arweinyddiaeth a hyfforddiant i ddarparu arweinwyr. Roedd hyn yn cynnwys rhoi adborth a modelau adborth.

Mae prentisiaethau'n parhau i gael eu cynnig yn Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru i hyfforddi Tywysyddion Pyllau Glo a Pheirianegwyr Mecanyddol a Thrydanol. Rydym yn cydnabod bod prentisiaethau'n helpu i fynd i'r afael â phrinder sgiliau ac i weithredu cynlluniau olyniaeth yn y meysydd hyn.

Data ar Absenoldeb Salwch

Cafodd ein polisïau ar reoli absenoldeb eu hadolygu yn ystod 2024 i helpu i reoli presenoldeb yn y gwaith. Mae pob absenoldeb yn cael ei gofnodi a'i fonitro gan reolwyr llinell a'r Adran Adnoddau Dynol. 4.05% oedd lefel yr absenoldeb ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2025 (5.21% yn 2023/24). Rydym wedi gweithio gyda rheolwyr llinell i helpu i'w hyfforddi i reoli absenoldebau a rhoi sylw i'r cyfraddau uchel blaenorol o absenoldeb gan eu helpu i gynnal cyfarfodydd dychwelyd i'r gwaith a chynadledau achos llesiant gydag aelodau o'r staff sydd wedi cyrraedd y trothwy absenoldeb salwch a sicrhau bod ein polisïau yn cael eu cynnal mewn modd cyson.

I ategu'n prosesau rheoli presenoldeb a hybu llesiant staff, rydym yn cynnig Rhaglen Cymorth i Weithwyr, sef gwasanaeth annibynnol a chyfrinachol am ddim sydd ar gael i bob aelod o'r staff. Mae'r rhaglen yn cynnig cyngor, gwybodaeth, cwnsela arbenigol a chefnogaeth. Ymhlith y gwasanaethau a gynigir mae cwnsela dros y ffôn, adnoddau i reolwyr, gwybodaeth a chynghor ar ystod eang o faterion, cwnsela wyneb yn wyneb a gwasanaeth gwybodaeth ar-lein. Mae Ymgeleddwyr Iechyd Meddwl hefyd yn gallu cyfeirio unigolion at gymorth ar draws y sefydliad.

Adroddiad ar Daliadau Cydnabyddiaeth

Mae gennym strwythur cyflogau a graddfeydd y cytunwyd arno, a chyflwynwyd hwn er mwyn sicrhau bod pawb yn cael eu trin yn deg ac yn gyfartal. Mae'n cwmpasu pob gweithiwr cyflogedig, ac eithrio'r Prif Weithredwr, gan mai Llywodraeth Cymru sy'n cytuno ar delerau ac amodau penodiad y Prif Weithredwr.

Bob blwyddyn, rydym yn ystyried y pecyn cyflogau ac yn datblygu cynnig cylch cyflog, a gyflwynir i Lywodraeth Cymru i'w gymeradwyo ac sy'n sail i drafodaethau gyda'r undebau llafur cydnabyddedig. Mae pecyn cyflogau ac amodau diwygiedig ar gyfer y sefydliad cyfan yn deillio o hyn.

Dangosir y cyfarwyddwyr ar dudalen 26. Mae rhagor o fanylion am eu taliadau a'u buddion pensiwn i'w gweld isod ac mae'r wybodaeth honno'n destun archwiliad. Mae'r cyfarwyddwyr i gyd yn cael eu cyflogi ar sail penagored oni nodir hynny isod, heblaw'r Prif Weithredwr, sy'n cael ei gyflogi am gyfnod o 5

mlynedd gyda chyfle i ymestyn hyn am 5 mlynedd arall. Amodau a thelerau safonol Amgueddfa Cymru yw'r amodau a'r telerau i'r cyfarwyddwyr i gyd. Mae unrhyw newidiadau yn amodau a thelerau'r Prif Weithredwr yn amodol ar gytundeb y Pwyllgor Penodiadau a Chyflogau a (lle y bo'n briodol) Llywodraeth Cymru.

Datgelir y berthynas rhwng taliad y cyfarwyddwr sy'n ennill y cyflog uchaf yn y sefydliad a thaliad canolrifol gweithlu'r sefydliad isod.

Chwe mis yw'r cyfnod rhybudd i'r Prif Weithredwr, a chwe mis i'r cyfarwyddwyr eraill hefyd. Dyma ddyddiadau cychwyn cyflogaeth y gyfarwyddiaeth gyfredol, sef yr Uwch Dîm Gweithredol, fel cyfarwyddwyr:

Philip Bushby	4 Ionawr 2021
Kath Davies	6 Ionawr 2020
Nia Elias	12 Ebrill 2021
Peter Holt **	9 Medi 2022 (diwedd contract 31 Rhagfyr 2024)
Janice Lane	3 Medi 2012 (swydd wedi'i dileu 1 Ebrill 2024)
Nia Williams	17 Hydref 2016
Jane Richardson	11 medi 2023
Steve Hudson	15 Hydref 2024

** Cafodd Peter Holt ei gyflogi ar gontract tymor penodol fel Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Interim.

Mae ein trefniant dileu swyddi safonol yn cynnwys darpariaeth ar gyfer iawndal am derfynu swydd yn gynnar. Mae manylion unrhyw daliadau diswyddo a wnaed i weithwyr cyflogedig yn ystod y flwyddyn i'w gweld yn nodyn 8 i'r cyfrifon.

Mae'r costau gweithredu'n cynnwys £94,000 (£157,000 yn 2023/24) ar gyfer staff asiantaeth a £136,000 (£6,000 yn 2023/24) ar gyfer staff ymgynghorol.

Nid gweithiwr cyflogedig i Amgueddfa Cymru yw'r Cadeirydd. Ceir manylion cydnabyddiaeth ariannol y Cadeirydd ar dudalen 31 o'r adroddiad hwn.

Taliadau Cydnabyddiaeth a Buddion Pensiwn y Cyfarwyddwyr

Cyfanswm Ffigur y Taliadau Cydnabyddiaeth	Band cyflog	Band bonws	Buddion mew n da	Buddion pensiwn	Cyfanswm y band
	2024/25	2024/25	2024/25	2024/25	2024/25
	(2023/24)	(2023/24)	(2023/24)	(2023/24)	(2023/24)
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Jane Richardson	115-120	-	-	-3	115-120
Prif Weithredwr	(50-55)	-	-	(0)	(50-55)
Janice Lane (Nodyn 1)	0	-	-	0	0
Cyfarwyddwr Profiad Ymwelwyr	(185-190)	-	-	(8)	(195-200)
Nia Williams	85-90	-	-	4	85-90
Cyfarwyddwr Profiad, Addysg ac Ymgysylltu	(85-90)	-	-	(5)	(90-95)
Kath Davies	90-95	-	-	4	95-100
Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil	(85-90)	-	-	(5)	(90-95)
Philip Bushby	90-95	-	-	2	90-95
Cyfarwyddwr Rhaglenni Blaenoriaeth	(85-90)	-	-	(3)	(90-95)
Nia Elias	90-95	-	-	-3	85-90
Cyfarwyddwr Perthnasoedd a Chyllid	(85-90)	-	-	(-2)	(80-85)
Peter Holt	85-90	-	-	6	90-95
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol Interim	(95-100)	-	-	(11)	(110-115)
Steve Hudson	40-45	-	-	0	40-45
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol	-	-	-	-	-

Nodyn 1: Cymerodd y Cyfarwyddwr Profiad Ymwelwyr ddiswyddiad gwirfoddol yn 2023/24 a daeth ei chyflogaeth gyda'r amgueddfa i ben am 00:01 o'r gloch ar 1 Ebrill 2024. Ni thalwyd unrhyw gyflog iddi mewn perthynas â 2024/25.

Roedd cyflog Peter Holt yn cynnwys £15,146 am daliad diswyddo a £16,371 fel taliad yn lle rhybudd.

Mae'r cyfarwyddwyr i gyd yn aelodau cyffredin o'r cynllun pensiwn. Cyfrifwyd gwerth y buddion pensiwn a gronwyd yn ystod y flwyddyn yn y tabl uchod gan ddilyn canllawiau Hysbysiad Pensiwn Cyflogwr 452 Swyddfa'r Cabinet, trwy luosi'r gwir gynnydd mewn pensiwn ag 20 ac ychwanegu'r gwir gynnydd mewn unrhyw gyfandaliad, heb gynnwys cyfraniadau a wnaed gan yr unigolyn. Nid yw'r cynnydd gwirioneddol yn cynnwys cynnydd oherwydd chwyddiant nac unrhyw gynnydd neu ostyngiad oherwydd trosglwyddo hawliau pensiwn.

Cyflogwyd y cyfarwyddwyr trwy gydol 2024/25 a 2023/24, ac eithrio:

- **Jane Richardson a ddechreuodd yn ei swydd ar 11 Medi 2023. Roedd ei henillion hi fel Prif Weithredwr yn cynnwys cyflog sylfaenol fel y gwelir**

uchod. Roedd ei chyflog blynyddol ar gyfer 2023/24 rhwng £105,000 a £110,000.

- Peter Holt y daeth ei contract i ben ar 31 Rhagfyr. Roedd ei gyflog blynyddol ar gyfer 2024/25 rhwng £95,000 a £100,000.
- Steve Hudson a ymgymrodd â'i swydd ar 15 Hydref 2024. Roedd ei enillion ef fel Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol yn cynnwys cyflog sylfaenol fel y gwelir uchod. Roedd ei gyflog blynyddol ar gyfer 2024/25 rhwng £95,000 a £100,000.

Buddion Pensiwn					
	Cynnydd/ (gostyngiad) gwirioneddol mewn pensiwn a chyfandaliad perthnasol	Pensiwn a gronnwyd ar 31 Mawrth 25 a chyfandaliad perthnasol	CETV ar 31 Mawrth 25	CETV ar 31 Mawrth 24 neu ar dyddiad penodi os yw'n hwyrach	Cynnydd/ (gostyngiad) gwirioneddol mewn CETV uwchlau cyfraniadau aelodau £'000
	£	£	£'000	£'000	
Jane Richardson Prif Weithredwr	0-2,500 a chyfandaliad 2,500-5,000	0-5,000 a chyfandaliad 5,000-10,000	12	4	(3)
Janice Lane Cyfarwyddwr Profiadau Ymwelwyr	0 a chyfandaliad 0	0 a chyfandaliad 0	0	577	0
Nia Williams Cyfarwyddwr Profiadau, Addysg ac Ymgysylltu	0-2,500 a chyfandaliad 2,500-5,000	20,000-25,000 a chyfandaliad 70,000-75,000	349	366	(34)
Kath Davies Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil	0-2,500 a chyfandaliad 2,500-5,000	5,000-10,000 a chyfandaliad 15,000-20,000	66	57	0
Philip Bushby Cyfarwyddwr Rhaglenni Blaenoriaeth	0-2,500 a chyfandaliad 2,500-5,000	0-5,000 a chyfandaliad 10,000-15,000	41	35	(3)
Nia Elias Cyfarwyddwr Perthnasoedd a Chyllid	0-2,500 a chyfandaliad 2,500-5,000	0-5,000 a chyfandaliad 10,000-15,000	20	18	(7)
Peter Holt Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol Interim	0-2,500 a chyfandaliad 0-2,500	0-5,000 a chyfandaliad 5,000-10,000	39	31	2
Steve Hudson Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol	0-2,500 a chyfandaliad 0-2,500	0-5,000 a chyfandaliad 0-5,000	4	0	0

Y gwerth trosglwyddo sy'n cyfateb i arian parod (CETV) yw gwerth cyfalaf buddion y cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar unrhyw adeg benodol yn ôl asesiad yr actiwari. Mae'r cynnydd gwirioneddol yn y CETV yn adlewyrchu'r cynnydd a ariannwyd gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys y cynnydd yn y pensiwn a gronnwyd oherwydd chwyddiant, na chyfraniadau a dalwyd gan y gweithwyr cyflogedig (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun pensiwn arall).

Nifer y Cyflogeion

Nifer cyfartalog y gweithwyr cyflogedig yn 2024/25, ac eithrio gweithwyr a oedd yn rhan o'n trefniadau cronfa lafur, oedd 611 (733 yn 2023/24). Y nifer cyfartalog, gan gynnwys gweithwyr a oedd yn rhan o'n trefniadau cronfa lafur oedd 821 (924 yn 2023/24).

Roedd nifer cyfartalog y gweithwyr cyflogedig cyfwerth ag amser llawn, gan gynnwys gweithwyr a oedd yn rhan o'n trefniadau cronfa lafur, fel a ganlyn:

			2024/25	2023/24
	Staff Parhaol	Staff Eraill	Nifer	Nifer
Is-gwmni Masnachu	33	10	43	45
Adnoddau a Chyllid	21	1	22	27
Profiad, Addysg ac Ymgysylltu	248	44	292	334
Casgliadau ac Ymchwil	77	20	97	114
Cymorth	73	6	79	90
	452	81	533	610
	Staff Benyw	Staff Gwryw	2024/25 Nifer	2023/24 Nifer
Cyfarwyddwyr	5	2	7	7
Gweithwyr cyflogedig	281	245	526	603
	286	247	533	610

Gweithwyr Cyflogedig (ac eithrio Cyfarwyddwyr) ag Enillion Dros £60,000

Roedd 6 o weithwyr cyflogedig (15 yn 2023/24) ag enillion rhwng £60,001 a £69,999 ar gyfer y flwyddyn, 19 (dau yn 2023/24) ag enillion rhwng £70,000 a £79,999, dau (dim un yn 2023/24) ag enillion rhwng £80,000 a £90,000 a dim un (un yn 2023/24) ag enillion rhwng £105,000 a £110,000. Mae pob un o'r gweithwyr cyflogedig hyn yn aelodau cyffredin o'n cynllun pensiwn. Nid oedd unrhyw weithwyr cyflogedig eraill yn ennill dros £60,000 ac eithrio'r cyfarwyddwyr, a datgelir eu henillion nhw uchod.

Canolrif Tâl

Mae'n ofynnol i Gyrff a Noddir gan Lywodraeth Cymru ddatgelu'r berthynas rhwng tâl y cyfarwyddwr uchaf ei gyflog yn y sefydliad a'r 25ain ganradd, y canolrif a'r 75ain ganradd yn nhâl gweithlu'r sefydliad. Band tâl y Prif Weithredwr, sef y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn 2024/25, oedd £105,000-£110,000 (2023/24 — Prif Weithredwr — £105,000-£110,000). Dangosir y canraddau tal a'r cymarebau yn y tabl isod. Doedd dim un gweithiwr cyflogedig yn yr un band tâl â'r Prif Weithredwr yn 2024/25 (un yn yr un band tâl â'r Prif Weithredwr yn 2023/24). Roedd y tâl (gan gynnwys y

cyfarwyddwyr a'r cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf) yn amrywio o £24,420 i £119,543 (2023/24 £21,175 i £110,000). Mae cyfanswm y tâl yn cynnwys cyflog, tâl anghyfunol sy'n seiliedig ar berfformiad, a buddion mewn da. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr, na'r gwerth trosglwyddo pensiwn sy'n gyfwerth ag arian parod. Yn 2024/25 a 2023/24 ni chafodd unrhyw weithwyr cyflogedig unrhyw dâl anghyfunol yn seiliedig ar berfformiad na buddion mewn da, felly mae cyfanswm y ffigurau cyflog a ddatgelir yn y tabl isod yn cyfeirio at gyfanswm y cyflog, sef cyfanswm y tâl.

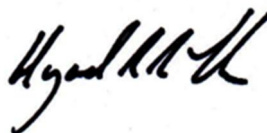
	2024/25	2023/24
Band yr Unigolyn â'r Tâl Uchaf	115,000-120,000	105,000-110,000
25ain Ganradd o'r Cyfanswm Tâl	27,289	24,176
25ain Ganradd o'r Gymhareb Tâl	4.3	4.4
Cyfanswm y Canolrif Tâl	27,841	26,609
Cymhareb y Canolrif Tâl	4.2	4.0
75ain Ganradd o'r Cyfanswm Tâl	36,536	33,689
75ain Ganradd o'r Gymhareb Tâl	3.2	3.2

9% oedd y newid canrannol mewn cyflog i'r unigolyn â'r cyflog uchaf yn seiliedig ar bwynt canol y band cyflog (0% yn 2023/24), ac yn seiliedig ar y cyflog gwirioneddol roedd yn 9% (0% yn 2023/24).

Ym mis Mai 2024, dyfarnwyd codiad cyflog agrededig o 8.7% i staff graddau A, B ac C (a oedd yn cynnwys cynnydd o 5% ar gyfer 2023/24 a chynnydd o 3.7% ar gyfer 2024/25) a chynnydd agrededig o 7.2% ar gyfer Graddau D ac uwch (sy'n cynnwys cynnydd o 3.5% ar gyfer 2023/24 a 3.7% ar gyfer 2024/25). Ym mis Tachwedd 2024, yn dilyn cadarnhad gan Lywodraeth Cymru, codwyd cynnydd cyfun 2024/25 i 5%, a gafodd ei ôl-ddyddio i 1 Ebrill 2024 ar gyfer pob gradd.

Jane Richardson
Swyddog Cyfrifyddu a Phrif
Weithredwr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar
11 Rhagfyr 2025

Hywel John
Trysorydd, ar ran y Bwrdd
Ymddiriedolwyr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar
11 Rhagfyr 2025

Adran 2.3: Adroddiad Archwilio

Tystysgrif ac Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i'r Senedd

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwy'n ardystio fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Amgueddfa Genedlaethol Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025 o dan Adran 9 Deddf Amgueddfeydd a Chyfrasau 1992. Mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys y Fantolen Gyfunol, Datganiad Cyfunol o Weithgareddau Ariannol, Llif Arian Cyfunol a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys polisïau cyfrifyddu perthnasol.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a FRS 102.

Yn fy marn i, ym mhob agwedd berthnasol, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o gyflwr Amgueddfa Genedlaethol Cymru ar 31 Mawrth 2025 ac o'i warged net ar gyfer y flwyddyn honno;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â FRS 102; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â Deddf Amgueddfeydd a Chyfrasau 1992 a chyfarwyddiadau a wnaed gan Weinidogion Cymru.

Barn ar reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob agwedd berthnasol, mae'r incwm a'r gwariant a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol wedi'u defnyddio at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISA's (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio datganiadau ariannol a rheoleidd-dra cyrff sector cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Mae fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny wedi'u disgrifio ymhellach yn adran cyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol yn fy nhystysgrif.

Mae fy staff a minnau'n annibynnol o'r corff yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys

Safon Moesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Rwy'n credu bod y dystiolaeth archwilio a gafwyd yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â pharhad busnes

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod defnyddio'r egwyddor parhad busnes wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Ar sail y gwaith a gyflawnwyd, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd sylweddol sy'n ymwneud ag achlysuron neu amodau a allai, ar eu pen eu hunain neu gyda'i gilydd, beri amheuaeth sylweddol ynghylch gallu'r corff i barhau i ddefnyddio'r egwyddor parhad busnes am o leiaf ddeuddeg mis o'r dyddiad y caiff y datganiadau ariannol eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Mae fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu mewn perthynas â pharhad busnes wedi'u disgrifio yn y rhannau perthnasol o'r dystysgrif hon

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad Ariannol ond nid yw'n cynnwys y datganiadau ariannol nac adroddiad fy archwilydd arnynt. Mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn gyfrifol am y wybodaeth arall. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cynnwys y wybodaeth arall ac, ac eithrio lle nodir yn benodol yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw ffurf o gasgliad sicrwydd arni. Fy nghyfrifoldeb yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson yn sylweddol â'r datganiadau ariannol neu â'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu a yw'n ymddangos yn anghywir yn sylweddol. Os byddaf yn nodi anghysondebau sylweddol neu gamgymeriadau amlwg, rhaid i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamgymeriad sylweddol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os, ar sail y gwaith a gyflawnwyd, rwy'n dod i'r casgliad bod camgymeriad sylweddol yn y wybodaeth arall hon, rhaid i mi adrodd y ffaith honno.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Mae'r Datganiad Ymarfer yn nodi'r gofynion ar gyfer gwybodaeth arall, ond nid yw deddfwriaeth na'r cyfarwyddiadau a roddwyd i Amgueddfa Genedlaethol Cymru yn nodi cynnwys a ffurf y Datganiad Llywodraethu Blynyddol na'r Adroddiad Cyflogau a gyflwynir gyda'r datganiadau ariannol. Felly, ni allaf

gadarnhau bod y Datganiad Llywodraethu neu'r Adroddiad Cyflogau a gyhoeddwyd gyda'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â'r canllawiau.

Yn fy marn i, ar sail y gwaith a gyflawnwyd yn ystod fy archwiliad, mae'r wybodaeth a roddwyd yn y wybodaeth arall ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r gofynion cyfreithiol.

Er nad oes gofynion deddfwriaethol ar gyfer Adroddiad Cyflogau, mae Amgueddfa Genedlaethol Cymru wedi paratoi adroddiad o'r fath ac, yn fy marn i, mae'r rhan honno sydd fel arfer yn ofynnol i'w harchwilio wedi'i pharatoi'n briodol yn unol â chanllawiau Trysorlys EM.

Materion yr wyf yn adrodd arnynt gydag eithriad

Yn sgil y wybodaeth a'r ddealltwriaeth o'r corff a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camgymeriadau sylweddol yn yr Adroddiad Perfformiad.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol y byddwn yn adrodd arnynt os, yn fy marn i:

- Nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac eglurhad sydd eu hangen ar gyfer fy archwiliad.**
- Nid yw cofnodion cyfrifyddu digonol wedi'u cadw neu nid yw'r enillion digonol ar gyfer fy archwiliad wedi'u derbyn o ganghennau nad ydynt wedi'u hymweld â nhw gan fy nhîm;**
- Nid yw'r datganiadau ariannol yn cyd-fynd â'r cofnodion cyfrifyddu ac enillion; neu**
- Nid yw'r wybodaeth a nodwyd gan Weinidogion Cymru ynghylch cyflogau a thrafodion eraill wedi'i datgelu.**

Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu ar gyfer y datganiadau ariannol

Fel y eglurir yn fwy manwl yn y Datganiad Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn gyfrifol am:

- cynnal cofnodion cyfrifyddu digonol;**
- paratoi'r datganiadau ariannol a'r Adroddiad Ariannol yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol a bod yn fodlon eu bod yn rhoi darlun gwir a theg;**
- sicrhau rheoleidd-dra trafodion ariannol;**

- rheolaethau mewnol fel y penderfynir gan y Swyddog Cyfrifyddu sy'n angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamgymeriad sylweddol, boed hynny oherwydd twyll neu wall;
- asesu gallu Amgueddfa Genedlaethol Cymru i barhau fel corff gweithredol, datgelu, fel sy'n berthnasol, materion sy'n ymwneud â pharhad busnes a defnyddio'r egwyddor parhad busnes oni bai bod y Swyddog Cyfrifyddu yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan Amgueddfa Genedlaethol Cymru yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb yw archwilio, ardystio ac adrodd ar y datganiadau ariannol yn unol â Deddf Amgueddfeydd a Chyfresau 1992.

Fy nod yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn gyfan gwbl yn rhydd o gamgymeriad sylweddol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, ac i gyhoeddi tystysgrif sy'n cynnwys fy marn.

Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISA's (DU) bob amser yn canfod camgymeriad sylweddol pan fydd yn bodoli. Gall camgymeriadau godi o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn sylweddol os, ar eu pen eu hunain neu gyda'i gilydd, y gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae anghysonderau, gan gynnwys twyll, yn achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camgymeriadau sylweddol mewn perthynas ag anghysonderau, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- **Holi rheolwyr, archwilwyr mewnol Amgueddfa Genedlaethol Cymru a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael a adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Amgueddfa Genedlaethol Cymru sy'n ymwneud â:**
 - **adnabod, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;**
 - **canfod ac ymateb i risgiau twyll ac a oedd ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, amheuaeth neu honedig; a**
 - **y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i leihau risgiau sy'n ymwneud â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.**

- Ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw arwyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais y potensial ar gyfer twyll wrth bostio cyfnodolion anarferol.
- Cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Amgueddfa Genedlaethol Cymru yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae Amgueddfa Genedlaethol Cymru yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a oedd â dylanwad uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a oedd â dylanwad sylfaenol ar weithrediadau Amgueddfa Genedlaethol Cymru;
- Cael dealltwriaeth o berthnasoddd partïon cysylltiedig.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau'r datganiadau ariannol a'u profi yn erbyn dogfennau ategol i asesu cydymffurfiaeth â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodwyd uchod;
- holi rheolwyr, y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg a chynghorwyr cyfreithiol am achosion gwirioneddol a phosibl o achos llys a hawliadau;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, y Bwrdd a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy orfodi rheolaethau rheoli, profi priodoldeb cofnodion cyfnodolion a chywiriadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wnaed wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion sylweddol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs busnes arferol.

Rwyf hefyd wedi cyfathrebu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a risgiau twyll posibl i holl aelodau'r tîm archwilio ac wedi aros yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r graddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod anghysonderau, gan gynnwys twyll, yn cael eu heffeithio gan anhawster cynhenid canfod anghysonderau, effeithiolrwydd rheolaethau Amgueddfa Genedlaethol Cymru, a natur, amseriad a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnwyd.

Mae disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol ar gael ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o adroddiad fy archwilydd.

Cyfrifoldebau eraill yr archwilydd

Rhaid i mi gael tystiolaeth ddigonol i roi sicrwydd rhesymol bod y gwariant ac incwm a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol wedi'u defnyddio at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Rwy'n cyfathrebu â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch, ymhlith materion eraill, cwmpas a threfniant yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio arwyddocaol, gan gynnwys unrhyw ddiffygion arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol a nodaf yn ystod fy archwiliad.

Adroddiad

Nid oes gennyf unrhyw sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

**Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru**

15 Rhagfyr 2025

**1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ**

Mae cynnal a chadw a chywirdeb gwefan Amgueddfa Cymru yn gyfrifoldeb y Swyddog Cyfrifo; nid yw gwaith sy'n cael ei wneud gan archwilwyr yn cynnwys ystyried y pethau hyn ac felly nid yw archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau sydd wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno ar y wefan gyntaf.

DATGANIAD CYFUNOL O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2025

INCWM A GWADDOLION O:	Nodiadau	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2024/25 Cyfanswm £'000	Cyfanswm 2023/24 wedi'i ailddatgan £'000
		Cyfyngedig £'000	Anghyfyngedig £'000	Cyfyngedig £'000	Anghyfyngedig £'000		
Rhoddion a Chymynroddion							
Grantiau	3	10,667	28,277	0	825	39,769	41,352
Rhoddion a Chymynroddion	4	97	0	1,084	589	1,770	2,097
		10,764	28,277	1,084	1,414	41,539	43,449
Gweithgareddau Masnachu Eraill	5	0	4,228	0	0	4,228	3,833
Incwm o Fuddsoddiadau		0	0	50	63	113	104
Incwm Arall	6	0	2,638	0	0	2,638	2,183
CYFANSWM INCWM A GWADDOLION		10,764	35,143	1,134	1,477	48,518	49,569
GWARIANT AR:	7&8						
Codi Arian:							
Gwariant ar Godi Rhoddion a Chymynroddion		0	878	4	3	885	2,920
Gwariant ar Weithgareddau Masnachu Eraill	5	0	3,230	0	0	3,230	3,316
		0	4,108	4	3	4,115	6,236
Gweithgareddau Elusennol:							
Addysg a Rhaglenni Cyhoeddus		5,966	20,820	46	0	26,832	26,975
Casgliadau ac Ymchwil		4,995	8,075	51	2	13,123	12,743
Llywodraethu		0	710	0	0	710	973
		10,961	29,605	97	2	40,665	40,691
Arall:							
Costau Cyllid Pensiwn	18e	0	(644)	0	0	(644)	3
CYFANSWM GWARIANT		10,961	33,069	101	5	44,136	46,930
Cyfran o'r Fenter ar y cyd	9	(490)	0	0	0	(490)	(171)
Enillion/(Colledion) Net ar Fuddsoddiadau	12	0	0	5	3	8	223
(GWARIANT)/INCWM NET		(687)	2,074	1,038	1,475	3,900	2,691
ENILLION/(COLLEDION) ERAILL A GYDNABYDDIR:							
Enillion/(colledion) ar ailbrisio asedau sefydlog	10	2,061	15	26	7	2,109	(7,338)
Enillion actiwaraid ar y cynllun pensiwn â buddion diffiniedig	18d	0	(3,836)	0	0	(3,836)	12,543
SYMUDIAD NET MEWN CRONFEYDD		1,374	(1,747)	1,064	1,482	2,173	7,896
CYSONI CRONFEYDD:							
Cyfanswm y Cronfeydd a Ddygwyd Ymlaen	19	131,517	18,924	18,134	6,879	175,454	167,558
CYFANSWM Y CRONFEYDD A GARIWYD YMLAEN	19	132,891	17,177	19,198	8,361	177,627	175,454

Mae'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol uchod yn cynnwys yr holl enillion a cholledion cydnabyddedig

Mae'r holl weithgareddau yn parhau.

Y cynnydd net anghyfunol mewn cronfeydd a gofnodwyd yn Natganiad o Weithgareddau Ariannol Amgueddfa Cymru yn ystod 2024/25 oedd £1,961,000 (cynnydd net mewn cronfeydd o £7,900,000 yn 2023/24).

Mae'r nodiadau ar dudalennau 59 i 89 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

MANTOLEN GYFUNOL AR 31 MAWRTH 2025

	Nodiadau	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
		2025	2024	2025	2024
		£'000	£'000	£'000	£'000
ASEDAU SEFYDLOG					
Asedau Diriaethol	10	111,765	110,864	111,781	110,890
Asedau Anniriaethol	10	330	66	330	66
Asedau Treftadaeth	11	32,005	31,454	32,005	31,454
Cyfran o'r Fenter ar y Cyd:	9				
Cyfran o'r asedau gros		8,118	8,609	8,118	8,609
Cyfran o'r rhwymedigaethau gros		(1)	(1)	(1)	(1)
		8,117	8,608	8,117	8,608
Buddsoddiadau	12	3,987	3,607	3,987	3,607
		156,204	154,599	156,220	154,625
ASEDAU CYFREDOL					
Stoc	13	8	18	392	330
Dyledwyr sy'n daladwy o fewn un flwyddyn	14	7,047	9,450	5,497	8,640
Arian yn y banc ac arian parod	21	10,622	9,169	12,067	9,905
		17,677	18,637	17,956	18,875
RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL					
Credydwyr sy'n daladwy o fewn un flwyddyn	15	(4,641)	(8,238)	(4,876)	(8,435)
Darpariaethau	17	(77)	(752)	(77)	(752)
		12,959	9,647	13,003	9,688
ASEDAU CYFREDOL NET					
		169,163	164,246	169,223	164,313
CYFANSWM YR ASEDAU LLAI'R RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL					
CREDYDWYR					
Symiau sy'n ddyledus ar ôl un flwyddyn	16	(82)	(239)	(82)	(239)
ASEDAU NET HEB GYNNWYS					
RHWYMEDIGAETH Y CYNLLUN PENSIWN		169,081	164,007	169,141	164,074
Gwarged/(diffyg) yn y cynllun pensiwn â buddion wedi'u diffinio	18a	8,486	11,380	8,486	11,380
ASEDAU NET GAN GYNNWYS					
RHWYMEDIGAETH Y CYNLLUN PENSIWN		177,567	175,387	177,627	175,454
CRONFEYDD	19				
Cronfeydd Cyhoeddus Cyfyngedig - Incwm		115,637	116,329	115,640	116,328
Cronfeydd Cyhoeddus Cyfyngedig - Ailbrisio		17,251	15,189	17,251	15,189
Cyfanswm y Cronfeydd Cyhoeddus Cyfyngedig		132,888	131,518	132,891	131,517
Cronfeydd Cyhoeddus Anghyfyngedig - Incwm		8,524	7,380	8,581	7,449
Cronfeydd Cyhoeddus Anghyfyngedig - Ailbrisio		110	95	110	95
Cronfa bensiwn		8,486	11,380	8,486	11,380
Cyfanswm y Cronfeydd Cyhoeddus Anghyfyngedig		17,120	18,855	17,177	18,924
Cronfeydd Preifat Cyfyngedig - Incwm		18,890	17,855	18,890	17,852
Cronfeydd Preifat Cyfyngedig - Ailbrisio		308	282	308	282
Cyfanswm y Cronfeydd Preifat Cyfyngedig		19,198	18,137	19,198	18,134
Cronfeydd Preifat Anghyfyngedig - Incwm		8,268	6,791	8,268	6,793
Cronfeydd Preifat Anghyfyngedig - Ailbrisio		93	86	93	86
Cyfanswm y Cronfeydd Preifat Anghyfyngedig		8,361	6,877	8,361	6,879
		177,567	175,387	177,627	175,454

Llofnodwyd ar ran yr Ymddiriedolwyr gan

Jane Richardson
Swyddog Cyfrifyddu a Phrif Weithredwr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 11 Rhagfyr 2025

Hywel John
Trysorydd, ar ran y Bwrdd Ymddiriedolwyr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 11 Rhagfyr 2025

Mae'r nodiadau ar dudalennau 59 i 89 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

DATGANIAD LLIF ARIAN CYFUNOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2025

Nodiadau	Datganiad Llif Arian Cyfunol						
	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyhoeddus Anghyfyngedig	Cronfeydd Cyfyngedig	Preifat Anghyfyngedig	2024/25 Cyfanswm	2023/24 Cyfanswm	
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	
Mewnllif/(All-lif) Arian Net o'r Gweithgareddau Gweithredu	20	3,012	1,401	773	1,476	6,662	5,755
Llifoedd Arian o Weithgareddau Buddsoddi:							
Prynu asedau sefydlog diriaethol		(2,962)	(382)	0	0	(3,344)	(6,924)
Prynu asedau anniriaethol		(350)	0	0	0	(350)	(22)
Prynu asedau treftadaeth		(551)	0	0	0	(551)	(260)
Gwaredu asedau sefydlog diriaethol		0	0	0	0	0	0
Gwaredu asedau treftadaeth		0	0	0	0	0	0
Pryniant/gwerthiant net buddsoddiadau		0	0	(42)	(56)	(98)	(85)
Arian Net (a ddefnyddiwyd yn)/a ddarparwyd gan y Gweithgareddau Buddsoddi		(3,863)	(382)	(42)	(56)	(4,343)	(7,291)
Llifoedd Arian o'r Gweithgareddau Ariannu:							
Ad-dalu benthyciadau		(157)	0	0	0	(157)	(249)
Arian Net (a ddefnyddiwyd yn)/a ddarparwyd gan y Gweithgareddau Ariannu		(157)	0	0	0	(157)	(249)
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Arian		(1,008)	1,019	731	1,420	2,162	(1,785)
Arian a symiau cyfwerth ag arian ar ddechrau'r flwyddyn		(3,144)	4,736	4,036	4,277	9,905	11,690
Arian a symiau cyfwerth ag arian ar ddiwedd y flwyddyn	21	(4,152)	5,755	4,767	5,697	12,067	9,905

Nodiadau	Datganiad Llif Arian Amgueddfa Cymru						
	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2023/24	2022/23	
	Cyfyngedig £'000	Anghyfyngedig £'000	Cyfyngedig £'000	Anghyfyngedig £'000	Cyfanswm £'000	Cyfanswm £'000	
Mewnllif/(All-lif) Arian Net o'r Gweithgareddau Gweithredu	20	3,012	692	773	1,476	5,953	5,355
Llifoedd Arian o Weithgareddau Buddsoddi:							
Prynu asedau sefydlog diriaethol		(2,962)	(382)	0	0	(3,344)	(6,917)
Prynu asedau anniriaethol		(350)	0	0	0	(350)	(22)
Prynu asedau treftadaeth		(551)	0	0	0	(551)	(260)
Gwaredu asedau sefydlog diriaethol		0	0	0	0	0	0
Gwaredu asedau treftadaeth		0	0	0	0	0	0
Gwerthiant net buddsoddiadau		0	0	(42)	(56)	(98)	(85)
Arian Net (a ddefnyddiwyd yn)/a ddarparwyd gan y Gweithgareddau Buddsoddi		(3,863)	(382)	(42)	(56)	(4,343)	(7,284)
Llifoedd Arian o'r Gweithgareddau Ariannu:							
Ad-dalu benthyciadau		(157)	0	0	0	(157)	(249)
Arian Net (a ddefnyddiwyd yn)/a ddarparwyd gan y Gweithgareddau Ariannu		(157)	0	0	0	(157)	(249)
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Arian		(1,008)	310	731	1,420	1,453	(2,178)
Arian a symiau cyfwerth ag arian ar ddechrau'r flwyddyn		(3,139)	3,993	4,037	4,278	9,169	11,347
Arian a symiau cyfwerth ag arian ar ddiwedd y flwyddyn	21	(4,147)	4,303	4,768	5,698	10,622	9,169

Mae'r nodiadau ar dudalennau 59 i 89 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau i'r Cyfrifon ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Mawrth 2025

1. Polisiâu Cyfrifyddu

1.1 Y Sail Cyfrifyddu

Paratowyd y Cyfrifon o dan y confensiwn cost hanesyddol, a addaswyd i gynnwys ailbrisiad o rai asedau sefydlog diriaethol ar sail eu gwerth i Amgueddfa Cymru. Fe'u paratowyd ar y sail croniadau yn unol â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru gyda chaniatâd y Trysorlys. Heb gyfyngu ar yr wybodaeth a roddir, mae'r Cyfrifon yn bodloni gofynion cyfrifyddu a datgelu'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer Elusennau (FRS102), a gyhoeddwyd gan Gomisiynwyr Elusennau Cymru a Lloegr, a'r datganiadau cyfrifyddu a gyhoeddwyd neu a fabwysiadwyd gan y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu, i'r graddau y bo'r gofynion hynny'n briodol. Mae Trysorlys Ei Fawrhydi wedi cadarnhau y gallai'r eithriadau yn y Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer Elusennau (FRS102) fod yn berthnasol o ran yr angen i ddatgelu cost hanesyddol asedau sefydlog diriaethol.

1.2 Ymgymeriadau'r Fenter ar y Cyd

Mae Amgueddfa Cymru a Dinas a Sir Abertawe yn ddau aelod cyfartal yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe (AGGA), cwmni cyfyngedig dan warant heb gyfalaf cyfrannau. Mae canlyniadau'r fenter ar y cyd wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol ac fe'u cyfrifwyd gan ddefnyddio'r dull ecwiti o gyfrifyddu. Cymeradwywyd cyfrifon AGGA ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025 a chafwyd barn archwilio ddiamod. Mae copi o'r cyfrifon ar gael o'n pencadlys yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NP.

1.3 Ymgymeriadau'r Is-gwmni

Rydym yn gweithredu is-gwmni masnachu sy'n llwyr eiddo i ni o'r enw Mentrau AOCC Cyf, rhif cwmni 02449244, sydd wedi'i gofrestru yng Nghymru a Lloegr. Mae canlyniadau masnachu'r cwmni wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol cyfunol gan ddefnyddio'r dull 'fesul llinell'. Mae cyfrifon Mentrau AOCC Cyf ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025 wedi'u cymeradwyo a derbyniwyd barn archwilio ddiamod. Mae copi o'r cyfrifon ar gael o'n pencadlys yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NP.

1.4 Incwm ac Adnoddau

Caiff yr holl incwm ei gydnabod yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol os bodlonwyd yr amodau ar gyfer ei dderbyn. Caiff unrhyw grantiau eu credydu ar sail eu derbyn, gan ohirio unrhyw incwm sydd heb ei wario nad yw'n Gymorth Grant tan y flwyddyn ganlynol. Caiff incwm ar gyfer gwasanaethau ei gredydu wrth ddarparu'r gwasanaeth. Rhoddir cyfrif am roddion a chymynroddion os tybir eu bod yn debygol o fod wedi'u derbyn, fel y diffinnir yn FRS102.

1.5 Gwariant

Caiff gwariant ei ddosrannu ar draws penawdau gwariant ar sail dyraniad uniongyrchol a dosraniad anuniongyrchol yn achos costau cymorth fel y bo'n briodol. Mae gwariant ar Godi Rhoddion a Chymynroddion yn cynnwys pob gwariant sy'n gysylltiedig â chodi arian. Mae Gwariant ar Weithgareddau Masnachu Eraill yn cynnwys pob gwariant sy'n gysylltiedig â'r is-gwmni masnachu. Mae gwariant ar weithgareddau elusennol yn cynnwys pob gwariant sy'n gysylltiedig â Phrofiad, Addysg ac Ymgysylltu; Casgliadau ac Ymchwil; a Llywodraethu. Mae'r costau llywodraethu yn cynnwys yr holl wariant sy'n gysylltiedig â chynllunio corfforaethol a strategol, gwaith y Bwrdd a'r Pwyllgorau, cyswllt â Llywodraeth Cymru, archwilio mewnol ac allanol, rheoli risg ac adroddiadau statudol, a gwaith cyfrifon.

Mae'r sail ar gyfer dyrannu costau cymorth fel a ganlyn: dyrennir Marchnata, y Wasg a Chysylltiadau Cyhoeddus yn ôl amser canrannol; dyrennir Cyllid fesul cyfanswm incwm a chyfanswm gwariant; dyrennir TGCh yn ôl nifer y defnyddwyr cyfrifiaduron; a dyrennir Adnoddau Dynol yn ôl nifer y gweithwyr cyflogedig cyfwerth ag amser llawn.

1.6 Asedau Sefydlog Diriaethol ac Anniriaethol

Mae'r holl eitemau cyfalaf sy'n costio mwy na £10,000 wedi'u cyfalafu. Nid yw eitemau cyfalaf sy'n costio llai na £10,000 yn cael eu cyfalafu, a chânt eu dileu yn ystod y flwyddyn. Cyn 1 Ebrill 2014, roedd eitemau cyfalaf a oedd yn costio mwy na £5,000 yn cael eu cyfalafu.

Mae asedau tir ac adeiladau yn cael eu prasio'n broffesiynol bob pum mlynedd ar sail eu gwerth cyfredol o ran y defnydd presennol ohonynt, gan dybio y byddai eiddo'n parhau i gael ei ddefnyddio i ddarparu gwasanaeth ac yn cael ei ailbrizio trwy ddefnyddio mynegai yn y cyfamser. Caiff enillion ailbrizio eu cydnabod yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol o dan Enillion/(colledion) ar ailbrizio asedau sefydlog, ac eithrio i'r graddau y maent yn gwrthbwysu unrhyw wariant a ddilëwyd yn flaenorol yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Os felly, caiff yr enillion eu gwrth-droi o dan bennawd y gwariant perthnasol. Caiff colledion ailbrizio eu cydnabod fel traul o dan y pennawd gwariant perthnasol yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol ac eithrio i'r graddau y maent yn gwrthbwysu unrhyw enillion ailbrizio blaenorol. Os felly, dangosir y golled o dan Enillion/(colledion) ar ailbrizio asedau sefydlog. Caiff gwaith cynnal a chadw bob dydd mewn perthynas â'r eiddo hwn ei ddileu yn ystod y flwyddyn y cyflawnir y gwaith.

Er bod tir ac adeiladau'n cael eu prasio'n broffesiynol bob pum mlynedd ac na ddisgwylir y prisiad nesaf tan 31 Mawrth 2026, teimlid y byddai'n ddoeth prasio'r tir a'r adeiladau yn y Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol yn Nantgarw ar 31 Mawrth 2025 ar ôl i waith cynnal a chadw arwyddocaol ar draws y safle gael ei nodi. Yn yr un modd, ail-brisiwyd Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd ar 31 Mawrth 2024 ar ôl nodi bod angen gwaith cynnal a chadw arwyddocaol. Mae'r amgueddfa yn gyfforddus â phrasiad yr eiddo yn ein safleoedd eraill a bydd prasio'r rhain yn digwydd yn unol â'n polisi.

Mae asedau nad ydynt yn ymwneud ag eiddo (h.y. offer a cherbydau, a gosodiadau, ffitiadau a chyfarpar) yn cael eu cadw ar sail cost hanesyddol (neu'r gost ailbrisio cyn 1 Ebrill 2010), ac nid ydynt yn cael eu mynegeoio gan mai bywydau economaidd defnyddiol byr neu werthoedd isel (neu'r ddau) sydd gan yr asedau hyn.

Cynhelir adolygiad blynyddol o'r amhariadau gan y rheolwyr.

Mae asedau anniriaethol a gostiodd lai na £10,000 yn wreiddiol yn cael eu dileu yn y flwyddyn y'u cafwyd.

1.7 Asedau Treftadaeth

Mae casgliadau'r Amgueddfa sy'n asedau o bwysigrwydd hanesyddol a gwyddonol a ddelir i hyrwyddo amcanion gwyddonol ac addysgol yr Amgueddfa a, trwy fynediad i'r cyhoedd, yn cyfrannu at ddiwylliant ac addysg y genedl, yn cael eu cydnabod fel asedau treftadaeth yn unol ag FRS 102 (Asedau Treftadaeth) sy'n ei gwneud yn ofynnol i asedau o'r fath gael eu hadrodd yn y Fantolen lle mae gwybodaeth ar gael am gost neu werth. Cyn blwyddyn ariannol 2001-02 nid oedd yr asedau hyn yn cael eu cyfalafu. Nid oes gwybodaeth ddibynadwy am y gost ar gael ac nid oes digon o ddibynadwyedd yn y dulliau prisio confensiynol, gyda'r gost o ddarparu gwybodaeth o'r fath yn anfforddiadwy ac yn anhydrin, a bernir ei bod yn fwy na'r manteision i'r defnyddwyr. Gan hynny, nid yw'r asedau hyn yn cael eu cyfalafu yn y Fantolen. Serch hynny, ers 1 Ebrill 2001 mae caffaeliadau i'r casgliadau uwchlaw'r trothwy cyfalafu o £10,000 wedi cael eu cyfalafu yn ôl eu gwerth caffael ac yn cael eu trin fel asedau treftadaeth na ellir eu dibrisio yn y Fantolen. Mae asedau a gyfrannwyd neu a ran-gyfrannwyd yn cael eu prisio gan gyfeirio at anfonebau neu ddogfennau eraill os ydynt ar gael, ac fel arall gan staff curadurol.

1.8 Dibrisio/Amorteiddio

Caiff dibrisiant ei godi ar asedau sefydlog diriaethol (ac eithrio asedau tir a threftadaeth). Mae'r prif gyfraddau, gan ddefnyddio'r dull llinell syth, fel a ganlyn:

- Caiff adeiladau rhydd-ddaliadol ac eiddo ar brydlesi hir eu dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol, sef rhwng 50 a 125 mlynedd.
- Fel y caniateir gan y Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer Elusennau (FRS102), nid yw asedau treftadaeth yn cael eu dibrisio. Barn yr Ymddiriedolwyr yw bod gwerth gweddilliol gweithiau celf yn uwch na'r gwerth cadw ac mae oes ddefnyddiol ddisgwyliedig asedau treftadaeth eraill mor hir nes nad yw dibrisiant o bwys.
- Bydd peiriannau, cyfarpar, ffitiadau a gosodiadau'n dibrisio dros gyfnod o 5-10 mlynedd. Yn achos eitemau penodol sy'n destun newidiadau technegol neu lle bo ffactor darfodol uchel, caiff cyfnod o dair blynedd ei ddefnyddio. Mae'n bosibl y bydd gan rai eitemau penodol eraill gyfnod dibrisio hirach.
- Codir tâl am asedau ar brydles ar sail llinell syth dros dymor y brydles.
- Mae asedau anniriaethol sydd ag oes economaidd o fwy na blwyddyn ac sy'n werth mwy na £10,000 yn cael eu cyfalafu. Mae'r holl asedau anniriaethol yn cael eu mesur yn ôl eu cost. Mae asedau anniriaethol yn cael eu hamorteiddio ar sail llinell syth dros 5-10 mlynedd.

1.9 Cronfeydd

Mae Cronfeydd Cyhoeddus a Phreifat Anghyfyngedig ar gael i'w defnyddio, yn ôl disgresiwn yr Ymddiriedolwyr, i hyrwyddo ein hamcanion cyffredinol.

Y Cronfeydd Cyfyngedig Cyhoeddus yw'r Grantiau Cyfalaf a'r Grantiau Prynu Sbesimenau a geir gan Lywodraeth Cymru a chyrff eraill y llywodraeth.

Cronfeydd sy'n dibynnu ar gyfyngiadau penodol a osodir gan roddwyr yw'r Cronfeydd Preifat Cyfyngedig a rhaid eu defnyddio yn unol â'r cyfarwyddiadau a gafwyd wrth eu sefydlu.

Mae cronfeydd ailbrisio yn cynrychioli enillion/colledion cronnus ar ailbrisio asedau sefydlog sy'n codi o 1 Ebrill 2011 ymlaen.

Gellir trosglwyddo arian rhwng cronfeydd ar yr amod mai at ddibenion a bennwyd gan y rhoddwr neu'r corff dyrannu grant yn unig y defnyddir cronfeydd cyfyngedig.

1.10 Stoc

Rydym yn cadw stoc o gyhoeddiadau ac eitemau eraill i'w gwerthu yn ein siopau. Mae'r rhain yn cael eu prisio ar yr un isaf o blith cost a gwerth gwiredadwy net.

1.11 Buddsoddiadau

Dangosir buddsoddiadau yn ôl eu gwerth ar y farchnad. Ein polisi yw cadw cofnodion prisio yn gyfredol, felly pan fo buddsoddiadau'n cael eu gwerthu, nid oes enillion na cholledion mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol. O ganlyniad, nid yw'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol yn gwahaniaethu rhwng addasiadau prisio yn ymwneud â gwerthiant a'r rhai sy'n ymwneud â daliannau sy'n parhau, am eu bod yn cael eu trin fel newidiadau yng ngwerth y portffolio buddsoddiadau trwy gydol y flwyddyn.

1.12 Croniadau Gwyliau Staff

Rydym yn cydnabod croniadau o hawliau gwyliau staff nas cymerwyd hyd yma ar ddiwedd y flwyddyn, sy'n cael eu cario ymlaen i'r flwyddyn ganlynol.

1.13 Ymchwilio a Datblygu

Caiff gwariant ar ymchwilio a datblygu ei osod yn erbyn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol yn y flwyddyn yr ysgwyddwyd y gwariant.

1.14 Trethiant

Mae Cyllid a Thollau Ei Fawrhydi wedi rhoi statws elusen i ni, ond codir treth gorfforaeth ar Mentrau AOCC Cyf.

1.15 Pensiynau

Caiff cyfraniadau at Gynllun Pensiwn Amgueddfa Cymru eu codi yn erbyn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol er mwyn gwasgaru cost pensiynau dros fywyd gwaith y gweithwyr. Mae'r tâl a godir ar y Datganiad o Weithgareddau

Ariannol yn seiliedig ar gost y gwasanaeth cyfredol fel y'i cyfrifwyd gan actiwari'r cynllun.

1.16 Asedau a Rhwymedigaethau Amodol

Mae ased neu rwymedigaeth amodol yn ymwneud â budd neu rwymedigaeth bosibl a all ddigwydd gan ddibynnu ar ganlyniad digwyddiad penodol. Cynhwysir gwarant yn y diffiniad hwn. Nid yw asedau a rhwymedigaethau amodol wedi'u cronni yn y datganiadau cyfrifyddu oni bai bod eu canlyniad yn debygol a'i bod yn rhesymol bosibl i'r symiau gael eu hamcangyfrif. Caiff rhwymedigaethau amodol o ran unrhyw hawliau cyfreithiol lle nad oes yswiriant eu datgelu mewn nodyn i'r cyfrifon, yn yr un modd ag unrhyw asedau a rhwymedigaethau amodol eraill o bwys.

1.17 Costau Taliadau Diswyddo

Caiff taliadau diswyddo a delir o dan y Cytundeb Dileu Swyddi a Diswyddiadau Cynnar a'r Cynllun Ymddiswyddo â Sicrwydd Cydfuddiannol eu cydnabod yn y cyfnod cyfrifyddu y cafodd y tâl diswyddo ei gymeradwyo'n ffurfiol ynddo a'i gytuno gyda'r gweithiwr cyflogedig.

1.18 Offerynnau Ariannol

Nid yw dyledion masnach yn cynnwys unrhyw log ac maent wedi'u nodi ar eu gwerth enwol a'u gostwng yn ôl lwfansau priodol ar gyfer symiau amcangyfrifedig na ellir eu hadennill.

Mae arian yn cynnwys arian parod ac arian mewn banc dros gyfnod byr ar delerau dim rhybudd. Caiff arian a gedwir am gyfnod byr nad yw ar delerau dim rhybudd ei gynnwys yn y buddsoddiadau asedau cyfredol.

Nid yw'r llog wedi'i osod ar gredydau masnach, a chânt eu nodi ar eu gwerth enwol. Cydnabyddir rhwymedigaethau unwaith y bydd rhwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol i wneud taliad i drydydd parti. Yn ôl pob tebyg, bydd angen setliad a gellir mesur swm y rhwymedigaeth mewn modd dibynadwy.

1.19 Darpariaethau

Pan fydd naill ai amseru neu swm y gwariant sydd ei angen yn y dyfodol i setlo'r rhwymedigaeth yn ansicr, caiff ei gydnabod fel darpariaeth yn hytrach na chredydwr. Y swm a gydnabyddir fel darpariaeth yw'r amcangyfrif gorau o'r gwariant sydd ei angen i setlo neu i'w drosglwyddo i drydydd parti ar y dyddiad adrodd. Nodir darpariaethau ar eu gwerth enwol.

2. Datganiad o Weithgareddau Ariannol Cymharol

DATGANIAD CYFUNOL O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2024

INCWM A GWADDOLION O:	Nodiadau	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2023/24	2022/23
		Cyfyngedig	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Cyfanswm
		£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rhoddion a Chymynroddion							
Grantiau	3	7,627	33,725	0	0	41,352	34,342
Rhoddion a Chymynroddion	4	220	618	589	670	2,097	1,563
		7,847	34,343	589	670	43,449	35,905
Gweithgareddau Masnachu Eraill	5	0	3,833	0	0	3,833	3,465
Incwm o Fuddsoddiadau		0	0	45	59	104	98
Incwm Arall	6	33	1,946	87	117	2,183	1,525
CYFANSWM INCWM A GWADDOLION		7,880	40,122	721	846	49,569	40,993
GWARIANT AR:	7&8						
Codi Arian:							
Gwariant ar Godi Rhoddion a Chymynroddion		0	1,842	4	1,040	2,886	1,263
Gwariant ar Weithgareddau Masnachu Eraill	5	0	3,315	0	0	3,315	2,950
		0	5,157	4	1,040	6,201	4,213
Gweithgareddau Elusenol:							
Addysg a Rhaglenni Cyhoeddus		486	5,597	54	0	6,137	6,355
Casgliadau ac Ymchwil		2,372	8,790	101	2	11,265	10,729
Profiad Ymwelwyr		2,406	19,590	307	2	22,305	20,806
Llywodraethu		0	1,019	0	0	1,019	1,063
		5,264	34,996	462	4	40,726	38,953
Arall:							
Costau Cyllid Pensiwn	18e	0	3	0	0	3	851
CYFANSWM GWARIANT		5,264	40,156	466	1,044	46,930	44,017
Cyfran o'r Fenter ar y cyd	9	(171)	0	0	0	(171)	(174)
Enillion/(Colledion) Net ar Fuddsoddiadau	12	0	0	94	129	223	(251)
(GWARIANT)/INCWM NET		2,445	(34)	349	(69)	2,691	(3,449)
ENILLION/(COLLEDION) ERAILL A GYDNABYDDIR:							
Enillion/(colledion) ar ailbrisio asedau sefydlog	10	(7,419)	25	43	13	(7,338)	8,673
Enillion actiwaraid ar y cynllun pensiwn â buddion diffiniedig	18d	0	12,543	0	0	12,543	59,333
SYMUDIAD NET MEWN CRONFEYDD		(4,974)	12,534	392	(56)	7,896	64,557
CYSONI CRONFEYDD:							
Cyfanswm y Cronfeydd a Ddygwyd Ymlaen	19	136,491	6,390	17,742	6,935	167,558	103,001
CYFANSWM Y CRONFEYDD A GARIWYD YMLAEN	19	131,517	18,924	18,134	6,879	175,454	167,558

Addasiadau'r Flwyddyn Flaenorol 2023/24

Ar ddiwedd 2023/24 ailstrwythurwyd cyfrifoldebau'r cyfarwyddiaethau a sefydlwyd cyfarwyddiaethau newydd. Dyma'r cyfarwyddiaethau yn ystod 2023/24:

- Prif Weithredwr
- Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol
- Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil
- Prif Swyddog Gweithredu Interim
- Cyfarwyddwr Profiad Ymwelwyr
- Cyfarwyddwr Addysg a Rhaglenni Cyhoeddus
- Cyfarwyddwr Datblygu Busnes

Dyma'r cyfarwyddiaethau newydd ar ôl cael eu hailstrwythuro:

- **Prif Weithredwr**
- **Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau**
- **Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil**
- **Cyfarwyddwr Profiad, Addysg ac Ymgysylltu**
- **Cyfarwyddwr Perthnasoedd a Chyllid**
- **Cyfarwyddwr Rhaglenni Blaenoriaeth**

Cafodd cyfrifon 2023/24 eu diweddarau i adlewyrchu'r newidiadau hyn er mwyn ailddatgan y cymariaethau ar gyfer incwm arall a gwariant adnoddau eraill ar y Datganiad o Weithgareddau Ariannol (nodyn 6 a nodyn 7)

Ni chafwyd unrhyw newid mewn incwm cyffredinol, gwariant cyffredinol, incwm/gwariant net na chronfeydd wrth gefn.

Dangosir y cymariaethau wedi'u hailddatgan isod.

DATGANIAD CYFUNOL O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2024

		Public funds		Private Funds		Cyfanswm 2023/24
	Notes	Restricted £'000	Unrestricted £'000	Restricted £'000	Unrestricted £'000	wedi'i ailddatgan £'000
INCWM A GWADDOLION O:						
Rhoddion a Chymynroddion						
Grantiau	3	7,627	33,725	0	0	41,352
Rhoddion a Chymynroddion	4	220	618	589	670	2,097
		7,847	34,343	589	670	43,449
Gweithgareddau Masnachu Eraill	5	0	3,833	0	0	3,833
Incwm o Fuddsoddiadau		0	0	45	59	104
Incwm Arall	6	33	1,946	87	117	2,183
CYFANSWM INCWM A GWADDOLION		7,880	40,122	721	846	49,569
GWARIANT AR:						
Codi Arian:	7&8					
Gwariant ar Godi Rhoddion a Chymynroddion		0	1,876	4	1,040	2,920
Gwariant ar Weithgareddau Masnachu Eraill	5	0	3,316	0	0	3,316
		0	5,192	4	1,040	6,236
Gweithgareddau Elusenol:						
Addysg a Rhaglenni Cyhoeddus		2,892	23,720	361	2	26,975
Casgliadau ac Ymchwil		2,372	10,268	101	2	12,743
Llywodraethu		0	973	0	0	973
		5,264	34,961	462	4	40,691
Arall:						
Costau Cyllid Pensiwn	18e	0	3	0	0	3
CYFANSWM GWARIANT		5,264	40,156	466	1,044	46,930
Cyfran o'r Fenter ar y cyd	9	(171)	0	0	0	(171)
Enillion/(Colledion) Net ar Fuddsoddiadau	12	0	0	94	129	223
(GWARIANT)/INCWM NET		2,445	(34)	349	(69)	2,691
ENILLION/(COLLEDION) ERAILL A GYDNABYDDIR:						
Enillion/(colledion) ar ailbrisio asedau sefydlog	10	(7,419)	25	43	13	(7,338)
Enillion actiwaraid ar y cynllun pensiwn â buddion dif	18d	0	12,543	0	0	12,543
SYMUDIAD NET MEWN CRONFEYDD		(4,974)	12,534	392	(56)	7,896
CYSONI CRONFEYDD:						
Cyfanswm y Cronfeydd a Ddygwyd Ymlaen	19	136,491	6,390	17,742	6,935	167,558
CYFANSWM Y CRONFEYDD A GARIWYD YMLAEN	19	131,517	18,924	18,134	6,879	175,454

3. Grantiau Derbyniadwy

	Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2024/25	2023/24
	Cyfngedig	Anghyfngedig	Cyfngedig	Anghyfngedig		
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cymorth Grant Refeniw	0	26,720	0	0	26,720	27,114
Cymorth Grant Prynu Sbesimenau	269	0	0	0	269	269
Cymorth Grant Cyfalaf	4,731	0	0	0	4,731	5,353
Grantiau eraill gan y llywodraeth	5,667	1,557	0	0	7,224	8,616
Grantiau eraill	0	0	0	825	825	0
	10,667	28,277	0	825	39,769	41,352

Cawsom gyfanswm o £31,720,000 (£33,236,000 yn 2023/24) mewn Cymorth Grant gan Lywodraeth Cymru, sy'n cynnwys y Cymorth Grant Refeniw, Prynu Sbesimenau a Chyfalaf.

Roedd grantiau eraill y llywodraeth yn cynnwys grantiau gan Lywodraeth Cymru o £6,629,000 (£8,492,000 yn 2023/24), a gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol o £595,000 (£124,000 yn 2023/24).

4. Rhoddion a Chymynroddion

	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2024/25	2023/24
	Cyfngedig	Anghyfngedig	Cyfngedig	Anghyfngedig		
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau a gyfrannwyd	0	0	0	0	0	243
Cymynroddion	0	0	148	371	519	6
Rhoddion eraill	97	0	936	218	1,251	1,848
	97	0	1,084	589	1,770	2,097

Mae'r asedau a gyfrannwyd yn cynnwys asedau treftadaeth: ni ddaeth dim i law yn ystod y flwyddyn (£243,000 yn 2023/24) (gweler nodyn 11 i gael rhagor o fanylion). Cafodd pob prisiad o asedau a gyfrannwyd (neu a ran-gyfrannwyd) yn ystod y flwyddyn a'r flwyddyn flaenorol ei gynnal gan staff curadurol neu staff cymwys eraill, neu drwy gyfeirio at anfonebau neu ohebiaeth derbyn 'in lieu'.

Mae rhoddion eraill yn cynnwys rhoddion gan ymddiriedolaethau a sefydliadau a dderbyniwyd fel cyfraniadau tuag at ein gwaith, projectau penodol a phrynu sbesimenau. Roedd y rhoddion mawr yn cynnwys £825,000 gan chwaraewyr Loteri Cod Post y Bobl (£750,000 yn 2022/23) a £374,000 gan Sefydliad Paul Hamlyn (£364,000 yn 2023/24).

5. Is-gwmni Masnachu

Mae gennym un is-gwmni masnachu sy'n llwyr eiddo i ni, ac sy'n gwmni corfforedig yn y DU. Prif weithgareddau Mentrau AOCC Cyf yw gwerthu nwyddau yn ein holl siopau, arlwy, parcio, trwyddedu delweddau, llogi corfforaethol, gosod eiddo, archebion trwy'r post, a hawliau ffilmio. Mae Mentrau AOCC Cyf yn dychwelyd ei elw i'r amgueddfa ar ffurf cymorth rhodd. Ceir crynodeb o ganlyniadau'r cwmni isod.

	2024/25	2023/24
	£ '000	£ '000
Trosiant	4,009	3,546
Cost gwerthiannau	(2,743)	(2,836)
Elw/(Colled) Gros	1,266	710
Treuliau gweinyddol	(466)	(473)
Incwm gweithredu arall	219	287
Elw/(colled) ar weithgareddau arferol cyn llog	1,019	524
Llog derbyniadwy	0	0
Llog taladwy	(21)	(6)
Elw/(colled) ar weithgareddau arferol cyn treth	998	518
Treth ar elw gweithgareddau arferol		0
Elw/(colled) ar gyfer y flwyddyn ariannol	998	518
Rhodd Cymorth sy'n daladwy i'r Amgueddfa	(1,007)	(521)
Elw/(colled) a gadwyd ar gyfer y flwyddyn ariannol	(9)	(3)
Cyfanswm Asedau	1,949	1,335
Cyfanswm Rhwymedigaethau	(1,888)	(1,265)
Cronfeydd Cyfranddalwyr	61	70

Mae'r Datganiad Cyfunol o Weithgareddau Ariannol yn cynnwys trosiant yr is-gwmni, incwm gweithredu arall a llog derbyniadwy fel incwm o'r is-gwmni masnachu, a chost gwerthiannau, treuliau gweinyddol a llog taladwy fel costau'r is-gwmni masnachu.

6. Incwm arall

	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2024/25	2023/24
	Cyfyngedig	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Anghyfyngedig		
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Profiad, Addysg ac Ymgysylltu	0	2,064	0	0	2,064	1,046
Casgliadau ac Ymchwil	0	547	0	0	547	687
Cymorth	0	27	0	0	27	450
	0	2,638	0	0	2,638	2,183

7. Cyfanswm y Gwariant

(a) Amgueddfa Cymru

	Costau Uniongyrchol	Dibris iant	Costau Cymorth Marchnata, y Wasg a CC	Cyllid	TGCh	Adnoddau Dynol	2023/24 2024/25 Iddatgan	
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwariant ar Godi Arian								
Codi Rhoddion a Chymynroddion	759	0	26	14	57	29	885	2,920
	759	0	26	14	57	29	885	2,920
Gwariant ar Weithgareddau Elusennol								
Profiad, Addysg ac Ymgysylltu	22,606	1,957	501	274	1,085	559	26,982	27,106
Casgliadau ac Ymchwil	10,658	1,548	190	104	411	212	13,123	12,743
Llywodraethu	482	0	47	26	102	53	710	973
	33,746	3,505	738	404	1,598	824	40,815	40,822
Costau Cyllid Pensiwn	(644)	0	0	0	0	0	(644)	3
Cyfanswm Gwariant	33,861	3,505	764	418	1,655	853	41,056	43,745

(b) Wedi'i gyfuno

	Costau Uniongyrchol	Dibris iant	Costau Cymorth Marchnata, y Wasg a CC	Cyllid	TGCh	Adnoddau Dynol	2023/24 2024/25 Iddatgan	
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwariant ar Godi Arian								
Codi Rhoddion a Chymynroddion	759	0	26	14	57	29	885	2,920
Is-gwmni Masnachu	3,220	10	0	0	0	0	3,230	3,316
	3,979	10	26	14	57	29	4,115	6,236
Gwariant ar Weithgareddau Elusennol								
Profiad, Addysg ac Ymgysylltu	22,456	1,957	501	274	1,085	559	26,832	26,975
Casgliadau ac Ymchwil	10,658	1,548	190	104	411	212	13,123	12,743
Llywodraethu	482	0	47	26	102	53	710	973
	33,596	3,505	738	404	1,598	824	40,665	40,691
Costau Cyllid Pensiwn	(644)	0	0	0	0	0	(644)	3
Cyfanswm Gwariant	36,931	3,515	764	418	1,655	853	44,136	46,930

Mae'r swm o £127,868 (£66,718 yn 2023/24) wedi'i gynnwys yn yr adnoddau a wariwyd ar daliadau archwilwyr allanol. Mae hyn yn cynnwys £59,000 (£53,743 yn 2023/24) ar gyfer ffi archwilio Amgueddfa Cymru, £10,000 o ffioedd am waith archwilio ychwanegol i Amgueddfa Cymru yn gysylltiedig â 2023/24, £4,525 (£4,375 yn 2023/24) ar gyfer ffi archwilio'r is-gwmni masnachu, a £600 (£600 yn 2023/24) ar gyfer gwaith arall i'r is-gwmni masnachu.

Gwariwyd 49.0% o gyfanswm gwariant y flwyddyn ar gostau staff (67.5% yn 2023/24).

8. Costau Staff

(a) Costau Staff yn ystod y flwyddyn:

	2024/25	2023/24
	£'000	£'000
Cyflogau a Thaliadau	18,765	21,868
Costau Nawdd Cymdeithasol	1,634	2,136
Cost pensiwn gwasanaeth presennol (nodyn 18e)	2,187	3,454
Cost pensiwn gwasanaeth yn y gorffennol (nodyn 18e)	24	0
Treuliau'r cynllun pensiwn (nodyn 18e)	613	461
Addasiad cost gwasanaeth cyfredol Pensiwn FRS102	(1,065)	(1,239)
Ardoll prentisiaeth	81	83
Costau Diswyddo Cynnar	44	4,917
	22,283	31,680
Costau Cyllid Pensiwn FRS102 (nodyn 18e)	(644)	3
	21,639	31,683

Mae £1,464,000 sy'n ymwneud â'r is-gwmni masnachu wedi'i gynnwys o fewn y costau staff (£1,655,000 yn 2023/24).

Mae'r costau diswyddo yn cynnwys taliadau o dan ein Cynllun Dileu Swyddi a Chytundeb Diswyddo Cynnar a'n Cynllun Ymddiswyddo â Sicrwydd Cydfuddiannol. Mae'r costau nawdd cymdeithasol sy'n ymwneud â diswyddo wedi'u cynnwys yn y ffigurau nawdd cymdeithasol.

Ar ddiwedd 2023/24 fe gafwyd ad-drefnu yn yr Amgueddfa a chymerodd 148 o weithwyr cyflogedig daliadau diswyddo gwirfoddol.

(b) Aelodau o'r Bwrdd Ymddiriedolwyr

Ni chafodd yr ymddiriedolwyr unrhyw enillion yn ystod 2024/25 na 2023/24, ac eithrio'r Cadeirydd. Ceir manylion eu cydnabyddiaeth ariannol nhw ar dudalen 31 o'r adroddiad hwn. Cyfanswm y treuliau teithio, cynhaliaeth a llety a ad-dalwyd gennym ar ran ein Bwrdd ac aelodau'r pwyllgorau oedd £3,103 (£1,552 yn 2023/24). Nid yw hyn yn cynnwys unrhyw dreuliau a ildwyd gan ymddiriedolwyr gan nad yw hyn yn berthnasol. Ad-dalwyd treuliau i bump o ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn (5 yn 2023/24).

9. Cyfran o'r Fenter ar y Cyd

Rydyn ni a Dinas a Sir Abertawe yn aelodau cyfartal yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe (AGGA) (Rhif Elusen 1090512), cwmni cyfyngedig trwy warant. Prif amcan AGGA yw sefydlu amgueddfa yn Abertawe i gadw ac arddangos (ymhlith pethau eraill) gasgliad diwydiannol a morwrol Amgueddfa Cymru a Dinas a Sir Abertawe er budd y cyhoedd. Pe câi AGGA ei ddirwyn i ben

neu ei ddiddymu, mae ei erthyglau a'i femorandwm cymdeithasu yn nodi y caiff unrhyw eiddo sy'n eiddo i'r elusen neu sy'n cael ei freinio ynddi ei drosglwyddo i elusen neu elusennau eraill ag amcanion tebyg.

Mae ein cyfran ni o'r symudiad net mewn cronfeydd ac asedau net yn y fenter ar y cyd yn cynnwys:

	Cyfanswm Symudiad Net mewn Cronfeydd		Cyfran Symudiad Net mewn Cronfeydd	
	2025 £'000	2024 £'000	2025 £'000	2024 £'000
Rhoddion a Chymynroddion	5	5	3	3
Incwm Arall	0	0	0	0
Cyfanswm yr Adnoddau i mewn	5	5	3	3
Gwariant ar weithgareddau elusennol	345	345	173	172
Costau Llywodraethu	5	5	3	2
Cyfanswm yr adnoddau a ddefnyddiwyd	350	350	176	174
Ailbrisio Asedau Sefydlog	(634)	0	(317)	0
Symudiad Net mewn Cronfeydd	(979)	(345)	(490)	(171)

	Cyfanswm yr Asedau a'r Rhwymedigaethau		Cyfran o'r Asedau a'r Rhwymedigaethau	
	2025 £'000	2024 £'000	2025 £'000	2024 £'000
Asedau Sefydlog	16,233	17,212	8,117	8,606
Asedau Cyfredol	3	6	1	3
Rhwymedigaethau sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn	(3)	(5)	(1)	(1)
Rhwymedigaethau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	(42)	(43)	0	0
Asedau Net	16,191	17,170	8,117	8,608
Cronfeydd				
Cronfa Gyffredinol (anghyfyngedig)	16,165	16,717	8,104	8,381
Cronfa ailbrisio	24	451	12	226
Cronfa Gyfyngedig	2	2	1	1
	16,191	17,170	8,117	8,608

10. Asedau Sefydlog Diriaethol ac Anniriaethol

A. Asedau Diriaethol

(a) Amgueddfa Cymru

	Tir Rhydd- ddaliad	Adeiladau Rhydd-ddaliad	Eiddo ar Les	Peiriannau a Cherbydau	Gosodiadau, Ffitiadau ac Offer	Asedau sy'n Cael eu Hadeiladu	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost neu Brisiad							
Ar 1 Ebrill 2024	2,297	40,674	57,453	8,769	10,840	3,034	123,067
Ychwanegiadau yn ystod y Flwyddyn	0	0	0	1,700	408	1,047	3,155
Gwarediadau	0	0	0	(581)	(439)	(519)	(1,539)
Addasu	0	0	(77)	0	0	0	(77)
Trosglwyddiadau	0	0	0	1,161	927	(2,088)	0
Amhariad	0	0	0	0	0	0	0
Ailbrisiad	614	1	1,413	0	0	0	2,028
Ar 31 Mawrth 2025	2,911	40,675	58,789	11,049	11,736	1,474	126,634
Dibrisiant							
Ar 1 Ebrill 2024	0	1,797	37	3,578	6,791	0	12,203
Tâl am y Flwyddyn	0	558	441	1,144	1,278	0	3,421
Gwarediadau	0	0	0	(287)	(387)	0	(674)
Trosglwyddiadau	0	0	0	(52)	52	0	0
Ailbrisiad	0	(92)	11	0	0	0	(81)
Ar 31 Mawrth 2025	0	2,263	489	4,383	7,734	0	14,869
Gwerth Net ar y Llyfrau							
Ar 1 Ebrill 2024	2,297	38,877	57,416	5,191	4,049	3,034	110,864
Ar 31 Mawrth 2025	2,911	38,412	58,300	6,666	4,002	1,474	111,765

(b) Cyfunol

	Tir Rhydd- ddaliad	Adeiladau Rhydd-ddaliad	Eiddo ar Les	Peiriannau a Cherbydau	Gosodiadau, Ffitiadau ac Offer	Asedau sy'n Cael eu Hadeiladu	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost neu Brisiad							
Ar 1 Ebrill 2024	2,297	40,674	57,453	8,769	11,015	3,034	123,242
Ychwanegiadau yn ystod y Flwyddyn	0	0	0	1,700	408	1,047	3,155
Gwarediadau	0	0	0	(581)	(439)	(519)	(1,539)
Addasu	0	0	(77)	0	0	0	(77)
Trosglwyddiadau	0	0	0	1,161	927	(2,088)	0
Amhariad	0	0	0	0	0	0	0
Ailbrisiad	614	1	1,413	0	0	0	2,028
Ar 31 Mawrth 2025	2,911	40,675	58,789	11,049	11,911	1,474	126,809
Dibrisiant							
Ar 1 Ebrill 2024	0	1,797	37	3,578	6,940	0	12,352
Tâl am y Flwyddyn	0	558	441	1,143	1,289	0	3,431
Gwarediadau	0	0	0	(287)	(387)	0	(674)
Trosglwyddiadau	0	0	0	(52)	52	0	0
Ailbrisiad	0	(92)	11	0	0	0	(81)
Ar 31 Mawrth 2025	0	2,263	489	4,382	7,894	0	15,028
Gwerth Net ar y Llyfrau							
Ar 1 Ebrill 2024	2,297	38,877	57,416	5,191	4,075	3,034	110,890
Ar 31 Mawrth 2025	2,911	38,412	58,300	6,667	4,017	1,474	111,781

Cafodd ein heiddo rhydd-ddaliadol a'n heiddo prydlesol ei brisio'n broffesiynol ar 31 Mawrth 2021 gan y Priswyr Allanol, Elizabeth Hill BSc MRICS ac Alan Jones BSc MRICS o Syrfewyr Siartredig Cooke and Arkwright. Roedd y prisiadau yn unol

â gofynion Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS), sef Valuation – Global Standards (yn effeithiol o 2020 ymlaen), y Safonau Prisio Rhyngwladol a Valuation, Global Standards – UK National Supplement yr RICS. Cafodd pob eiddo ei brisio ar sail Gwerth Cyfredol Defnydd sy'n Bodoli, gan ddefnyddio Cost Amnewid wedi'i Ddibrisio, gan dybio y byddai'r eiddo'n parhau i gael ei ddefnyddio i ddarparu'r gwasanaeth. Yn y cyfamser, mae'r asedau hyn yn cael eu hailbrisio gan ddefnyddio mynegeion. Y mynegai sy'n cael ei ddefnyddio ar gyfer tir ac adeiladau yw All-in Tender Price Index BCIS, wedi'i amcangyfrifo gan Syrfewyr Siartredig Cooke and Arkwright. 396 oedd yr amcangyfrif o werth y mynegai ym mis Mawrth 2025 (387 ym mis Mawrth 2024).

Er bod tir ac adeiladau'n cael eu prisio'n broffesiynol bob pum mlynedd ac na ddisgwylir y prisiad nesaf tan 31 Mawrth 2026, teimlid y byddai'n ddoeth prisio'r tir a'r adeiladau yn y Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol yn Nantgarw ar ôl i waith cynnal a chadw arwyddocaol ar draws y safle gael ei nodi. Yn yr un modd, ail-brisiwyd Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd ar 31 Mawrth 2024 ar ôl nodi bod angen gwaith cynnal a chadw arwyddocaol. Cafodd y tir a'r adeiladau yn y Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol eu prisio'n broffesiynol gan Syrfewyr Siartredig Cooke and Arkwright ar 31 Mawrth 2025 yn £4,415,000 (Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2024: £4,547,000).

B. Asedau Anniriaethol

(a) Amgueddfa Cymru		
	Meddalwe dd	Asedau sy'n cael eu Hadeiladu
	£'000	£'000
Cost neu Brisiad		
Ar 1 Ebrill 2024	82	0
Ychwanegiadau yn ystod y Flwyddyn	350	0
Gwarediadau	0	0
Trosglwyddiadau	0	0
Ar 31 Mawrth 2025	432	0
Amorteiddio		
Ar 1 Ebrill 2024	16	0
Tâl am y Flwyddyn	86	0
Gwarediadau	0	0
Trosglwyddiadau	0	0
Ar 31 Mawrth 2025	102	0
Gwerth Net ar y Llyfrau		
Ar 1 Ebrill 2024	66	0
Ar 31 Mawrth 2025	330	0

(b) Cyfunol

	Meddalwe dd	Asedau sy'n cael eu Hadeiladu
	£'000	£'000
Cost neu Brisiad		
Ar 1 Ebrill 2024	82	0
Ychwanegiadau yn ystod y Flwyddyn	350	0
Gwarediadau	0	0
Trosglwyddiadau	0	0
Ar 31 Mawrth 2025	432	0
Amorteiddio		
Ar 1 Ebrill 2024	16	0
Tâl am y Flwyddyn	86	0
Gwarediadau	0	0
Trosglwyddiadau	0	0
Ar 31 Mawrth 2025	102	0
Gwerth Net ar y Llyfrau		
Ar 1 Ebrill 2024	66	0
Ar 31 Mawrth 2025	330	0

11. Asedau Treftadaeth**(a) Polisiâu Rheoli Casgliadau**

Casgliadau o sbesimenau yw'r rheswm dros fodolaeth amgueddfeydd, ac maent yn darparu'r gronfa ddata sylfaenol ar gyfer pob rhan o'u gwaith a'u hamcanion. Ni yw'r ystorfa genedlaethol o ddeunyddiau sy'n ymwneud â threftadaeth naturiol Cymru a'i threftadaeth wedi'i chreu a deunyddiau rhyngwladol sy'n helpu i ddiffinio lle Cymru yn y byd. Mae gennym oddeutu 5.3 miliwn o sbesimenau neu grwpiau yn ein casgliadau sydd o bwysigrwydd rhyngwladol. Rydym yn wahanol i amgueddfeydd ac orielau cenedlaethol eraill y DU o ran amrywiaeth ein disgyblaethau, ac o ran nifer ac amrywiaeth y safleoedd yr ydym yn eu gweithredu.

Rydym yn cadw ac yn adolygu ein polisiâu ar gaffael, gwaredu, gofal a chadwraeth, dogfennu a mynediad i'r safonau rhyngwladol uchaf. Gellir cael y polisiâu hyn drwy wneud cais i'n pencadlys yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NP.

(b) Costau Rheoli Casgliadau

Cydnabyddir y costau hyn yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol.

	2024/25	2023/24
	£'000	£'000
Costau rheoli casgliadau		
Cadwraeth	850	878
Gwasanaethau Casgliadau	271	501
	1,121	1,379

(c) Crynodeb o asedau treftadaeth wedi'u cyfalafu ar y Fantolen

	Adeiladau		Arall	Cyfanswm
	Celf	Hanesyddol		
	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau a Gyfrannwyd	12,992	160	822	13,974
Asedau a Brynwyd	10,632	5,696	1,703	18,031
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2025	23,624	5,856	2,525	32,005
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2024	23,509	5,856	2,089	31,454

(i) Asedau Treftadaeth a gyfrannwyd yn ystod y flwyddyn:

Ni chyfrannwyd asedau yn ystod y flwyddyn (£243k yn 2023/24)

(ii) Asedau Treftadaeth a brynwyd yn ystod y flwyddyn:

	Adeiladau		Arall	Cyfanswm
	Celf	Hanesyddol		
	£'000	£'000	£'000	£'000
Casgliad Ann Francis	0	0	413	413
<i>Ben James, Caerau, Wales 1951</i>				
– Robert Frank	17	0	0	17
<i>Casgliad Thomas Sims 1840 –</i>				
<i>tua 1900</i>	68	0	0	68
<i>Dappled Garden 2017 – Yusuke</i>				
<i>Yamamoto</i>	18	0	0	18
<i>Menus Common Culture</i>	12	0	0	12
<i>Celc Llestr Oes Haearn o</i>				
<i>Lantrisant Fawr</i>	0	0	23	23
Cyfanswm yr Ychwanegiadau yn y Flwyddyn	115	0	436	551

(iii) Asedau treftadaeth a waredwyd ac amhariadau yn ystod y flwyddyn:

Ni chafwyd gwarediadau nac amhariadau ar asedau treftadaeth yn ystod y flwyddyn.

(iv) Gwariant ar gaffael sbesimenau, wedi'i gyfalafu, dros y pum mlynedd diwethaf:

	2024/25	2023/24	2022/23	2021/22	2020/21
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau a Gyfrannwyd					
Celf	0	0	0	15	50
Adeiladau Hanesyddol	0	0	0	0	0
Arall	0	243	250	0	0
Cyfanswm yr Asedau a Gyfrannwyd	0	243	250	15	50
Asedau a Brynwyd					
Celf	115	260	71	225	300
Adeiladau Hanesyddol	0	0	0	0	0
Arall	436	0	0	0	85
Cyfanswm yr Asedau a Brynwyd	551	260	71	225	385
Cyfanswm y Sbesimenau a Brynwyd wedi'i Gyfalafu	551	503	321	240	435

(d) Crynodeb o'r gwariant ar gaffael sbesimenau ar y Datganiad o Weithgareddau Ariannol

Y gwariant ar gaffael sbesimenau, heb ei gyfalafu, dros y pum mlynedd diwethaf:

	2024/25	2023/24	2022/23	2021/22	2020/21
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Celf	82	110	45	14	24
Gwyddorau Naturiol	39	27	29	38	18
Diwydiant	0	0	0	0	0
Cadwraeth	3	6	7	25	0
Llyfrgell	28	15	22	21	31
Hanes	18	13	95	54	25
Trosglwyddiad o Gelf i Asedau Treftadaeth	0	0	0	0	-60
	170	171	198	223	149

Mae'r gwariant yn cynnwys caffaeliadau sy'n werth llai na £10,000 (caffaeliadau a oedd yn werth llai na £5,000 cyn 2014/15), gwaith maes, ailwampio casgliadau a gwaith adnewyddu. Cydnabyddir y costau hyn yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol.

(e) Rhagor o wybodaeth am gasgliad asedau treftadaeth Amgueddfa Cymru

Mae oddeutu 5.3 miliwn o eitemau yng nghasgliadau Amgueddfa Cymru

Archaeoleg a Niwmismateg	1,316,690
Celf	46,809
Gwyddorau Naturiol	3,023,622
Diwydiant	280,823
Amgueddfa Wlân Cymru	12,000
Llyfrgell	265,159
Hanes Cymdeithasol a Diwylliannol	403,082
Cyfanswm	5,348,185

(i) Archaeoleg a Niwmismateg: mae gan yr adran gasgliad o 829,190 o eitemau yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, yn ogystal â 487,500 yn Amgueddfa Lleng Rufeinig Cymru yng Nghaerllion. Mae archaeoleg a niwmismateg (astudiaeth o geiniogau a medalau) yn adrodd hanes ac archaeoleg Cymru ers y defnydd cyntaf o ogofâu 250,000 o flynyddoedd yn ôl tan ddechrau'r chwyldro diwydiannol.

(ii) Celf: Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yw cartref ein casgliad cenedlaethol o gelfyddyd gain a chymhwysol. Mae'r adnodd unigryw hwn yn cofnodi hanes celf yng Nghymru ers yr unfed ganrif ar bymtheg, ac mae'n gasgliad rhyngwladol o bwys o gelfyddyd Brydeinig ac Ewropeaidd, yn ogystal â gwaith o ddiwylliannau eraill.

(iii) Gwyddorau Naturiol: casgliad o 3,023,622 o eitemau a gedwir yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, i'w harddangos yn yr orielau hanes naturiol, neu y gellir eu gweld drwy apwyntiad. Mae'r sbesimenau botaneg a sŵoleg yn rychwantu maes astudio bioamrywiaeth y ddaear a sut mae organebau'n rhyngweithio. Mae'r astudiaeth hon yn hanfodol i'n lles yn y dyfodol. Mae'r sbesimenau daeareg yn cynnwys creigiau, mwynau a ffosilau sy'n ein helpu i ddeall hanes daearegol y Ddaear o'i gwreiddiau tua 4,600 miliwn o flynyddoedd yn ôl, a'r prosesau sy'n gysylltiedig â ffurfio a siapio cramen y Ddaear. Maent yn darparu tystiolaeth ar gyfer sut y mae'r Gymru a wyddom heddiw wedi esblygu dros gyfnod o 700 miliwn o flynyddoedd.

(iv) Diwydiant: cedwir 280,823 o wrthrychau mewn casgliadau yn Amgueddfa Lechi Cymru yn Llanberis, Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru ym Mlaenafon, Amgueddfa Genedlaethol y Glannau yn Abertawe ac yn ein Canolfan Gasgliadau

yn Nantgarw, lle gellir eu gweld trwy drefniant. Mae'r casgliadau yn cynnwys eitemau o'r diwydiannau glo, gweithgynhyrchu, morwrol a thrafnidiaeth. Mae cyfrifiad 1841 yn dangos mai Cymru oedd y wlad gyntaf yn y byd â chyfran uwch o'r gweithlu yn gweithio ym myd diwydiant nag amaethyddiaeth – Cymru oedd 'gwlad ddiwydiannol gynta'r byd' felly.

(v) Amgueddfa Wlân Cymru: mae gan yr amgueddfa hon 12,000 o eitemau yn ei chasgliad, sy'n arddangos un o ddiwydiannau pwysicaf a mwyaf helaeth Cymru. Trwy ei chasgliad o wrthrychau, adeiladau rhestredig wedi'u hadfer a pheiriannau hanesyddol sy'n gweithio, mae'r Amgueddfa'n dangos y broses o droi cnu yn ddeunydd.

(vi) Llyfrgell: mae'r brif lyfrgell, sydd yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, a'r llyfrgell sydd yn Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru, yn cynnwys 265,159 o lyfrau a chyfnodolion. Mae'n cynnwys casgliad o lyfrau prin ac argraffiadau arbennig, yn enwedig ym maes astudiaethau natur. Mae'r Llyfrgell yn ffynhonnell o wybodaeth i'r staff hefyd, a gall y cyhoedd weld eitemau trwy drefniant.

(vii) Hanes Cymdeithasol a Diwylliannol: mae 403,082 o eitemau yn y casgliad hwn, sydd yn Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru. Mae'n cwmpasu bywyd y cartref, diwylliant, amaeth a masnach yng Nghymru o'r Oesoedd Canol hyd heddiw. Rydym yn dangos a dehongli'r meysydd hyn trwy gyfrwng deugain a mwy o adeiladau sydd wedi'u hailgodi ar hyd a lled y safle can erw. Mae archifau ffotograffig, ffilm a sain helaeth yn rhan o'r casgliad hefyd.

12. Buddsoddiadau Asedau Sefydlog

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2025	2024	2025	2024
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ar 1 Ebrill	3,607	3,299	3,607	3,299
Ychwanegiadau at y buddsoddiadau ar gost	372	91	372	91
Gwarediadau ar werth y farchnad	0	0	0	0
Enillion Net ar Ailbrisio	8	223	8	223
Addasiad ar gyfer Adneuon Arian	0	(6)	0	(6)
Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth	3,987	3,607	3,987	3,607

O'r cyfanswm buddsoddiadau o £3,987,000, cedwid £1,876,000 (£1,608,000 ar 31 Mawrth 2024) mewn Cronfeydd Preifat Cyfyngedig a £2,111,000 (£1,999,000 ar 31 Mawrth 2024) mewn Cronfeydd Preifat Anghyfyngedig.

Yn ystod y flwyddyn rhoddwyd polisi £274k i'r amgueddfa gyda Canada Life gan David Jenkins tuag at ymchwil.

Cost hanesyddol buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2025 oedd £3,597,000 (£3,250,000 ar 31 Mawrth 2024). Mae'r portffolio'n cynnwys Buddsoddiadau Cyfunol (Ymddiriedolaethau Unedol) a awdurdodwyd gan y Bwrdd Gwarantau a Buddsoddiadau (cafodd y rhain eu priso'n broffesiynol gan Barclays, ein rheolwyr buddsoddiadau) a chyfranddaliadau (cymynroddion) wedi'u rhestru ar

Gyfnewidfa Stoc Llundain a pholisi adnau arian parod gyda Canada Life a roddwyd inni yn ystod y flwyddyn.

Cadwyd y buddsoddiadau yn y dosbarthiadau canlynol o asedau:

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2025	2024	2025	2024
	£'000	£'000	£'000	£'000
Buddsoddiadau wedi'u rhestru yn y DU	1,792	1,719	1,792	1,719
Buddsoddiadau heb eu rhestru yn y DU	1,920	1,888	1,920	1,888
Adneuron Arian y tu allan i'r DU	275	0	275	0
	3,987	3,607	3,987	3,607

13. Stoc

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2025	2024	2025	2024
	£'000	£'000	£'000	£'000
Nwyddau Siop i'w Gwerthu	0	0	400	320
Stoc cyhoeddiadau a gedwir ar wahân	53	50	53	50
Llai: Darpariaeth ar gyfer dileu stoc	(45)	(32)	(61)	(40)
	8	18	392	330

14. Dyledwyr

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2025	2024	2025	2024
	£'000	£'000	£'000	£'000
Dyledwyr Masnach	29	110	86	269
Swm sy'n ddyledus o'r is-gwmni masnachu	1,344	766	0	0
Benthyciad sy'n ddyledus o'r is-gwmni masnachu	301	301	0	0
Dyledwyr eraill	4,824	7,724	4,823	7,793
Taliadau ymlaen llaw	549	549	588	578
	7,047	9,450	5,497	8,640
Balansau gyda:				
Cyrff y llywodraeth ganolog	3,764	7,609	3,764	7,610
Awdurdodau lleol	0	17	4	20
Is-gyfanswm balansau rhynglywodraethol	3,764	7,626	3,768	7,630
Cyrff y tu allan i'r llywodraeth	3,283	1,824	1,729	1,010
Cyfanswm	7,047	9,450	5,497	8,640

15. Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2025	2024	2025	2024
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau	157	157	157	157
Credydwyr Masnach	2,310	1,273	2,343	1,283
Croniadau ac Incwm Gohiriedig	2,174	6,808	2,376	6,995
	4,641	8,238	4,876	8,435
Balansau gyda:				
Cyrff y llywodraeth ganolog	446	198	455	198
Awdurdodau lleol	51	2	51	2
Is-gyfanswm balansau rhynglywodraethol	497	200	506	200
Cyrff y tu allan i'r llywodraeth	4,144	8,038	4,370	8,235
Cyfanswm	4,641	8,238	4,876	8,435

Mae Croniadau ac Incwm Gohiriedig yn cynnwys £379,000 o incwm grant nas gwariwyd a ohiriwyd tan y flwyddyn ganlynol (£490,000 ar 31 Mawrth 2024). Roedd cronïadau ac incwm gohiriedig ar gyfer 2023/24 yn cynnwys £4.3m ar gyfer diswyddo a chostau cysylltiedig yn dilyn ad-drefnu'r amgueddfa ar ddiwedd y flwyddyn ariannol honno.

Mae benthyciadau o £157,000 (£157,000 ar 31 Mawrth 2024) yn ddyledus mewn llai na blwyddyn i Lywodraeth Cymru (wedi'i aseinio oddi wrth Salix Finance Ltd, cwmni annibynnol, a ariennir yn gyhoeddus, sy'n rhoi benthyciadau i'r sector cyhoeddus ar gyfer projectau effeithlonrwydd ynni, ar 15 Ionawr 2021).

16. Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2025	2024	2025	2024
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau	82	239	82	239
Croniadau ac Incwm Gohiriedig	0	0	0	0
	82	239	82	239

Mae benthyciadau o £82,000 (£239,000 ar 31 Mawrth 2023) yn ddyledus i Lywodraeth Cymru (wedi'i aseinio oddi wrth Salix Finance Ltd ar 15 Ionawr 2021) sydd angen eu had-dalu o fewn rhwng dwy a phum mlynedd.

17. Darpariaethau

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2025	2024	2025	2024
	£'000	£'000	£'000	£'000
Darpariaethau	77	752	77	752

Mae darpariaeth wedi'i gwneud yn 2024/25 ar gyfer cadw asedau sefydlog. Gwnaed darpariaeth yn 2023/24 ar gyfer diswyddo staff a chostau cysylltiedig. Lle nad oedd cytundebau terfynol wedi'u cadarnhau erbyn 31 Mawrth 2024, mae'r ddarpariaeth hon wedi'i rhyddhau'n llawn yn ystod y flwyddyn.

18. Pensiynau

Mae gennym gynllun pensiwn â buddion wedi'u diffinio yn y DU, sydd wedi'i warantu gan Warant y Goron a gyhoeddwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Cyflawnwyd prisiad actiwaraid llawn ar 1 Ebrill 2024.

Roedd y prisiad FRS102 ar 31 Mawrth 2024 yn dangos gostyngiad, o enillion o £11,380,000 ar 31 Mawrth 2024, i enillion o £8,486,000 ar 31 Mawrth 2025.

£3,122,000 oedd ein cyfraniad ni at y cynllun yn ystod y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2025 (£5,187,000 yn 2023/24). Roedd hyn yn cynnwys cyfraniadau ar gyfradd o 12.8% o'r Tâl Pensiynadwy hyd at 31 Rhagfyr 2024 a 9% o'r dyddiad hwnnw ymlaen, a chyflog a ildwyd gan aelodau dan drefniadau aberthu cyflog, a dalwyd gennym i'r Cynllun. Y cyfraniadau a ddisgwyllir oddi wrth y cyflogwr ar gyfer 2025/26 yw £1.7m.

(a) Symiau yn y fantolen:

	2025	2024
	£'000	£'000
Gwerth teg asedau	136,097	144,042
Rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio	(127,611)	(132,662)
Enillion/(Diffyg)	8,486	11,380

(b) Dadansoddiad o newidiadau yng ngwerth teg asedau:

	2025	2024
	£'000	£'000
Gwerth teg agoriadol asedau	144,042	141,421
Incwm llog	7,277	5,851
Cyfraniadau'r cyflogwr	3,122	5,187
Cyfraniadau'r aelodau	540	520
Treuliau'r cynllun	(613)	(461)
Enillion/(colledion) profiad actiwaraid	(12,511)	(2,376)
Buddion a dalwyd	(5,760)	(6,100)
Gwerth teg terfynol asedau	136,097	144,042

(c) Dadansoddiad o newidiadau yng ngwerth presennol rhwymedigaethau buddion diffiniedig:

	2025	2024
	£'000	£'000
Rhwymedigaeth agoriadol buddion wedi'u diffinio	132,662	143,853
Cost y gwasanaeth cyfredol	2,187	3,454
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol	24	0
Cyfraniadau'r aelodau	540	520
Cost llog	6,633	5,854
Colledion profiad actiwaraid	(8,675)	(14,919)
Buddion a dalwyd	(5,760)	(6,100)
Rhwymedigaeth derfynol buddion wedi'u diffinio	127,611	132,662

(d) Enillion/(Colledion) actiwaraid a godwyd ar y Datganiad o Weithgareddau

	2025	2024
	£'000	£'000
Enillion/(colledion) profiad actiwaraid - gwerth teg asedau (nodyn 18b)	(12,511)	(2,376)
Enillion/(colledion) actiwaraid - gwerth presennol rhwymedigaethau (nodyn 18c)	8,675	14,919
Enillion/(colledion) actiwaraid	(3,836)	12,543

(e) Symiau a godwyd ar adnoddau a wariwyd:

	2025		2024	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost y gwasanaeth cyfredol	2,187		3,454	
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol	24		0	
Treuliau'r cynllun	613		461	
		2,824		3,915
Incwm llog	(7,277)		(5,851)	
Cost llog	6,633		5,854	
		(644)		3
Cyfanswm tâl yr adnoddau a ddefnyddiwyd		2,180		3,918

Mae'r symiau uchod a godwyd ar adnoddau a wariwyd wedi'u cynnwys mewn costau staff, a ddangosir yn nodyn 8a i'r cyfrifon hyn.

(f) Prif gategorïau asedau'r cynllun fel canran o gyfanswm asedau'r cynllun:

	2025	2024
Ecwitiau	39.4%	36.5%
LDI	27.8%	33.7%
Aml-asedau	31.7%	29.1%
Eraill	1.1%	0.7%

(g) Y prif dybiaethau actiwaraid:

	2025	2024
Cyfradd disgownt	5.70%	5.10%
Chwyddiant - RPI tymor byr	3.15%	3.55%
Chwyddiant - RPI tymor hir	3.15%	2.65%
Chwyddiant - CPI	2.80%	2.55%
Cynnydd taliadau pensiwn - cyn 2000	3.15%	3.30%
Cynnydd taliadau pensiwn - ar ôl 2000, cyn 2016	2.80%	2.55%
Cynnydd taliadau pensiwn - ar ôl 2016	1.90%	2.15%
Cynnydd pensiwn gohiriedig	2.55%	2.55%
Rhagdybiad disgwyliad oes cyfredol 65 oed		
Gwryw	85.6	86.2
Benyw	88.3	88.7
Rhagdybiad disgwyliad oes cyfredol 45 oed		
Gwryw	86.6	87.1
Benyw	89.4	89.8

(h) Dadansoddi sensitifrwydd – y newid mewn rhwymedigaethau buddion diffiniedig ar 31 Mawrth 2025:

Cynnydd/gostyngiad mewn cyfradd disgownt o 0.5%	-6%/+7%
Cynnydd/gostyngiad yn y gyfradd chwyddiant dybiedig o 0.5%	+6%/-6%

19. Datganiad Cronfeydd

£177,627,000 oedd swm y cronfeydd a gofnodwyd yn ein cyfrifon anghyfunol ein hunain ar 31 Mawrth 2025, gyda £61,000 i'w briodoli i Mentrau AOCC Cyf.

(a) Symudiadau yn y Cronfeydd	Symudiadau Trosgrwyddiad					
	1 Ebrill	Adnoddau	Adnoddau	Eraill	rhwng	Mawrth
	2024	i mewn	a ddefnyddiwyd	yn ystod y Flwyddyn	Cronfeydd	2025
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cronfeydd Cyhoeddus						
Cyfyngedig - Incwm Cyfalaf	100,587	10,398	(10,766)	(490)	0	99,729
Cyfyngedig - Incwm Sbesimenau	15,741	366	(196)	0	0	15,911
Cyfyngedig - Ailbrizio	15,189	0	0	2,062	0	17,251
Cyfanswm Cyfyngedig	131,517	10,764	(10,962)	1,572	0	132,891
Anghyfyngedig - Incwm	7,449	35,143	(34,011)	0	0	8,581
Anghyfyngedig - Ailbrizio	95	0	0	15	0	110
Cronfa Bensiwn	11,380	0	942	(3,836)	0	8,486
Cyfanswm Anghyfyngedig	18,924	35,143	(33,069)	(3,821)	0	17,177
Cyfanswm y Cronfeydd Cyhoeddus	150,441	45,907	(44,031)	(2,249)	0	150,068
Cronfeydd Preifat						
Cyfyngedig - Incwm	17,852	1,134	(101)	5	0	18,890
Cyfyngedig - Ailbrizio	282	0	0	26	0	308
Anghyfyngedig - Incwm	6,793	1,477	(5)	3	0	8,268
Anghyfyngedig - Ailbrizio	86	0	0	7	0	93
Cyfanswm y Cronfeydd Preifat	25,013	2,611	(106)	41	0	27,559
Cyfanswm	175,454	48,518	(44,137)	(2,208)	0	177,627

£17,762,000 oedd cyfanswm y cronfeydd ailbrizio ar 31 Mawrth 2025. Mae'r rhain yn cynrychioli enillion/colledion cronedig drwy ailbrizio asedau sefydlog yn deillio o 1 Ebrill 2011 ymlaen

(b) Dadansoddiad o Asedau Net rhwng Cronfeydd	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		31 Mawrth
	Cyfyngedig	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Anghyfyngedig	2025
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau Sefydlog	136,578	2,566	14,667	2,409	156,220
Asedau Cyfredol	(1,670)	9,143	4,531	5,952	17,956
Rhwymedigaethau Cyfredol	(1,858)	(3,018)	0	0	(4,876)
Rhwymedigaethau Hirdymor	(82)	0	0	0	(82)
Darpariaethau	(77)	0	0	0	(77)
Asedau Net (cyn asedau/rhwymedigaethau pensiwn)	132,891	8,691	19,198	8,361	169,141
Asedau/(Rhwymedigaethau) Pensiwn	0	8,486	0	0	8,486
Asedau Net (ar ôl rhwymedigaethau pensiwn)	132,891	17,177	19,198	8,361	177,627

20. Cysoni'r Incwm/Gwariant Net i'r Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2024/25	2023/24	2024/25	2023/24
	£'000	£'000	£'000	£'000
(Gwariant) Net	3,906	2,694	3,899	2,691
Cyfran o'r Fenter ar y cyd	490	171	490	171
(Enillion) heb eu gwireddu ar fuddsoddiadau gwerth marchnad	(8)	(223)	(8)	(223)
Asedau a gyfrannwyd	0	(243)	0	(243)
Buddsoddiadau a gyfrannwyd	(273)	0	(273)	0
Dibrisiant	3,421	3,339	3,431	3,357
Amorteiddio	86	16	86	16
Colled ar warediad	864	106	864	106
(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Stociau	10	1	(62)	(26)
(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Dyledwyr	2,403	(5,610)	3,143	(5,218)
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Credydwyr	(3,329)	6,561	(3,291)	6,581
Cynnydd mewn Darpariaethau	(675)	(188)	(675)	(188)
Costau pensiwn FRS102 y flwyddyn gyfredol	(942)	(1,269)	(942)	(1,269)
Mewnlif Arian Net o'r Gweithgareddau Gweithredu	5,953	5,355	6,662	5,755

21. Dadansoddiad o Arian Parod a Symiau Cyfwerth ag Arian Parod

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2024/25	2023/24	2024/25	2023/24
	£'000	£'000	£'000	£'000
Arian mewn llaw	10,622	9,169	12,067	9,905
Adneuon rhybudd byrdymor	0	0	0	0
Cyfanswm yr arian parod a'r symiau cyfwerth ag arian parod	10,622	9,169	12,067	9,905

22. Ymrwymadau Cyfalaf

	2025	2024
	£'000	£'000
	1,480	1,875
Ar ddyddiad y fantolen roedd ymrwymadau cyfalaf o		

Roedd y rhan fwyaf o'r ymrwymadau cyfalaf ar 31 Mawrth 2025 yn ymwneud â phroject ailddatblygu Llanberis.

23. Rhwymedigaethau a Gwarantau Amodol

Ar 31 Mawrth 2025, doedd dim hawliadau yn ein herbyn yn ymwneud ag anaf personol a ddigwyddodd yn honedig yn ein hamgueddfeydd nad oes darpariaeth ar eu cyfer yn y cyfrifon neu nad ydynt wedi'u cynnwys o dan ein hyswiriant.

Pe bai Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru'n cau, mae gwarant i ddiogelu siafft y pwll a'r cyffiniau. Mae datgomisiynu yn debygol o gostio tua £5 miliwn ac mae'r swm wedi ei danysgrifennu gan Lywodraeth Cymru.

Ym mis Mehefin 2023, cadarnhaodd yr Uchel Lys yn achos Virgin Media fod newidiadau mewn buddion aelodau mewn cynlluniau pensiwn â buddion diffiniedig rhwng 1997 a 2016 angen tystysgrif actiwari yn unol ag adran 37 o Ddeddf Pensiynau 1993 a dyfarnodd fod newidiadau a wnaed heb yr ardystiad hwn i'w hystyried yn ddi-rym. Mae'r gofyniad hwn yn gymwys i hawliau gwasanaeth yn y gorffennol a hawliau gwasanaeth yn y dyfodol, ac i newidiadau ar draul aelodau'r cynllun neu er budd aelodau'r cynllun. Apeliwyd yn erbyn y dyfarniad ym mis Mehefin 2024, ond gwrthodwyd yr apêl. Ym mis Mehefin 2025, cyhoeddodd yr Adran Gwaith a Phensiynau y byddai'n cyflwyno deddfwriaeth i roi'r gallu i gynlluniau pensiwn yr effeithir arnynt sicrhau cadarnhad actiwaraid ysgrifenedig yn ôl-weithredol bod newidiadau hanesyddol mewn buddion yn bodloni'r safonau angenrheidiol. Gan hynny, nid ydym yn disgwyl i unrhyw newidiadau yn yr atebolrwydd godi.

24. Trafodiadau Partïon Cysylltiedig

Rydym yn Gorff a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Felly, ystyrir bod Llywodraeth Cymru yn barti cysylltiedig. Yn ystod y flwyddyn, cawsom gyllid gan Lywodraeth Cymru ar ffurf Cymorth Grant, a grant arall y cyfeirir ato yn nodyn 3 i'r cyfrifon. Cafodd ein his-gwmni masnachu Mentrau AOCC Cyf incwm o £12,394 drwy logi lleoliadau i Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn. Cyfeirir at falansau sy'n ddyledus gyda Llywodraeth Cymru, gan gynnwys benthyciadau, yn nodiadau 14, 15 ac 16 i'r cyfrifon.

Gwnaethom y taliadau canlynol i bartïon cysylltiedig eraill neu eu derbyn oddi wrth y partïon hynny yn ystod 2024/25. Oni nodir yn wahanol, nid oedd unrhyw falansau heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn.

- **£1,782 gan BBC Cymru. Cyflogir Abigail Lawrence a Rhys Evans gan BBC Cymru**
- **£25 i Cyfoeth Naturiol Cymru. Mae David Jones yn Uwch Gynghorydd Arbenigol i Cyfoeth Naturiol Cymru ac mae Philip Bushby yn aelod annibynnol.**
- **£29,530 gan Brifysgol Abertawe a £2077 i Brifysgol Abertawe. Mae £60 wedi'i gynnwys mewn dyledwyr. Mae Richard Thomas yn Aelod o Gyngor Prifysgol Abertawe**
- **£360 gan Cwmni Da Cyf. Mae Llion Iwan yn un o gyfarwyddwyr Cwmni Da Cyf**
- **£9,850 gan Brifysgol Caerdydd ac £878 i Brifysgol Caerdydd. Mae Emma Yhnell yn Ddeon Cyswilt ac Uwch Ddarlithydd ym Mhrifysgol Caerdydd.**
- **£16,972 gan yr Amgueddfa Hanes Naturiol. Roedd Freya Stannard yn weithiwr cyflogedig yn yr Amgueddfa Hanes Naturiol. Mae £4,548 wedi'i gynnwys mewn dyledwyr**

- £840 gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe. Jan Williams yw Cadeirydd Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe.
- £4,090 gan Iechyd Cyhoeddus Cymru. Jan Williams oedd Cadeirydd Iechyd Cyhoeddus Cymru tan fis Mai 2024
- £240 gan Brifysgol Aberystwyth a £18,355 iddi. Mae Kate Eden a Daniel Richards yn Aelodau o Gyngor Prifysgol Aberystwyth
- £18,257 i Heneb – Ymddiriedolaeth Archaeoleg Cymru. Mae Hywel John yn un o ymddiriedolwyr Heneb – Ymddiriedolaeth Archaeoleg Cymru.
- £2,000 gan Gyngor Tref Blaenafon. Mae John Hunt yn Gynghorydd ar Gyngor Tref Blaenafon.
- £540 gan S4C. Mae Llion Iwan yn weithiwr cyflogedig i S4C

Ni chafwyd unrhyw rodd gan Ymddiriedolwyr yn 2024/25 (£5 yn 2023/24).

Yn ystod y flwyddyn, gwasanaethodd Hywel John, Trysorydd, Richard Thomas, Ymddiriedolwr, fel cyfarwyddwyr i AGGA a chyfeirir at hyn yn nodyn 9 i'r cyfrifon. Ni chafodd yr un o'r cyfarwyddwyr gydnabyddiaeth gan y cwmni hwn.

25. Offerynnau Ariannol

Nid oes gan Amgueddfa Cymru fenthyciadau ac eithrio benthyciadau di-log gan Lywodraeth Cymru, gan gynnwys o'u cronfa Buddsoddi i Arbed. Rydym yn dibynnu'n bennaf ar gymorth grant Llywodraeth Cymru a dynnir i lawr yn fisol ar gyfer ein gofynion arian parod, sy'n cyfyngu ein risg hylifedd. Yn 2024/25, deilliodd £38.9m neu 80.2% o'n hincwm cyfunol o Lywodraeth Cymru (£41.3m neu 83.4% yn 2023/24). Mae'r balans, sef £9.6m neu 19.8% (£8.2m neu 16.6% yn 2023/24) yn deillio o grantiau gan gyrff eraill, gweithgareddau masnachu a chreu incwm, rhoddion, a buddsoddiadau.

Mae'n holl asedau a'n rhwymedigaethau mewn sterling ac felly nid ydym yn agored i risg arian cyfred. Rydym yn lleihau'r posibilrwydd o fod yn agored i risg y farchnad drwy amrywio'n portffolio buddsoddiadau, a reolir gan Barclays, yn unol â'r lefel o risg a'r amcanion buddsoddi a osodir gennym.

26. Digwyddiadau ar ôl y Fantolen

Ar ôl diwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2025, dechreuodd Amgueddfa Cymru ddymchwel y siop a'r caffi yn Amgueddfa Lechi Cymru. Mae'r weithred hon yn rhan o'r gwaith ailddatblygu ehangach ar safle Llanberis.

Er bod cynlluniau ailddatblygu yn eu lle cyn diwedd y flwyddyn, ni chadarnhawyd y cyllid angenrheidiol i fwrw ymlaen â'r project tan ar ôl dyddiad yr adroddiad. Gan hynny, bernir bod dymchwel yr eiddo yn ddigwyddiad nad oes angen addasiad ar ei gyfer.

Nid oes addasiadau wedi'u gwneud yng ngwerth cadw yr adeiladau hyn ar 31 Mawrth 2025. Bydd effaith ariannol y dymchwel yn cael ei adlewyrchu yn y cyfnod adrodd dilynol.

Awdurdododd y Swyddog Cyfrifyddu y datganiadau ariannol hyn i'w cyhoeddi ar 11 Rhagfyr 2025.